

**T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİNİN
REHBERLİK ROLLERİNİ YERİNE GETİRME DÜZEYİNE
İLİŞKİN MÜFETTİŞ, YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem OVALI

**Danışman
Yard. Doç. Dr. Yalçın ERGÜNEŞ**

BALIKESİR, 2010

**T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİNİN
REHBERLİK ROLLERİNİ YERİNE GETİRME DÜZEYİNE
İLİŞKİN MÜFETTİŞ, YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem OVALI

BALIKESİR, 2010

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda 200712509004 numaralı Çiğdem OVALI' nın hazırladığı "İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Yerine Getirme Düzeyine İlişkin Müfettiş, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 13.09.2010 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan Yrd. Doç.Dr. Nihat UYANGÖR

Üye Yrd. Doç.Dr. Yalçın ERGÜNEŞ (Danışman)

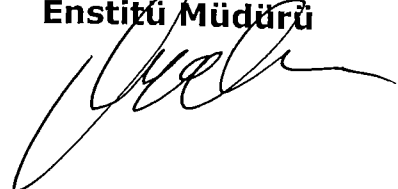

Üye Yrd. Doç.Dr. Erol ASKER

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

27/10/2010
Prof. Dr. Oya SEYMEN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim, geleceğe yapılan yatırımdır. Eğitimde yapılacak en küçük hata telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle eğitim alanında yapılan çalışmaların, ortaya konulan prensiplerin bilimsel esaslara dayandırılması, uygulamanın araştırmalarla beslenmesi gerekmektedir.

Türk Milli Eğitim Sisteminde hizmetin asıl iş göreni öğretmendir. Öğretmenin eğitim-öğretim hizmetlerini yürütürken çağdaş eğitim sistemleri paralelinde geliştirilmesi gerekmektedir. Bu aşamada sorumluluk müfettişe düşmektedir. Müfettiş, öğretmenin yaptığı çalışmalarını değerlendiren, olumlu-olumsuz yönlerini tespit eden, onu yetiştiren bir konumdadır. Bu bağlamda müfettişin, rehberlik çalışmalarının yerine getirilme düzeylerinin belirlenmesi eğitime yapılacak en önemli katkıdır.

Bu araştırma, Balıkesir İlinde görev yapan İlköğretim Müfettişleri, İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin görüşlerine göre, İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın hazırlanıp tamamlanmasında, yapmış olduğu katkılarından ve yol gösterici değerlendirmelerinden dolayı danışmanım Yrd. Doç. Dr. Yalçın ERGÜNEŞ'e, gerek ders dönemi ve gerek tez süresince bana destek sağlayan Dr. İsmail ZENCİRCİ' ye, Yrd. Doç. Dr. Nihat Uyangör'e, Yrd. Doç. Dr. Kemal Oğuz ER'e ve Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde görevli diğer hocalarıma, isimlerini sayamadığım dostlarıma ve her zaman bana cesaret veren canım aileme teşekkür ederim; anketleri titizlikle dolduran Sayın İlköğretim Müfettişleri, Sayın Okul Yöneticileri ve Sayın Öğretmenlere teşekkürlerimi sunarım.

Çiğdem OVALI

ÖZET

İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİNİN REHBERLİK ROLLERİNİ YERİNE GETİRME DÜZEYİNE İLİŞKİN MÜFETTİŞ, YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

OVALI Çiğdem

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Yalçın ERGÜNEŞ

2010, 217 sayfa

Bu araştırmanın temel amacı; Balıkesir ili merkez ilköğretim kurumlarının teftişinde, ilköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerinin uygulanma düzeyine ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Amaç yönünden incelendiğinde bu çalışma değerlendirme ağırlıklı bir çalışmadır. Müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerine göre, ilköğretim müfettişlerinin ilköğretimde görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere yönelik olarak yaptıkları rehberlik etkinliklerinin düzeyi değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini, Balıkesir ili merkez sınırları içinde yer alan resmi ilköğretim okullarında 2009–2010 öğretim yılında görev yapan toplam 1417 öğretmen, 115 yönetici ve Balıkesir ilinde görev yapan 42 müfettiş oluşturmuştur. Öğretmenlerden 315, yöneticilerden 50, müfettişlerden 35 kişi örnekleme oluşturmuştur. Anketten elde edilen veriler, bilgisayarda SPSS istatistik programı yardımıyla frekans, yüzde, ortalama, Mann Whitney U testi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Anlamlılık testlerinde alfa 0.05 düzeyi esas alınmıştır.

Araştırma sonucunda, müfettişlerin rehberlik rollerini yerine getirme düzeyi ile ilgili olarak, müfettiş görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu, buna karşılık ğretmen ve yönetici görüşlerinin daha olumsuz olduğu belirlenmiştir. ğretmelerin cinsiyet ve branş değişkenleri açısından anlamlı farklar bulunurken; hizmet süresi değişkeni açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Ayrıca anket uygulanan ilköğretim okulu yöneticileri ile ilköğretim müfettişlerinin çoğunluğunun erkek ve çoğunluğunun da lisans düzeyinde bir eğitime sahip oldukları anket sonuçlarından görülmektedir.

Bu çalışmanın bulgu, yorum ve sonuçlarına dayalı olarak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teftiş, Rehberlik, İlköğretim Mfettişi

ABSTRACT

INSPECTOR, ADMINISTRATOR AND TEACHER OPINIONS ON THE PERFORMING LEVEL OF THE GUIDANCE ROLES OF THE PRIMARY SCHOOL INSPECTORS

OVALI iğdem

Master Thesis, Department of Education Sciences

Supervisor: Assistant Professor Yalçın ERGÜNEŞ

2010, 217 pages

The main aim of this study is to determine inspector, administrator and teacher opinions on the performing level of the guidance roles of the primary school inspectors in the case of the inspection of the primary schools in Balıkesir central. When examined with regard to the aim this study is largely about evaluation. The level of the primary school inspectors' guidance activities related with the teachers and administrators, who work in primary schools, is tried to evaluate according to the inspectors, administrators and teachers' opinions.

The study has been carried out with a total number of 1417 teachers and 115 administrators working in primary schools in Balıkesir during the 2009-2010 education year and 42 inspectors working in Balıkesir. 315 Teachers, 50 administrators, and 35 inspectors consist the sample. The data gotten from questionnaire were analyzed on computer with the SPSS statistical program by using frequency, percentage, average and Mann Whitney U test techniques. Alfa 0.05 level was based upon the significance tests.

According to the results, with regards to the performing level of the guidance roles of the inspectors, inspectors' views are positive in general, however teachers' and administrators' views are more negative. A significant discrepancy was observed with regard to the sex and branch variables but there was not significant discrepancy with regard to the term of service variable. Moreover, the results demonstrate that most of the primary school administrators and inspectors participated in the questionnaire were male and had bachelors degree.

The suggestions were developed based on the diagnosis, interpretation and results of this study.

Key Words: Inspection, Guidance, Primary School Inspector

İÇİNDEKİLER

Sayfa

JÜRİ ONAYI

ÖNSÖZ..... iii

ÖZET..... iv

ABSTRACT..... vi

İÇİNDEKİLER..... viii

TABLolar LİSTESİ..... xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ..... 1

1.1. Problem 1

1.2. Amaç..... 8

1.3. Önem 9

1.4. Varsayımlar 10

1.5. Sınırlılıklar 10

1.6. Tanımlar..... 11

BÖLÜM II

İLGİLİ ALANYAZIN..... 13

2.1.KURAMSAL ÇERÇEVE..... 13

2.1.1.Teftiş Kavramının Tanımı Amacı ve İşlevleri..... 13

2.1.1.1.Teftiş Kavramının Tanımı..... 13

2.1.1.2. Teftişin Amacı.....	18
2.1.1.3. Teftişin İşlevleri.....	21
2.1.2. Eğitim Sisteminde Teftişin Tarihsel Gelişimi.....	22
2.1.2.1. Teftişin Tarihi Aşamaları.....	22
2.1.2.2. Türk Eğitim Sisteminde Teftişin Tarihsel Gelişimi.....	23
2.1.2.2.1. İmparatorluk Döneminde Teftiş.....	23
2.1.2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Teftiş.....	26
2.1.3. Teftiş Türleri ve İlkeleri.....	28
2.1.3.1. Teftiş Türleri.....	28
2.1.3.2. Teftiş İlkeleri.....	31
2.1.4. Müfettişten Beklenenler.....	35
2.1.4.1. Müfettiş Rollerini.....	35
2.1.4.1.1. Yöneticilik.....	36
2.1.4.1.2. Liderlik.....	37
2.1.4.1.3. Rehberlik.....	38
2.1.4.1.4. Oğreticilik	42
2.1.4.1.5. Araştırma.....	43
2.1.4.1.6. Soruştırma	43
2.1.4.2. Müfettişlerin Görev ve Yetkileri.....	44
2.1.4.3. Müfettişin Rehberlik Alanları.....	49
2.1.4.3.1. Kurum ve Yöneticiler Yönünden.....	50
2.1.4.3.1.1. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları.....	50
2.1.4.3.1.2. Eğitim Oğretim ve Değerlendirme İle İlgili Rehberlik Alanları.....	51
2.1.4.3.1.3. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik Alanları.....	52
2.1.4.3.1.4. Yönetim ve evre İlişkileri İle İlgili Rehberlik Alanları.....	53
2.1.4.3.1.5. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik Alanları	53
2.1.4.3.2. Oğretmenler Yönünden.....	54

2.1.4.3.2.1.Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları.....	54
2.1.4.3.2.2.Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları.....	54
2.1.4.3.2.3.Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişimi İle İlgili Rehberlik Alanları.....	56
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	56
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	73
3.1. Araştırma Modeli.....	73
3.2. Evren ve Örneklem.....	74
3.3. Veri Toplama Araçları.....	74
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	76
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUMLAR.....	77
4.1. İlköğretim Müfettişleri, Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	77
4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Kurumsal Yönetim Konusundaki Rehberliklerine Yönelik Bulgular.....	80
4.2.1.İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Kurumun Fiziki Durumuna ” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular.....	80
4.2.2.İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Eğitim Öğretim ve Değerlendirme ” İşlerine Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular.....	87
4.2.3.İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Büro İşlerine” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular.....	98
4.2.4.İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Yönetim ve Çevre İlişkilerine” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular.....	106
4.2.5.İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Kendini Yetiştirme” Konusuna Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular.....	113
4.3. İlköğretim Müfettişlerinin Kurumsal Yönetimi Konusunda Rehberliklerine İlişkin Yorumlar.....	121

4.4. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	122
4.4.1. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere “Dersliklerin Eğitim Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerin Yönelik Bulgular.....	123
4.4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	126
4.4.3. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere “Yönetim – Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	136
4.5. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Görev Alanına Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	143
4.5.1. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre Öğretmenlere “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	143
4.5.2. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre, Öğretmenlere “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	147
4.5.3. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre, Öğretmenlere “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular.....	156
4.6. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	163
4.6.1. İlköğretim Müfettişlerinin, “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	163
4.6.2. İlköğretim Müfettişlerinin, “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	165
4.6.3. İlköğretim Müfettişlerinin, “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	169
4.7. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	171
4.7.1. İlköğretim Müfettişlerinin, “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	171
4.7.2. İlköğretim Müfettişlerinin, “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda	

Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	172
4.7.3. İlköğretim Müfettişlerinin, “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	174
4.8. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Yorumlar.....	176
BÖLÜM V	
SONUÇ VE ÖNERİLER	181
5.1. Sonuçlar.....	181
5.2. Öneriler.....	183
KAYNAKÇA.....	186
EKLER.....	190
EK 1. Müfettiş Anketi.....	190
EK 2. Yönetici Anketi.....	194
EK 3. Öğretmen Anketi.....	197
Ek 4. İzin Formu.....	199

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	77
Tablo 2. Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	77
Tablo 3. Görevlerine Göre Dağılımı.....	78
Tablo 4. Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı.....	78
Tablo 5. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görevlerine ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	79
Tablo 6. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Branşlarına ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	79
Tablo 7. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Fiziki Durum” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	81
Tablo 8. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	82
Tablo 9. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	82
Tablo 10. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	83
Tablo 11. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	84
Tablo 12. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	85
Tablo 13. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	86
Tablo 14. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik.....	86
Tablo 15. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	88
Tablo 16. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	89
Tablo 17. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	90
Tablo 18. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	91
Tablo 19. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	92
Tablo 20. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	93
Tablo 21. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	93
Tablo 22. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	94

Tablo 23. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	95
Tablo 24. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	96
Tablo 25. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	97
Tablo 26. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	98
Tablo 27. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Büro İşleri” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	99
Tablo 28. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	100
Tablo 29. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	100
Tablo 30. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	101
Tablo 31. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	102
Tablo 32. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	103
Tablo 33. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	104
Tablo 34. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	104
Tablo 35. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik.....	105
Tablo 36. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim ve Çevre İlişkileri” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	107
Tablo 37. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	108
Tablo 38. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	108
Tablo 39. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	109
Tablo 40. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	110
Tablo 41. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	111
Tablo 42. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	112
Tablo 43. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik.....	113
Tablo 44. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Kendini Yetiştirme” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	114
Tablo 45. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	115
Tablo 46. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	115
Tablo 47. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	116
Tablo 48. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	117

Tablo 49. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	118
Tablo 50. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	119
Tablo 51. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	119
Tablo 52. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik.....	120
Tablo 53. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	123
Tablo 54. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	124
Tablo 55. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	124
Tablo 56. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	125
Tablo 57. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	126
Tablo 58. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	127
Tablo 59. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	128
Tablo 60. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	129
Tablo 61. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	130
Tablo 62. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	130
Tablo 63. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	131
Tablo 64. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	132
Tablo 65. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	133
Tablo 66. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	134
Tablo 67. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	134
Tablo 68. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	135
Tablo 69. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim – Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	137

Tablo 70. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	138
Tablo 71. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	138
Tablo 72. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	139
Tablo 73. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	140
Tablo 74. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	141
Tablo 75. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	141
Tablo 76. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	142
Tablo 77. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	144
Tablo 78. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	144
Tablo 79. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	145
Tablo 80. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	146
Tablo 81. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik.....	146
Tablo 82. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	148
Tablo 83. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	149
Tablo 84. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	150
Tablo 85. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	151
Tablo 86. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	151
Tablo 87. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	152
Tablo 88. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	153

Tablo 89. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	154
Tablo 90. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	154
Tablo 91. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	155
Tablo 92. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik.....	156
Tablo 93. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	157
Tablo 94. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	158
Tablo 95. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	158
Tablo 96. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	159
Tablo 97. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	160
Tablo 98. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	161
Tablo 99. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	161
Tablo 100. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik.....	162
Tablo 101. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	164
Tablo 102. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	166
Tablo 103. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	169
Tablo 104. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	172

Tablo 105. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	173
Tablo 106. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri.....	175

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemine, amacına, önemine, varsayımlarına, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1.Problem

Eğitim, toplumların çağdaşlaşmasında rol oynayan en önemli etkenlerden biridir. Eğitim sistemini toplum sisteminden ve toplumsal ihtiyaçlardan bağımsız düşünmek mümkün değildir. Toplumsal sistemler sürekli olarak değişim içerisindedirler. Günümüz dünyasında ki hızlı bilgi artışı, hızlı gelişme ve iletişim değişimi zorunlu kılmaktadır. Bir toplumun değişen sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel ve teknolojik şartlara uyum sağlayabilmesi o toplumun sahip olduğu eğitim sistemine bağlıdır. Eğitimin vazgeçilmez unsuru olan okullar da, çevrenin bir ürünü olarak değişime ayak uydurmak zorundadır.

Günümüzde, sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda meydana gelen değişiklikler, bilginin zenginleşmesi, bilgiye hızlı ulaşılabilmesi vb. faktörler öğretmenlik mesleğini daha karmaşık bir hale getirmektedir. Öğretmenlerin sürekli yenilikleri takip etmesi ve bu doğrultuda kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri ve yenilemeleri için kendi çabalarıyla birlikte, öğretmeni yetiştirip geliştirmekle görevli ve sorumlu olanların da çaba ve destekleri gerekmektedir. Okulun ve öğretmenlerin bu değişim sürecine uyum sağlayabilmesi için düzenli bir denetimden geçirilmesi gerekmektedir. Denetçilerin görevlerini yerine getirebilmeleri eğitim sürecinin sağlıklı işleyişi ve rehberlik yoluyla kalitenin elde edilmesi açısından

önemlidir. Bu bağlamda denetçilerin aranılan yeterlilikleri kazanmış olmaları gerekir.

Sosyal, ekonomik ve politik vb. tüm sistemlerin alt sistemleri vardır. Eğitim, toplumsal bir sistemdir. Bir ülkenin eğitim sistemi o ülkenin diğer alt sistemleri ile sürekli etkileşim halindedir. Eğitim sistemi bir yandan diğer alt sistemlerden etkilenirken bir yandan da onları etkiler. Teftiş sistemi, sosyal bir sistem olan eğitim sisteminin alt sistemlerinden biridir.

Eğitim sistemleri değişen çağdaş üretim tarz ve metotlarına cevap vermek için yenilenmek zorundadır. Eğitim kurumlarının örgütsel bir nitelik kazanması sonucu, eğitim kurumlarının yönetimi ve denetimi ortaya çıkarak, teftiş konusu önemli bir süreç haline gelmiştir. Bir kurum veya kuruluşun sorunlarını saptamak ve devamında çözmek, hedefleri yolunda nerede olduklarını görmek için bir kontrol mekanizmasının olması şarttır.

Kurumlarda uyumu sağlamak için önleyici ve düzeltici eylemler gerçekleştirilmelidir. Bu yüzden teftiş okul yönetiminin de bir ögesi olmuştur (Bursalıoğlu, 1994). Eğitimde teftiş; rehberlik, iş başında yetiştirme ve değerlendirme kavramlarının yer aldığı bir bütün olarak görülür.

Karagözoğlu'na (1972) göre teftiş, okuldaki eğitim, öğretim faaliyetlerinin verimini artırmak amacı ile müfettişler veya uzmanlar tarafından öğretmenlere ve diğer görevlilere sağlanan mesleki yardım ve rehberlik hizmetlerinin tümünü içine alan bir süreçtir. Ayrıca teftiş, "eğitim ve öğretim kurumlarında yapılan çalışmaları denetlemek ve değerlendirmek, daha verimli hale getirilmeleri için önerilerde bulunmak, kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yoluyla yardımda bulunmak, ortaya çıkacak disiplin ve yasa dışı olayların soruşturma ve incelemelerini yaparak sonucu üst ve ilgili kademelere bildirmek işlemlerini kapsayan bir süreçtir" şeklinde de tanımlanmaktadır (Su, 1974).

Toplumsal, siyasal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik alanda meydana gelen değişme ve gelişmeler, her meslekte olduğu gibi, öğretmenlikte de

değişmeyi, gelişmeyi ve yenilenmeyi gerekli kılmaktadır. Değişen dünya koşullarına uyum sağlamak için eğitim sistemimizin ve bu sistem içerisindeki bireylerin dinamik tutulması böylelikle dünya standartlarına taşınması kaçınılmazdır. Bu dinamizmin gerçekleşmesi açısından öğretmen ve idarecilerin sürekli kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Öğretmenlik mesleği, hizmet öncesi yetiştirmenin yanı sıra bizzat işbaşındaki deneyimlerle pekiştirilebilen ve geliştirilebilen bir meslektir. Bu nedenle, öğretmenlerin hem bireysel açıdan ve hem de mesleki açıdan geliştirebilmeleri için iş başında alacakları mesleki yardım ve rehberlik oldukça önemlidir (Arslantaş, 2007). Değişen dünya koşullarına uyum sağlamak ve öğrencileri bu koşullara göre yetiştirmek için eğitimciler; eğitim alanında meydana gelen gelişmeleri anında eğitim sistemine aktarmalıdır. Eğitimcilerin bu aktarma işlevinde de; müfettişlerin rehberlik rollerini yerine getirmelerinin büyük önemi vardır.

Eğitim iş görenlerinin, karşılaştıkları problemlerin çözümünde, eğitim-öğretimin daha verimli bir hâl almasında birçok yönlerden yardıma ihtiyaçları vardır. Çağdaş eğitim anlayışında öğretmene bu yardımı denetmenlerin sağlaması gerekmektedir. Buna göre denetmenden beklenen başlıca görev, okuldaki eğitim-öğretim çalışmalarının daha verimli olabilmesi için öğretmene yardımcı ve rehber olmaktır. Fakat bugünkü araştırmalara baktığımızda sistemimizin içerisinde öğretmenlerimize yeterli ölçüde bir yardım ve rehberlikte bulunulmadığını görmekteyiz (Yalçınkaya, 2003).

Gedikoğlu'na (2005) göre eğitim, yirmi birinci yüzyılda kalkınma çabalarında veya daha zengin ve müreffeh ülke olma hedefine varmak için sürdürülen uğraşlarda, çok önemli ve işlevsel bir araç haline gelmiştir. Eğitim sisteminin amaçlarının gerçekleşmesi, eğitim faaliyetleri ile ilgili kararları alan, bu kararlar doğrultusunda planlar hazırlayan, çalışanlar arasında eşgüdümü sağlayan ve diğer yönetsel süreçleri işleten yöneticilere; eğitim-öğretim faaliyetlerinin asıl yürütücüsü olan öğretmenlere ve bu sürecin işleyişini kontrol ederek aksaklıkları ve eksiklikleri belirleyerek ilgili makamlara ve kişilere bu konularda rehberlik eden teftiş elemanlarına bağlıdır.

Teftişin temel amacı, bir örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini izlemek ve sonuca ulaşabilmek için gerekli tedbirleri almaktır. Eğitimde teftiş, eğitim ve öğretim amaçlarına uygun yöntemleri bulmak ve ürünün nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesini sağlama amacını güder (Altıntaş, 1980). Bu nedenle amaçların sağlıklı ve istenilen düzeyde yerine getirilmesi için, örgütün faaliyetleri kontrol altında tutulur.

Eğitim sisteminde, teftişin esas işlevi eğitim süreci ile ilgili problemleri tespit etme, bu problemlere yönelik çözümler geliştirme, eğitim ortamlarını iyileştirme, eğitim iş görenlerini işbaşında yetiştirme; öğretilenlere ve eğitim yöneticilerine mesleki yardım ve rehberlik hizmetini sunmaktır (Arslantaş, 2007).

Müfettişin rolünün ne olması gerektiği konusunda değişik görüşler vardır. Bununla birlikte, bir takım yazarlar müfettişlerin görevleri arasında, yönetici ve öğretilenleri mesleki gelişimleri için gerekli koşulların hazırlanması, ortak amaçlara ulaşmada birlikte hareket etmelerinin sağlanması, yönetici ve öğretilenleri eğitsel etkinlikleri planlama ve uygulamaları için güdülenmesi ve uygulamanın başarısının objektif olarak değerlendirilmesi gibi konuları saymaktadırlar. Bununla birlikte çoğu ülkede yapılan ilgili araştırmalar, müfettiş hakkında genel imajın ya otoriter ve korkutucu ya da müfettişin davranışlarının gerçekte destekleyici, yardımcı ve işbirlikçi olmadığını göstermektedir. Ülkemizde teftiş alanında yapılan araştırmaların bulguları da bu görüşlere paralel bir durumu yansıtmaktadır (Aktaran: Dünder, 2005).

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği (1999) ve İlköğretim Kurumları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi'nde (2001) ilköğretim müfettişlerinin görevleri arasında teftiş, inceleme, soruşturma ve rehberlik bulunmaktadır. Çağdaş eğitim teftişi anlayışında, ilköğretim müfettişlerinin rolleri ve görevleri; yargıçlık, sırdaşlık, danışmanlık, güdüleyicilik, eğiticilik, uzmanlık, yöneticilik gibi başlıklar altında ele alınmıştır. Başar' a göre (2000), müfettişlerin rolleri liderlik, yöneticilik,

rehberlik ve yardım, eğiticilik, araştırma ve soruşturma olarak sıralanmaktadır.

Taymaz' a göre (1997); müfettişlerin, eğitim kurumlarının denetimlerinde pek çok rolü bulunmaktadır. Fakat bunların içerisinde en önemlisi rehberlik rolüdür. Rehberlik rolü sayesinde; bir kurumda nelerin nasıl en iyi şekilde yapılabileceği ve izlenecek yolun ilgili kişilere, müfettişler tarafından açıklanması ve böylece o kurumun başarısının ve veriminin artması sağlanmaktadır. Denetimde, müfettişler rehberlik rollerine daha fazla önem verdiği takdirde öğretmen ve idareciler, müfettişleri okullarının gelişmesi, kalitesinin ve başarısının artması için yol gösteren, eğitim alanındaki yenilikleri ve gelişmeleri öğretmen ve idarecilere aktaran bir lider olarak görecektir (Akt: Kılıç, 2006).

Teftiş hizmetlerinin en önemli boyutu olan mesleki yardım ve rehberlikte esas amaç, eğitim-öğretim sürecinin geliştirilmesidir. Müfettişten beklenen başlıca görev, okuldaki eğitim-öğretim çalışmalarının daha verimli olabilmesi için eğitim-öğretim faaliyetlerinde öğretmene yardımcı ve rehber olmaktır. İlköğretim müfettişlerinin öğretmenlere yaptığı mesleki yardım ve rehberlik sadece eğitim-öğretim sürecinin işletilmesi ile sınırlı değildir aynı zamanda öğretmenlere mesleklerini daha etkili bir şekilde gerçekleştirmeleri için kişisel gelişimleri yönünden de mesleki yardım ve rehberlikle bulunmalıdırlar.

Eğitim sürecinde rehberlik; eğitim-öğretim alanındaki her türlü yardım faaliyetlerini kapsamaktadır. Eğitimde rehberlik; bireyin gelişimi ve çevresine uyumu olarak açıklanabilir. (Bakırcıoğlu, 2003). Teftişte yapılan rehberlik, bireyin kendisini ve çevreyi tanıması, bireysel sorunlarını çözmesi, karar vermesi, bulunduğu ortama uyum sağlaması, kendisini geliştirmesi ve mutlu olması için yapılan çalışmadır (Taymaz, 2002).

İlköğretim müfettişlerinin rehberlik rolleri arasında; eğitim iş görenlerinin buldukları çevreye uyum sağlamalarını, kendilerini mesleki ve insan ilişkileri açısından geliştirmelerini, değişme ve gelişmelerden haberdar

edilmelerini ve kendilerini yenilemelerini, mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin görevlerine uyum sağlamalarını sayabiliriz. Öğretmenlerin, teknolojiyi kullanmada, öğrenci kişilik hizmetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesinde neler yapabilecekleri konusunda, değişen ders programlarının nasıl planlanacağı gibi konularda bilgilendirilmeleri ilköğretim müfettişlerinin görevleri arasında oldukça önemli bir yere sahiptir (Arslantaş, 2007).

Eğitimin özünü oluşturan öğretimsel etkinlikler, genelde sınıf ortamında gerçekleşir. Bu yüzden işbaşında yapılacak mesleki yardım ve rehberlik, öğretmenin kendi sınıfında karşılaştığı problemlerin tespit edilmesinde ve çözümler bulunmasında oldukça önemlidir. Sınıf ortamında çıkabilecek aksaklık ve sorunların belirlenmesi, öğretmen ve ona rehberlik edecek müfettişin sınıf yaşantılarını birlikte gözlemlmelerine bağlıdır. Bundan dolayı ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini yerine getirme düzeyleri büyük ölçüde öğretmenlere rehberlik için ayıracakları zamana ve yaklaşımlarına bağlıdır.

İlköğretim müfettişlerinin öğretmenlere rehberlik görevleri, şu şekilde sınıflandırılabilir (Arslantaş, 2007):

(1) Sınıf içi eğitim-öğretim etkinlikleri ile ilgili rehberlik,

(2) Sınıf dışı eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili rehberlik.

Sınıf içi eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili rehberlik etkinlikleri; derse uygun yöntem-teknikleri kullanma, öğrencileri derse motive etme, etkin katılımını sağlama, onlarla etkili iletişim kurabilme, istenmeyen davranışlarla baş edebilme gibi sınıf yönetimi etkinliklerini kapsamaktadır (Arslantaş, 2007).

Sınıf dışı eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili rehberlik etkinlikleri; öğrencileri tanıma, okul yönetimi ve öğretmenlerle olumlu ilişkiler kurma, okul çevresi ve velilerle iletişim, mesleki yayınları takip etme, öğretmenlik mesleği

ve eğitim-öğretimle ilgili bilimsel etkinlikleri izleme, eğitici ve sosyal etkinliklere katılma, eğitim-öğretimle ilgili mevzuatı bilme ve takip etme gibi konuları kapsamaktadır (Arslantaş, 2007).

İlk yıllarda, öğretmenin sınıfta ziyaret edilmesi ve görülen eksikliklerin rapor edilmesi olarak görülen denetim hizmeti bugün, öğretmene çeşitli eğitim öğretim faaliyetlerinde yardımcı olma, okulun fiziki şartlarının geliştirilmesi, öğretmenin işbaşında yetiştirilmesi, eğitim amaçlarını tespit ve geliştirme, öğretmene moral ve motivasyon sağlama ve eğitim sürecini bir sistem yaklaşımı içinde değerlendirmek gibi çok çeşitli faaliyetleri içeren bir süreçtir. Çağdaş eğitim denetiminin amacı; öğretmenin yetiştirilmesinde, olumlu tutum ve davranış kazandırmada ve bu yolla öğretimi geliştirmede çaba harcamak, hizmet sırasında istekli yetenekli elemanların üst göreve hazırlanmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Amaçları ve tanımlarından da görülebileceği gibi denetim, sadece kontrol veya karşılaşılan yasadışı davranış ve işlemleri rapor etme olmayıp; bunlardan daha çok rehberlik ve işbaşında yetiştirme etkinliklerini kapsamalıdır. Mesleki rehberlik ve işbaşında pratik yardımla, öğretmenin davranışında ve mesleki tutumunda önemli bir değişme sağlanabilir (Balcı, 2001: 173–174).

Rehberlik ve işbaşında yetiştirme, “Yaparak yaşayarak öğrenme en iyi öğrenmedir.” ilkesine dayanır ve öğretmenin; çevresini ve ortaya çıkan durumları daha doğru tanıyabilmesi, öğrenciler ve eğitim-öğretimle ilgili sorunları çözebilmesi, kapasitesini arttırabilmesi, dengeli ve sağlıklı uyum sağlayabilmesi ve böylece kendini gerçekleştirebilmesini sağlar. Birçok yönden yardıma gereksinim duyan öğretmenlere bu yardım ve rehberliğin, çağdaş denetim anlayışına göre müfettişler tarafından yapılması temel ilke olarak kabul edilmektedir (Karağözoğlu, 1972: 1).

Bugünkü sistemimizin içerisinde öğretmenlerimize yeterli ölçüde bir yardım ve rehberlikte bulunulamadığı bir gerçektir. Öğretmenlerin, karşılaştıkları eğitim öğretim problemlerinin çözümünde, eğitim-öğretim faaliyetlerinin daha verimli bir hâle gelmesinde birçok yönlerden yardıma ihtiyaçları vardır. Modern eğitimde müfettişten beklenen başlıca görev, okuldaki eğitim- öğretim çalışmalarının daha verimli olabilmesi için, eğitim- öğretim faaliyetlerinde öğretmene yardımcı ve rehber olmaktır. Yukarıdakilerden anlaşılacağı üzere müfettişlerden en önemli beklenti konusu rehberlik alanında yoğunlaşmaktır (Yalçınkaya, 2003). Araştırmanın problemini, ilköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerini uygulama düzeyine ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesi oluşturmaktadır.

1.2.Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, Balıkesir ili merkez ilköğretim kurumlarının teftişinde ilköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerinin uygulanma düzeyine ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt bulunmaya çalışılacaktır:

1. İlköğretim müfettişleri, ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin kişisel özellikleri nelerdir?

2. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin; İlköğretim Müfettişlerinin “Kurumun Fiziki Durumu, Eğitim Öğretim ve Değerlendirme, Büro İşleri, Yönetim ve Çevre İlişkileri, Kendini Yetiştirme” konularında mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” konularında mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4. İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenleri ve İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” konularında mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” konularında, ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark oluşturmakta mıdır?

6. İlköğretim Okulu öğretmenlerinin “Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” konularında, ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşleri, hizmet süresi değişkenine göre anlamlı fark oluşturmakta mıdır?

1.3.Önem

Müfettişlerin, rehberlik boyutu ağır basan teftiş uygulamasının son yıllarda önemi artarak yer almaktadır. Eğitim – öğretimde, yenilikleri ve çağrı yakalamada teftişte rehberlik hizmetlerinin yeterli düzeyde gerçekleşmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmayla Balıkesir ili İlköğretim Müfettişlerinin okullardaki rehberlik rollerini gerçekleştirmelerine ilişkin algılarının araştırılması ve değerlendirilmesinin, teftişin rehberlik boyutuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çağdaş eğitim sistemlerinde müfettişin rehberlik rolünü etkili oynaması eğitimde daha başarılı sonuçların alınmasına hizmet edecektir. Bu düşünce ışığında, ilköğretim müfettişlerinin, rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerinin tespit edilmesi, ilköğretim müfettişlerinin en baş görevi olarak kabul edilen rehberlik ve mesleki yardımı ne derece etkili olarak yerine getirdiklerini belirlemek ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları belirleyip çözüm önerileri geliştirmek açısından önemlidir.

Bununla birlikte, araştırma ile toplanan verilerin, özellikle;

1. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini güncelleştirip, üzerinde düşünme, tartışma ve yeni araştırma olanakları yaratacağı,
2. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini yerine getirme etkinlikleri hakkında değerlendirme yapılmasının mümkün olacağı,

3. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini yerine getirme çalışmalarında, belirlenecek sorunlar ve bunlara üretilecek çözüm önerilerinden yararlanılabilecek bir ortam sağlayacağı umulmaktadır.

Bu sebeplerle bu araştırma kapsamında Balıkesir il merkezinde bulunan ilköğretim okullarının teftişinde, ilköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerinin uygulanma düzeylerine ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesine çalışılacaktır. Bu araştırma sonunda ilköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerinin uygulanmasının düzeyi görülmüş ve gelişimi için hayata geçirilebilecek olan etkinlikler göz önüne koyulmuş olacaktır.

1.4.Varsayımlar

Araştırmanın temel varsayımları şunlardır;

1. Araştırma amacıyla kullanılan anket sorularına ilköğretim müfettişleri içtenlikle yanıt vermişlerdir.

2. Araştırma amacıyla kullanılan anket sorularına ilköğretim okulu yöneticileri içtenlikle yanıt vermişlerdir.

3. Araştırma amacıyla kullanılan anket sorularına ilköğretim öğretmenleri içtenlikle yanıt vermişlerdir.

4. Örneklemin evreni temsil etme gücü yeterlidir.

1.5.Sınırlılıklar

Araştırmanın temel sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir.

1.Araştırma 2009–2010 Eğitim - Öğretim yılında Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Balıkesir ili Merkez İlköğretim Okullarında görev yapan müfettişler, yöneticiler ve öğretmenler ile sınırlı tutulmuştur.

1.6.Tanımlar

Sınıf Öğretmeni: İlköğretim okullarında birinci kademedede görevli öğretmenlerdir. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'ne göre (madde 4) sınıf öğretmeni, alanı sınıf öğretmenliği olan öğretmen olarak tanımlanmaktadır.

Branş Öğretmeni: İlköğretim ikinci kademedede görev yapan Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İngilizce, Görsel Sanatlar, Teknoloji ve Tasarım, Müzik ve Beden Eğitimi öğretmenleri kastedilmektedir.

Eğitimde Teftiş: Eğitim-Öğretim kurumlarının ve çalışanlarının teftiştir.

İlköğretim Kurumları: İlköğretim hizmetlerinin yürütüldüğü okul öncesi eğitim kurumları (anaokulu, anasınıfı, uygulama sınıfı), ilkokul, ortaokul, ilköğretim okulu ve yatılı İlköğretim bölge okulu gibi eğitim ve öğretim kurumlarıdır (MEB, ilköğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde.4).

İlköğretim Okulu: Aynı yönetim altında beş yıllık ilkokul ile üç yıllık ortaokuldan meydana gelen gündüzlü ve pansiyonlu sekiz yıllık ilköğretim kurumudur. (MEB, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde 4).

İlköğretim Müfettişi: Resmi ve özel ilkokul, ortaokul, ilköğretim okulu gibi öğretim kurumlarının teftiş, rehberlik, inceleme ve soruşturma hizmetlerini yapan kişilerdir.

Teftiş: Kurumlarda yapılan çalışmalarını denetlemek ve değerlendirmek daha verimli hale gelmelerini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak, personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yolu ile yardımda bulunmaktır.

Değerlendirme: Uygulamanın başarı derecesini tarafsız olarak saptamadır (Bursalıoğlu, 1987: 180).

Rehberlik: Rehberlik, seçimler ve uyum yapmada, problem çözmede bir kişinin ötekine verdiği yardımdır (Kepçeoğlu, 1990: 7).

İş Başında Yetiştirme: Kurumda personeli mesleki bilgi alanında bilgilendirme çalışmalarıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde, alanyazın incelemeleri sonucunda ulaşılan sonuçlara dayanarak kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.1. Teftiş Kavramının Tanımı, Amacı ve İşlevleri

Önce teftiş kavramının genel tanımı, daha sonra eğitim teftişi kavramının tanımı yapılmıştır. Teftiş kavramının tanımı yapıldıktan sonra teftişin amaçları ve işlevleri üzerinde durulmuştur.

2.1.1.1. Teftiş Kavramının Tanımı

Teftiş kavramı; şimdiye kadar gerek yerli gerekse yabancı birçok uzman tarafından tanımı yapılan bir kavramdır. Neticede, yapılan bu tanımların çoğu denetim kavramının boyutunu aynı şekilde ortaya koymaktadır.

Erdem'e (1987) göre, teftiş terimi köken itibarıyla Arapça olup, inceleme, soruşturma; doğruyu bulmak için araştırma yapma, tarama yapma ve muayene etme anlamlarına gelmektedir (Akt: Arslantaş, 2007).

Aydın (2000)' a göre, her formal örgüt bir amacı gerçekleştirmek için kurulur. Örgüt, amacını gerçekleştirme derecesini sürekli olarak bilmek ve izlemek durumundadır. Denetim, örgütsel etkinliklerin kabul edilen amaçlar

doğrultusunda belirlenen kurallara uygun olup olmadığının kontrol edilmesidir” (Akt:Balaban,2005).

Teftiş, yapılan çalışmaların denetlemesini, değerlendirilmesini, daha verimli hale getirilmesini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmayı, personele çalışmalarında ve yetiştirmelerinde rehberlik etmeyi, ayrıca meydana gelen disiplin ve yasa dışı olayların soruşturma ve incelemelerini yaparak sonucun üst ve ilgili kademelere bildirilmesini de kapsayan gibi geniş bir hizmet alanıdır (Su, 1974).

Teftiş, bağlı bulunduğu kuruluşun, amacına en verimli bir şekilde, zamanında ve mevcut hukuk düzenine uygun olarak ulaşıp ulaşmadığını, amaca yönelmede yapılan işlem ve eylemlerin uygunluğunu, bunların verimi ve hizmet kalitesini sağlayıp sağlamadığını araştırmak; ulaşılmaması öngörölmüş hedeflerden ve mevzuattan sapmalar varsa, bunları ve meydana geliş nedenlerini ortaya çıkarmak, bu sapmaların düzeltilmesi için uygulayıcıya ışık tutacak şekilde, mümkün hal çareleri arasında en iyi ve tutarlısını seçerek tavsiyelerde bulunmak, merkezle taşra arasında köprü kurma, merkezin hizmetin yürüyüşü ile ilgili her türlü planlama ve düzenleme çalışmalarına katılma gibi görevlerle, hizmetlerin örgütün amacına en uygun tarzda yürütülmesine yardımcı olmaktır (Balcı, 2007).

Aydın’ a (2000) göre denetim “örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak düşünülebilir”. Başar’a (2004) göre ise; denetim, denetlenecek durumu, her yönüyle belirleme, bunu olması gereken ölçütleriyle değerlendirme, eksikleri tamamlama, daha iyi durumlar olarak geliştirme işidir (Akt: Kılıç, 2006).

Eğitim açısından bakıldığında denetim, eğitim faaliyetlerinin düzenli işlemlerini ve gelişmesini sağlama olarak ele alınabilir. Teftiş, S. Sullivan ve J. Glanz (2000), öğretimi geliştirmek ve öğrenci başarısını arttırmak amacıyla, öğretmenleri eğitim zeminine dâhil etme süreci olarak tanımlamıştır (Akt: Gündüz,2008).

Okulların öğrencilerini yetiştirip geliştirebilmelerinin ana koşullarından biri iyi yönetilmeleridir. İyi yönetimin vazgeçilemez parçası denetimdir. Denetim, durumu belirleme, değerlendirme, düzeltme ve geliştirme öğelerinden oluşan etkinlikler bütünüdür. Denetim, denetlenecek durumu fotoğrafını çekiyormuşçasına her yönüyle ve olduğu gibi belirleme, bunu olması gereken ve olabilecek olan ölçütleriyle karşılaştırarak değerlendirme, bulunan eksikleri tamamlama, yanlışları doğru ile değiştirme, gereksiz fazlalıklardan kurtulma, daha iyi durumlar olarak geliştirme işidir. Eski anlayışta denetim, bir durum saptama ve raporlama işi olarak görülüp uygulanmıştır. Düzeltip geliştirmedikçe, durumu belirleyip raporlamanın uygulamada yarattığı zararlar, yararlarından çok olacaktır (Başar, 1995).

Atay' a (1987) göre denetim, eğitim örgütlerinin ve bu örgütlerdeki her türlü işin, amaç, yasa, yönetmelik, emir ve genelgelere uygunluğunu araştırmak ve gerektiğinde soruşturma da yaparak ilgililer için ödül veya ceza önermek; eğitimle ilgili çalışmalarda sapmaları bulup düzeltme ve geliştirme önerileri ortaya koymak; eğitim çalışanlarının rollerini daha iyi oynayabilmeleri için onlara yardım ve teşviklerde bulunmaktır (Akt: Sarı, 2005).

Taymaz (1993)' a göre teftiş, kurumda çalışan personelin görevlerini yapma şekillerini gözlemek, hataları ve eksikleri ortaya koymak, bunları düzeltmeleri için gerekli önlemleri almak, sorunları çözümlenmede yenilikleri tanıtmak, yöntemleri geliştirmelerini sağlamak, Başaran (1993)' e göre ise, plânlanan örgütsel amaçlardan sapmayı önlemek için, örgütün işlemlerini izlemek ve düzeltmek sürecidir.

Çağdaş teftiş anlayışı, öğretmenlerin hâkim olduğu alanları belirlemek, onların işlerini daha iyi yapabilmesi için, mesleki rehberlikte bulunmak, sistematik gözlemlerle analiz etmek, onları profesyonel kişiler olarak görmek ama yardıma ihtiyaçları olacağını kabul etmek ve öğretim sürecini dikkate alarak öğretmen başarısını değerlendirmektir (Hedges, 1989) (Akt: Gündüz, 2008). Eğitimde denetim, öğretimi geliştirme amacıyla yöneltme, rehberlik

etme ve öğretmenlerin öğretimsel davranışını geliştirme süreci olarak da tanımlanabilir.

Eğitim sisteminin etkinliği, denetim aracılığı ile belirlenir. Denetim aynı zamanda yönetimin kendisi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayarak eksikliklerin ortaya çıkarılmasında, düzeltilmesi ve geliştirilmesinde yönetime yardımcı olur. Denetim, sistem amaçlarının gerçekleştirilmesinde en üst düzeyde verim elde etme yönünde çağdaş, demokratik ve insancıl bir yöntem hizmeti, örgütsel etkililiğin sağlanmasına ve örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesine hizmet eden bir amaç gerçekleştirme yöntemi ve yönetim sürecidir. Bu bakımdan denetim, eğitim örgütlerinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde, çıktılarının değerlendirilmesinde önemli bir paya sahiptir (Gökçe, 1994).

Eğitim sözlüğünde denetim-teftiş, atanmış okul görevlilerinin, öğretimin geliştirilmesinde öğretmenlere ve diğer eğitim çalışanlarına liderlik sağlamaya çalışan tüm çabalar olarak tanımlanmaktadır.

Teftiş, önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen eylemlerin amaçlara uygunluk derecesinin kontrol edilmesi, değerlendirilmesidir. Bursalıoğlu (1994)' na göre ise teftiş; kamu yararı adına davranışı kontrol etme sürecidir. Karagözoğlu (1977), teftişi; okullardaki eğitim, öğretim faaliyetlerinin verimini arttırmak amacı ile müfettişler veya uzmanlar tarafından öğretmenlere ve diğer görevlilere sağlanan mesleki yardım ve rehberlik hizmetlerinin tümünü içine alan bir süreçtir." şeklinde tanımlamaktadır (Akt: Uygur,2006).

Eğitim denetiminde yöntem açısından sınıflama yapıldığında klasik, modern ve klinik denetimden söz edilebilir (Başar, 1993).

Klasik Denetim: Klasik denetim, klasik yönetim kuramlarının etkisinde kontrol ve raporlamaya dayalı durum saptamayla ilgili bir denetim türüdür. Kusur bulma peşinde bir denetçi ile sürekli savunma durumunda bulunan

öğretmen arasında gerçekleştiği sembolize edilebilir (Başar, 1993). Bu denetim anlayışında statükoculuğu ve tutuculuğu görürüz.

Çağdaş (Modern) Denetim: Çağdaş denetim, yönetimde insan ilişkileri kuramlarının izini taşıyan bir denetim türüdür. Denetim sürecinin üç aşaması olan tanılama, değerlendirme, düzeltme ve geliştirmeyi kapsamında bulundurur. Grup çalışması, mesleki yardım, olumlu insan ilişkileri, program geliştirme, problem çözme, çalışanları yetiştirme, moral ve güdü sağlama, değerlendirmede bilimsel yöntemler kullanma ve işbirliğine dayalı bir çalışma ve denetim düzeni ile eğitsel çabaların geliştirilmesinin amaçlanması, bu denetim türünün özellikleri olarak sayılabilir (Başar,1993).

Kliniksel (Öğretimsel) Denetim: Klinik denetim; “denetim eylemlerinin etkililiğini artırmak amacıyla, özellikle öğretimde, planlı, işbirlikçi, gözlem, inceleme ve davranış değiştirmeye yönelik etkinlikler bütünüdür” şeklinde tanımlanmaktadır (Başar,1993). Sınıf içi etkinliklerin denetimi ve gözetimi için kimi yazarlar kliniksel denetim, kimileride öğretimsel denetim kavramını kullanmaktadırlar. Bu denetimde veriler sınıf ortamından elde edilir. Toplanan veriler analiz edilerek öğretmen-denetmen ilişkisi, prosedürler ve stratejiler üzerinde durulur. Öğretmenin rol davranışını değiştirme yoluyla daha etkili bir öğretim gerçekleştirilmeye çalışılır. Öğretmenin daha etkili kılınması için denetmenle öğretmen arasında bir işbirliği sağlanır (Uygur,2006).

Denetim, öğretmen ve denetmenlere uygulamaları hakkında daha fazla bilgi edinmelerine; bilgi ve becerilerini veliler ve okul için en iyi bir şekilde kullanabilmelerine yardım eden bir süreçtir. Denetim okulu daha etkili bir öğrenme ortamı haline getirmek için önemlidir (Sergiovanni and Starrat, 1993, s.38) (Akt: Can,2004).

Günümüzde eğitim sistemlerinin başarısı, etkililiği ve verimliliği ile ölçülmektedir. Aynı zamanda başka sistemlerle etkileşim hâlinde kalan eğitim sisteminin etkililik ve verimliliğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu da, yönetimin teftiş aracılığı ile elde edeceği bilgilerle sağlanır. Bu nedenle,

teftişin, yönetimin vazgeçilmez bir süreci olmasını ve her örgütte yer almasını zorunlu kılar (Yalçınkaya, 2003).

2.1.1.2. Teftişin Amacı

Aydın' a (1993) göre; teftişin temel amacı, örgütün amaçlarının gerçekleştirme derecesini saptamak, daha iyi sonuç alabilmek için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir. Teftişin amacı, yapılan etkinliğin niteliğini ve işin verimini artırmaktır. Bu açıdan bakıldığında, ilköğretimde yapılan teftişin asıl amacının sadece var olan durumu saptamak, sapmaları belirlemekten öte eğitim-öğretim sürecinin sağlıklı bir şekilde işleyişini ve gelişimini sağlamak ve eğitim-öğretimde niteliğin ve verimin artmasını sağlamak olduğunu söyleyebiliriz.

Diğer bir tanımla teftişin amacı; yapılan çalışmalarını denetlemek ve değerlendirmek, daha verimli hale getirilmelerini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak, kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yolu ile yardımda bulunmak, ortaya çıkacak disiplin ve yasadışı olayların soruşturma ve incelemelerini yaparak sonucu üst ve ilgili kademelere bildirmektir (Su, 1974).

Ünal'a (1999) göre, eğitim teftişinde eğitim sürecini işleten öge olarak öğretmene yardım esas olmalıdır. Müfettişin amacı, öğretmenlerin tümünün katkısıyla ve tüm öğretim kadrosu ile istenilen eğitimsel amaçlara ulaşmak olmalıdır. Bunu sağlamak için de müfettişlerin denetledikleri tüm öğretim kadrosu ile sorunları ve çözüm önerilerini birlikte belirlemeleri ve ortak karar almaları gerekmektedir. Eğitimde teftişin amacı, süreci geliştirmek olduğundan denetmen bu amacın gerçekleştirilmesinde kilit rol oynayan lider konumundadır (Dağlı, 2001, s.212).

Çağdaş ve bilimsel denetim anlayışına göre denetimin amacı, sadece kontrol etmek değil, aynı zamanda sistemi ve eğitim - öğretim sürecini geliştirmek için yapılan yöneltme, rehberlik etme ve değerlendirmedir.

Taymaz (2002:60-61) teftişin amaçlarını şu şekilde sıralamaktadır:

1. Kurumun amaç ve politikalarına açıklık kazandırmak, geliştirme ve ulaşma yollarını bulmada ilgililere yardımcı olmak,
2. Kurumun plan ve programlarının amaçlara uygunluğunu inceleyerek, politika ve uygulamaları karşılaştırmak, farkları ortaya koymak,
3. Kurumda yapılan çalışmaların hizmet ettiği çevre ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde getirilmesine katkıda bulunmak,
4. Kurumda üretilen mal ve hizmetin nicelik ve niteliğini belirlemek, hata ve eksikleri ilgililere bildirmek,
5. Kurumda hizmetlerin yürütülmesindeki kusur ve eksiklikleri ortaya koymak, düzeltme yollarını bulmak ve ilgililere önermek,
6. Kurumun etkinlik alanı ile ilgili yenilik ve gelişmeleri izlemek,
7. Kurumda bireyler ve birimler arasındaki ilişkileri geliştirmek, iletişim ve koordinasyon aksaklıklarını gidermek,
8. Kurumda personelin güdülenmesine, moralinin yükseltilmesine yardımcı olmak, yapılan çalışmalara tüm ilgililerin katılmasını sağlamak,
9. Kurumda teftişi ir eğitim vasıtası olarak kullanmak, personelin hizmet içinde yetiştirilmesine yardımcı olmak,
10. Kurumda çalışan personelin en iyi yapabileceği işleri ve kapasitesini saptamak, gelişmesi için önerilerde bulunmak,
11. Kurum çalışmalarını objektif olarak değerlendirmek, başarılı ve yetenekli olanların yükseltilmelerini önermek ve izlemek.

Gökçe (1994:73-78) ise "Eğitimde Teftişin Amaç ve İlkeleri" adlı çalışmasında teftişin amaçlarını şöyle sıralamaktadır:

- Derslerin, okulun ve eğitimin amaçlarına ulaşma derecesini belirlemek, değerlendirmek ve gerekli düzeltme ve geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak,
- Derslerin amaçlarının gerçekleştirilmesinde okul etkinliklerinin fiziksel durumunun eğitim ortamına uygunluğunu belirlemek,
- Gerçekleştirilmesinde zorluk çekilen ders, okul, eğitim ve teftiş amaçlarını tespit etmek, değerlendirmek, bu amaçların gerçekleştirilebilir şekilde düzenlenmesine yardımcı olmak,
- Ders konularının öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğunu belirlemek, değerlendirmek, gerekiyorsa yeniden düzenlenmesine yardımcı olmak,
- Kullanılan yöntem ve tekniklerin amaç ve konulara uygun olma durumunu belirlemek, uygulamaları değerlendirmek, geliştirilmesi için çaba göstermek,

- Araç ve gereçlerin zamanında, ders konularının özelliklerine göre kullanılma durumunu belirlemek, değerlendirmek, varsa yanlış işleyişin düzeltilmesi ve geliştirilmesine yardımcı olmak,
- Öğrenci başarısının uygun ölçme-değerlendirme araçlarıyla ne düzeyde değerlendirildiğini belirlemek, değerlendirmek ve geliştirilmesine çabalamak,
- Eğitim ortamının karşılıklı sevgi, saygı ve demokratik ilişkileri geliştirme esasına göre işleyiş durumunu belirlemek, değerlendirmek, gerekli ortamın oluşturulmasına yardımcı olmak,
- Öğretmenin yeterlik, yetenek, çaba, başarı düzeyi ve zümre öğretmenleriyle olan işbirliğini belirlemek, değerlendirmek, geliştirilmesi için rehberlikte bulunmak,
- Eğitim alanındaki gelişmelerin ve bilimsel çalışmaların eğitim etkinliklerine yansımalarını belirlemek ve değerlendirmek,
- Eğitim kurumlarında görevli iş görenlerin çabalarının düzeylerini tespit etmek, nesnel ölçütlere göre değerlendirilmeleri, yetişme ve gelişmeleri için hizmet-içi eğitim dâhil gerekli tüm çalışmalara katkıda bulunmak,
- Eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde eşgüdümeye verilen önemi belirlemek, d değerlendirmek ve geliştirilmesine yardım etmek,
- Eğitimle ilgili her düzeydeki sorunları saptamak, değerlendirmek ve çözümüne katkıda bulunmak.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı Rehberlik ve Teftiş Yönergesi' nde (1999) ise denetimin amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

1. Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak, kurum amaçlarının gerçekleştirilmesinde yönetici, öğretmen ve diğer personelin çalışmalarını yönlendirmek,

2. Kurumların program ve düzenleyici kurallara uygun çalışıp çalışmadıklarını denetlemek, değerlendirmek, düzeltici ve geliştirici önlemler almak.

3. Kurum personelinin görevi basında yetişmelerini sağlamak, çalışmalarını objektif olarak ölçmek ve değerlendirmek.

4. Kurum personeli arasında birlik ve dayanışmaya, hizmetin yürütülmesinde, planlama, es güdüm ve uygulamaya katkıda bulunmak.

5. Eğitim öğretimle ilgili sorunları belirlemek ve çözümüne yardımcı olmak.

6. İnsan gücü, tesis, araç-gereç ve zamanın ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak,

7. Kurumun çevreyle bütünleşmesine, yönetici, öğretmen ve veliler arasında uyumlu ilişkiler kurulmasına katkıda bulunmak.

8. Güdülemeyi ve morali artırmak; iş doyumunu sağlamak, üretim ve verimliliği en üst düzeye çıkarmak.”olarak belirtilmektedir.

2.1.1.3. Teftişin İşlevleri

Teftişin işlevlerine genel olarak bakıldığında dört ana başlık altında toplamak mümkündür. Buna göre teftişin işlevleri: Danışmanlık, rehberlik ve yetiştirme, inceleme-araştırma ve kontroldür.

Taymaz'a (2002:89) göre, bir öğretim kurumunda teftişin temel işlevi, öğretme-öğrenme ortamının analizi, ortamın değerlendirilmesi ve sürecin geliştirilmesi, amaçlara ulaşılmasının sağlanmasıdır. Gökyer (1997:3) ise teftişin işlevini, eğitim sisteminin etkililik ve verimliliğini değerlendirmek biçiminde ifade ederek, “İnsana yapılan yatırımın en önemli bir yatırım olduğu düşünülecek olursa, gelişme ve ilerlemeye büyük katkısı olan eğitimin etkililik ve verimliliğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu da teftiş yolu ile sağlanabilir.” şeklinde açıklamaktadır.

Örgütlerde çalışanlar arasında bağlantıyı, iletişimi sağlayan kilit insan müfettiştir. Müfettiş, örgütün amaçları ile çalışanların amaçlarını birbiri ile birleştirip uyarlamada tamamlayıcı-birleştirici rol oynar. Bunun için müfettişin temel işlevlerinden biri, etkileşimciliktir (Yalçınkaya, 1992). Bilir' e (1992) göre, teftiş anlayışında müfettiş, öğretmenin güçlü yanlarını daha da güçlendirmeli, yetersiz yanlarını da yeterli düzeye çıkarmaya çaba göstermelidir.

2.1.2. Eğitim Sisteminde Teftişin Tarihsel Gelişimi

2.1.2.1. Teftişin Tarihi Aşamaları

Eğitim denetimi uygulamalarına bakıldığında, başlangıçtan bu güne dek, yönetimde olduğu gibi denetim anlayışında da bazı değişmelerin olduğu görülmektedir. Ancak geçmişteki yönetim uygulamalarına yön veren anlayışların izleri bugünkü uygulamalarda da hala görülmektedir. Tarihsel süreç içerisinde denetim uygulamaları incelendiğinde aşağıda belirtilen aşamalar göze çarpmaktadır;

1900'den önceki dönemde denetim, yönetsel bir nitelik taşımaktadır. Bu uygulamada öğretmenler, yönetim tarafından denetlenmeleri gereken iş görenler olarak algılanmıştır.

Yirminci asrın başlangıcında, uzman eğitimciler tarafından denetim başladı, çünkü yeni konular uzman müfettişlerin yetiştirilmesini gerektiriyordu. Bununla beraber denetim, yönetimin bir kolu olarak işlemeyi sürdürdü. 1920'lerde denetimin bilimsel bir nitelik kazandığı görülmektedir. Denetimin görevi eğitimin amaç ve süreçlerini bulmak ve bunları öğretmenler aracılığıyla uygulamaktır. Bu dönemde araştırma ve ölçme, denetime ait haklar olup, öğretmen bunların sonuçlarını uygulamakla görevliydi.

1920–1930 arasında denetimin uzmanlık yanı sıra daha ağırlık kazanmış, bu gelişmeye paralel olarak yönetsel yanı sıra ikinci plana itilmiştir. Bu dönemde denetim süreci, eğitimin amaçlarını ve sürecin işleyişini bilimsel araştırma ve ölçme teknikleriyle kavramak ve bunları öğretmenler aracılığı ile öğretime uygulamak şeklinde olmuştur. 1930 ve 1940'larda denetim uygulamalarında insan ilişkileri gündeme gelmiş; öğretmenlerin güdülenmelerinde duygu ve coşkularının önemi anlaşılmıştır. Bu dönemde eğitimin amaç ve süreçlerinin saptanmasında öğretmen katılımının vurgulandığı görülmektedir.

1940'lardan sonraki dönemlerde eğitim etkinliklerinin hedeflerinin saptanması ve bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli en uygun davranışların belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapılmış; eğitimle ilgili olanlara bu çalışmalara katılma olanağı verilmesi öngörülmüştür.

Son yıllarda ise eğitim denetiminde insan kaynaklarının geliştirilmesine önem verildiği, örgütlerin insan kaynağını geliştirmeyi ve etkili kullanmayı amaçlayan bir denetim anlayışını benimsedikleri görülmektedir (Bursalıoğlu, 1994).

2.1.2.2. Türk Eğitim Sisteminde Teftişin Tarihsel Gelişimi

Türk Eğitim Sisteminde teftiş ve denetim alt sistemine olan ihtiyacın, yenileşme dönemi adı verilen Tanzimat Döneminde hissedilmeye başlandığı görülmektedir. Bu dönemden itibaren çatısı kurulmaya başlayan teftiş ve denetim sistemi, halen zaman zaman çıkarılan yasa ve yönetmeliklerle günün şartlarına uydurulmaya çalışılmaktadır. Türk Eğitim Sistemi'nde teftişin tarihsel gelişimi cumhuriyet öncesi ve cumhuriyet dönemi olmak üzere iki döneme ayrılarak incelenebilir.

2.1.2.2.1. İmparatorluk Döneminde Teftiş

Ülkemizde Osmanlı İmparatorluğu döneminde ilk zamanlarda okullar cemaatler tarafından açılmakta ve idare edilmekte olduğundan bugünkü anlamda bir teftiş teşkilatı yoktu. Daha sonra açılan Sıbyan ve Rüştüye Okullarını kontrol etmek üzere müfettiş karşılığı Muin'ler görevlendirilmiştir. 1862 tarihinden sonra azda olsa okullaşma sürecinin başlamasıyla sistem bütünlüğünde olmamakla birlikte müfettiş ve teftiş kavramları kullanılmaya başlanılmış, müfettişlere muin, muhakkik gibi isimler verilmiştir (Öz, 2003).

İlköğretim kurumlarında teftiş hizmetlerinin ne zaman başladığı kesin olarak bilinmemekle birlikte ilk defa Tanzimat Döneminde başladığı söylenebilir. Kodaman (1980)'e göre 1846 yılında Maarif-i Umumiye'nin

gösterdiği gerekçeye dayanarak Esat Efendi başkanlığında Mekâtib-i Umumiye Nezareti kuruldu. Bu nezaret icra organı durumunda olup, yetki sahası Sıbyan ve Rüşdiye okulları ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle ona merkezi maarif teşkilatının kuruluşuna doğru atılmış önemli bir adım gözüyle bakılmaktadır (Akt: Buluç, 1997) Bu dönemde teftiş hizmetlerinin “İl Eğitim Kurullarının” üyeleri tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

Mekatib-i Umumiye Nezareti kurulduktan sonra Sıbyan okulları ile Rüşdiye okullarını denetlemek üzere Muin'ler tayin edilmiştir. Muin; yardım eden, yöneltten, yönlendiren anlamına gelir. Bunlara okulları teftiş etmek ve öğretmenlere rehberlik etmek gibi görevler verilmiştir (Akt: Buluç, 1997). Böylece ilk kez teftiş, öğretmene yardım olarak düşünülmüştür.

Kale (1995)'e göre teftişin bir yönetim süreci olduğu gerçeğine, 1869 yılında hazırlanan, Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde rastlanılmaktadır. Bu dönemde teftiş yönetsel bir nitelik taşımaktadır. Bu uygulamada öğretmenlerin yönetimce denetlenmeleri, kontrol edilmeleri gereken iş görenler olarak algılandığı görülmektedir. 1869'da çıkan bir yasa ile İllerde maarif meclisleri kurulmasına karar verilmiştir. Bu meclislerde maarif müdürleri başkanlığında muhakkik ve müfettişler görevlendirilmiştir (Akt: Ece, 2007).

Meclis-i Maarif tarafından 1876 da yayınlanan bir talimat eğitim tarihimizde teftiş ile ilgili bilinen en eski belgelerdendir. Bu belgede; "Çeşitli bölgelerdeki okulları teftiş için kimlerin görevli oldukları belirtildikten sonra, bu zatlar mektepleri haftada bir kez aşağıdaki konularda teftiş edeceklerdir. Öğretmenler, müstahdem ve öğrenciler düzenli olarak okula devam ediyorlar mı? Öğrenciler iyi eğitiliyor mu? Mekteplere yabancı kişilerin girmemesine dikkat ediliyor mu? Öğrencilerin okul dışında edepsizlik yapmamalarına dikkat ediliyor mu? Her gün öğrencilere dersleri tahtaya yazdırılarak isticvab edilmelerine riayet ediliyor mu? Resmen belirlenen ders ve kitaplardan başkalarının okutulmasının yasak olduğu halde, buna uyuluyor mu? Öğretmenler usulüne uygun olarak öğretim yapıyorlar ve içlerinde yeteneksiz olanlar var mı? Öğrencilerin akşam evlerine gruplar halinde ve edepli

gitmelerine, kimseye sarkıntılık etmeme ve laf atmamalarına dikkat ediliyor mu? (Bu son noktanın sağlanması için öğretmenler her gün derslerden sonra öğrencilere nasihatlerde bulunacak, hiç olmazsa haftada bir kere bir öğretmen çocukların arkası sıra gidecektir.)" deniliyordu (Buluç, 1997).

Bu gün hala devam eden merkez teşkilatının temelini 1879 yılında atıldığı görülmektedir. Bu tarihte nezaret mevcut yazı, muhasebe ve evrak servislerinden başka; 1.Mekâtib-i Aliye (yüksek öğretim) 2. Mekâtib-i Rüşdiye (ortaöğretim) 3.Mekâtib-i Sıbyaniye (ilköğretim) 4.Telif ve Tercüme 5. Matbaalar (Yayın) dairesi olmak üzere bölümlere ayrılmış bulunuyordu (Buluç, 1997).

İkinci Meşrutiyetin ilan edilmesi ile birlikte teftiş konusu da gündeme gelen önemli konulardan biri olmuştur. Bu dönemde teftişin genel amacı azınlık okullarının eğitim ve öğretim faaliyetlerini devlet adına denetlemek idi. Bu durum azınlık okullarının amaçlarına ters düşüyordu.

İkinci meşrutiyetin ilanını takip eden yıllarda devlet yönetiminde meşrutiyet anlayışına uygun değişikliklere gidilmiştir. Öğretim programları değiştirilmiş, öğretmen yetiştirme sorunu ele alınmıştır.

1913 yılında hazırlanan Tedrisat-ı İptidadiye Kanunu Muvakkatı ile ilkokullarda teftişin, ilköğretim müfettişleri tarafından yapılması öngörülmüştür. Müfettişliğin ciddi bir teftiş müessesesi haline getirilmesi 1914 yılında yayınlanan "Tedrisat-ı İptidaiyye Müfettişlerinin Vezaifine Dair Talimatname" ile olmuştur. Burada müfettişlerin öğretmenlerin eğitim ve öğrenim alanlarındaki eksikliklerinin tamamlanması, onlara rehberlik edilmesi, yol gösterirken, direktif verirken duyarlı olmaları gereğine de yer verilmiştir (Buluç, 1997).

Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldıktan sonra 1 Mayıs 1920 günü milli eğitim hizmetlerinin tümü Maarif Vekâletine verildi.

2.1.2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Teftiş

Cumhuriyet'in ilk yıllarında teftişin genel olarak amacı, eğitimin gelişmesini sağlamak, öğretmenlerin iş başında yetişmelerini sağlamak, onları aydınlatmak ve kendilerini yeniliklerle geliştirmelerini sağlamak olarak görülmektedir.

Cumhuriyet döneminde teftiş ve denetimle ilgili olarak yapılan ilk çalışma, 1923 yılında yürürlüğe konulan İlköğretim Müfettişlerinin Görevlerine ilişkin yönetmeliktir. Müfettişlerin seçilmesine ilişkin ilk belge ise, 1927 tarihli "İlk Tedrisat Müfettişleri Talimatnamesi" sayılabilir. Talimatnameye göre ilköğretim denetçisi olabilmek için, ilköğretmen okulu mezunu ve 24-45 yaşları arasında olmak, ilkokullarda beş yıl öğretmenlik yapmak gerekiyordu. İlköğretmen okulu müdür yardımcıları ile eğitim dersi öğretmenleri, isterlerse denetçi olabiliyorlardı. Denetçi seçme ve atama işlerini, Milli Eğitim müdürleri veya maarif emirleri doğrudan yapabiliyorlardı. "İlk Tedrisat Müfettişliğine Talip Olanların Seçilmesi Tarzları Hakkında Talimatname" ye göre, 25 yaşını bitirmiş olan ilköğretmen okulu müdür ve öğretmenleri ile en az iki yıl öğretmenlik yapmış "orta muallim mektebi" mezunları sınavsız olarak denetçi olabiliyorlardı (Başar,1993:76).

1926 yılında hazırlanan bir gelişme raporunda rehber müfettişlere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Buna göre öğretmenlerinin seviyelerini yükseltmek, onları okuma ve incelemeye yöneltmek, ileri eğitim ve öğretim metotları öğretmek, eğitimin çevrenin ekonomik hareketleriyle ilgisine dikkati çekmek için bilinçlendirilmeleri düşünülmüştür. Programda bu işi görecek müfettişlerin yetiştirilmesi düşünülmüştür (Su, 1974:188).

1929 yılında yayınlanan "İlk Tedrisat Müfettişleri Rehberi"nde ilköğretim denetçilerinde bulunması gerekli kişisel ve mesleki özellikler sıralanıyor, denetçinin önce iyi bir öğretmen olması gerektiği belirtiliyordu.

1933 yılında Milli Eğitim Bakanlığı teşkilatı genişletilmiştir ve Teftiş Kurulu'nun oluşturulması ve görevleri belirlenmiştir. 1945 yılında yayınlanan İlköğretim müfettişleri staj yönetmeliğinde ise müfettişlerin hizmet içi eğitimlerinden ilk defa söz ediliyordu (Buluç, 1997).

1949 yılında bir kararla Bakanlık Müfettişleri bölgelere dağıtılmış ve kısa bir süre sonra uygulamadan vazgeçilmiştir. 1950 yılında Bakanlık Müfettişleri Ankara, İstanbul ve İzmir merkezinde toplanmıştır.

Cumhuriyet döneminin üçüncü yönetmeliği olan 1962 yönetmeliği “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” adına taşır. Genel Hükümler, İlköğretim Müfettişlerinin Görevleri, Görevlerin Nasıl Yapılacağı, Türlü Maddeler olarak 4 bölümden oluşmaktadır.

İlköğretim müfettişleri ile ilgili olarak çıkarılan bir başka yönetmelik de 1969 yönetmeliğidir. 1969 yönetmeliğinde müfettişlerin görevleri özetle, teftiş ve denetleme, mesleki yardım ve iş başında yetiştirme, İnceleme ve soruşturma görevlerinden oluşmaktadır (Buluç, 1997).

1983 yılında denemek üzere tüm ilköğretim kurumlarında uygulanmak için “Denetleme Devamlı Yönergesi” hazırlanmıştır. Yönergede ilköğretim kurumları ile bu kurumlarda görevli öğretmenlerin denetlenmesinden “İlköğretim Kurulu Başkanları”nı sorumlu tutmaktadır. Bu yönergeye göre denetlemeler Genel denetimler, Özel Denetimler ve Sınav Denetimleridir (Aydın, 1993:148).

Halen uygulanmakta olan 13 Ağustos 1999 tarih ve 23785 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği” ile il milli eğitim müdürlüğü bünyesinde ilköğretim müfettişleri başkanlıklarının işleyişini sağlamak, müfettiş yardımcılığına alınacaklar ve müfettişliğe atanacaklarda aranan nitelikleri, bunların görev yetki ve sorumluluklarını, yetiştirme şekillerini, çalışma usullerini, hizmet bölgelerini, yer değiştirme suretiyle atanmalarını, değerlendirilmelerini, görevden alınma ve ayrılmalarını, müfettiş yardımcılarında uygulanacak yarışma ve yeterlilik sınavları ile ilgili esas ve usulleri; hizmet gerekleri, sicil, kıdem, kariyer, liyakat, hizmet puanı, sınav ve benzeri ölçütlere göre düzenleyerek inceleme, soruşturma, teftiş ve rehberlik hizmetlerinde etkinlik ve verimliliği artırmak amaçlanmıştır (M.E.B. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği, 1999).

28 Ekim 1991 tarih ve 2346 sayılı tebliğler dergisinde yayınlanan “M.E.B. İlköğretim Kurumları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi” halen yürürlüktedir. Bu yönergenin amacı; M.E.B.’na bağlı resmi ve özel ilköğretim kurumlarının teftişi ve teftiş gruplarının çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir. Milli eğitim bakanlığı ilköğretim müfettişleri başkanlıkları rehberlik ve teftiş yönergesi Şubat 2001 tarih ve 2521 sayılı tebliğler dergisinde yeniden düzenlenmiştir.

2.1.3. Teftişin Türleri ve İlkeleri

2.1.3.1. Teftiş Türleri

Teftiş türlerini farklı yazarlar farklı şekillerde incelemişlerdir. Taymaz (1993)’ e göre eğitim sisteminde yapılan teftiş amacına göre, kurum ve ders teftişi; teftiş yapacak müfettişlerin görevlendirme şekline göre, genel ve özel teftiş; görev alan müfettiş sayısına göre, bireysel ve grupla teftiş; teftiş uygulamalarında yaratılan mesafeye göre, yakından teftiş ve uzaktan teftiş; teftiş hizmetinin devamlılığı bakımından, sürekli ve aralıklı olarak teftiş; teftiş birimlerine verilen görevler bakımından, iç ve dış teftiş; bir kurumda çalışmalar denetlenirken müfettişin yaptığı işlemlerin niteliklerine göre, teknik ve yönetsel teftiş; teftiş fonksiyonunu yerine getirme durumuna göre, tam ve sondaj yöntemi ile teftiş ve teftiş biçim yönünden, normal ve seri teftiş olarak sınıflandırılabilir.

Balcı (2007)’ e göre; eğitim sisteminde yapılan teftiş ve değerlendirme maksada göre kurum ve ders teftişi olmak üzere iki gruba ayrılır.

Kurum Teftişi: Bir eğitim kurumunun amaçlarını gerçekleştirmede insan ve madde kaynaklarının sağlanma, yararlanılma durumunun gözlenmesi, kontrol edilmesi ve ölçütlere göre değerlendirilmesidir.

Ders Teftişi: Bir eğitim kurumunda öğretici olarak görev alan öğretmenlerin, öğretim ve eğitim etkinliklerindeki çalışmalarının gözlenmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Teftişin etkili olabilmesi için amaçlara ve

koşullara uygun bir yöntemin seçilmesi gerekir. Ders teftişi; görev alan müfettiş sayısına göre, bireysel ve grupta teftiş olmak üzere iki kısma ayrılır.

Aydın (2005) teftişi bilimsel, sanatsal, öğretimsel, klinik, gelişimsel ve farklılaştırılmış teftiş olarak incelemiştir. Günümüzde teftiş, geleneksel teftiş akımlarından sonra demokratik teftiş modern teftiş, çağdaş teftiş, etkili teftiş gibi adlarla anılmaktadır. Yazarlarına göre, kimi zaman farklı tanımlarla da ifade edilen bu kavramlar, kimi zaman da biri diğerinin yerine kullanılmaktadır (Akt: Yalçınkaya,1992).

Aşağıda; kurum, ders, öğretimsel, genel, klasik, modern, gelişimsel, farklılaştırılmış, sanatsal ve klinik teftiş ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

Kurum Teftişi: Kurum teftişi, okulun eğitim ve yönetim süreçleri ile ilgili kayıt ve işlemlerin incelenerek, kurumun genel işleyişi hakkında bir yargıya varmak üzere yapılan teftiştir (Taymaz,1993,s.135).

Ders Teftişi: Ders teftişi, okullarda genel teftişler sırasında ya da bunlardan ayrı olarak yapılan, öğretmenlerin kendi alanlarındaki yetişkinliğini, çalışmasını, uyguladığı yöntemleri, bunları uygulamadaki yeterliliğini, öğrencilerin yetişme düzeylerini inceleyip değerlendirmesidir (Yalçınkaya,1992).

Öğretimsel Teftiş: Öğretimsel teftiş, doğası gereği öğretmen, öğrenci ve müfettiş arasında bir işbirliğini ve aktif katılımı gerekli kılmaktadır. Temel anlamda öğretimsel teftişin anlamı, öğretim sürecinin iyileştirilmesinde öğretmene yardım sağlamaktır (Gündüz,2008).

Genel Teftiş: Genel teftiş, kurumların her türlü etkinliklerinin ve personelin, hazırlanan plâna göre müfettiş grubu tarafından teftiş edilmesidir. Genel teftişte kurumun ve personelin faaliyetleri, daha önce belirlenen ölçütlere uygunluk açısından ele alınarak değerlendirilir (Gündüz,2008).

Klâsik Teftiş: Klasik teftiş, klasik yönetim kuramları ekseninde, kontrol ve raporlamaya dayalı durum tespiti ile sınırlı bir teftiş türüdür. Öğretmen - müfettiş ilişkisi, ast - üst ilişkisi şeklindedir.. Bu teftiş anlayışı, kusur bulup ceza vermeye hazır bir müfettiş ve karşısında sürekli savunma durumunda olan bir öğretmenle anlatılabilir (Başar,1993).

Modern Teftiş: Modern teftiş, yapıcı ve bulucu teftiş, demokratik teftiş gibi adlar verilen teftiş türü, insan ilişkilerine yönelik yönetim kuramlarının etkilerini taşımaktadır. Geliştirmeye, grup çalışmasına, mesleksel yardıma, olumlu insan ilişkilerine yer vermesi, klasik denetimden ayrılan noktaları olarak görülmektedir (Başar,1993). Modern teftiş anlayışında öğretmen paylaşmayı geliştirir.

Gelişimsel Teftiş: Gelişimsel Teftişte müfettiş, öğretmenin gelişimsel düzeyini analiz etmeli ve bu gelişim düzeyine uygun bir denetim davranışı sergilemelidir. Gelişimsel teftişin amacı, teftişi korku verici bir süreç olmaktan çıkararak, öğretmenin gereksinimlerine daha uygun bir süreç haline getirmektir (Aydın,2005) (Akt: Gündüz,2008).

Farklılaştırılmış Teftiş: Farklılaştırılmış teftiş, aday öğretmenlere ve ciddi sorunları olan asil öğretmenlere, yoğun gelişme fırsatları sunan bir denetim biçimidir. Farklılaştırılmış denetim, öğreticiliğin bir meslek olduğu inancı ile hareket etmeyi gerektirir. Öğretmenler genel olarak meslekî gelişimleri üzerinde daha fazla kontrol sahibidirler (Aydın,2005) (Akt: Gündüz,2008).

Sanatsal Teftiş: Sanatsal teftiş; müfettişin sınıfta meydana gelen önemli ayrıntıları değerlendirebilmedeki bilgi, algı ve duyarlılığı ile gözlemlediklerini öğretmene açıklamadaki yeterliğine dayanır (Seçkin,1998, s.213–214) (Akt: Gündüz,2008).

Klinik Teftiş: Klinik teftiş, profesyonel gelişimi arttırmak ve öğrenimi geliştirmek amacıyla, öğretmenlerle yüz yüze iletişim kurmak demektir (Sergiovanni and Starratt, 1988, s.304) (Akt: Gündüz,2008). Klinik teftiş,

teftişin etkililiğini arttırmak amacıyla, özellikle öğretimde plânlı çalışmaya, işbirliği yapmaya, gözlem ve incelemede bulunmaya ve davranış değiştirmeye yönelik etkinlikler bütünü olarak ele alınabilir (Gündüz,2008).

Başar(1995)'e göre ise; yönetsel denetim(kurum teftişi), ders denetimi, sınav denetimi ayrımları, denetim türü değil, denetimin uygulandığı iş türüdür. Bunlarda uygulanması gereken denetim, çağdaş denetimdir. Çağdaş denetimin okullarda da uygulanan özel bir biçimi, "bir sorunu birlikte çözme" amacına odaklanan iyileştirici (klinik) denetimdir. Bu denetim, sorun sahibinin, kendisine yardım edecek başka biri ile çalışıp uygulama yaparak, sorunu çözmesi şeklinde yapılır. İyileştirici(klinik) denetim ilgili kaynaklarda öğretmenler için öngörölmüş olmakla birlikte, yöneticiler ve diğer çalışanlar için de birlikte sorun çözme ve yaparak öğrenme yöntemi olarak kullanılmalıdır. Özellikle, çalışanları yetiştirme görevini yaparken okul müdürünün bu yöntemi kullanması önerilir. İyileştirici(Klinik) denetimin basamakları farklı kaynaklarda değişik sayıda yer almaktadır, bu denetimin en az şu üç basamağı içermesi gerekir: Ön görüşme, gözlem-inceleme, son görüşme. Bunlar aynı zamanda çağdaş denetimin de basamaklarındandır.

2.1.3.2.Teftiş İlkeleri

İlke, düşünce ve eylemlerde gözetilmesi gereken özellik anlamındadır. Davranışların ilkelere uygun olması gerekir. İlkeler, davranışları amaçlara yönlendirmek için konur, böylece ilkelere uygun davranıldığında, amaçlanan sonuçlara ulaşılabilir(Başar,1995). Her etkinlikte olduğu gibi teftiş de bir takım ilkelere bağlı olarak gerçeleştirilmelidir. Eğitimde teftişin özel ilkeleri vardır. Bu ilkeler gerek eğitim ve teftiş gerekse müfettişler tarafından açık bir şekilde bilinmelidir. Bu ilkelerin iyi bilinmesi ve uygulanması durumunda teftiş sürecinden beklenen sonuçlar elde edilebilir. Yani teftişin amaçlarına ulaşabilmesi, teftişin bağlı olduğu ilkelere uyulması ile olanaklıdır. Okulların denetiminde de okulun amaçlarına ulaşabilmesi için, denetimin denetim ilkelerine uygun yapılması gerekir. İlkeler, eğitim amaçlarının gerçeleşmesinde bir araç konumunda olup eğitimin verimliliği ve etkililiğine katkı sağlamaktadır.

Burton ve Bruckner' e (1966) göre iyi bir denetim; eğitim ve öğretimin gelişmesi için uğraşır; felsefeye ve bilime dayanır, demokratiktir, bilimsel yöntemleri kullanır, araştırmalara ve en son bilimsel bulgulara dayanır. Yaraticıdır, planlanmış ve programlaştırılmış bir bilimsel etkinliktir, ulaştığı amaçlarla ölçülür, uzmanlığı gerektirir (Akt: Gökçe,1994).

Milli Eğitim Bakanlığı'nca kurulan Teftiş Sistemi Çalışma Grubu'nca ortaya konulan raporda, denetimin ilkeleri; amaçlılık, planlılık, süreklilik, demokratiklik, bilimsellik-objektiflik, esneklik, çözümleyicilik ve birleştiricilik, tutarlılık ve geçerlilik, özendiricilik ve açıklık olarak belirtilmektedir(Akt: Gökçe,1994).

Denetimin ilkelerini Başar (1995), sekiz grupta toplamıştır. Bunlar; **(1)** amaçlılık, **(2)** planlılık, **(3)** süreklilik, **(4)** nesnellik, **(5)** bütünlük, **(6)** durumsallık, **(7)** açıklık, **(8)** demokratikliktir.

Amaçlılık: Denetim etkinliklerinin, denetimin yakın ve uzak amaçlarına uygun olması demektir. Denetsel etkinlikler, eskiden olduğu gibi, eksik bulma, suçüstü yakalama, sıkıntıya sokma gibi amaçlarla değil, düzeltme ve geliştirme amaçlarıyla yapılmalıdır. Bu ilkeye uyan denetçi, "gitse de kurtulsak" denen değil, istenen, beklenen, aranan insan olabilir.

Planlılık: Her denetsel eylem, ulaşılmak istenen sonuçlar belirlenerek önceden planlanmalı, yıllık planlar yanında günlük planlar da yapılmalıdır. Plan olmadığında eşgüdüm de yapılamayacağı için, işlerin birbirine uyumu sağlanamaz, denetim için ölçüt bulmak zorlaşır.

Süreklilik: Denetimde süreklilik olmazsa, eksik ve yanlışlar yeni denetime kadar sürer, gelişme de gecikir. Her işin son basamağı o işin denetimidir. Sürekliliği sağlamanın iki etkili yolu, denetim görevlerini yaymak ve kişileri özdenetimli yapmaktır.

Nesnellik: Nesnellik somut gerçekçiliktir. Bu ilkenin amacı, denetimde yanlışların oluşmamasıdır. Nesnelliği sağlamak için denetçi gerçek ve tam

bilgiye sahip olmalı, yansız davranmalı, duygularının aklının önüne geçmesini engellemelidir. Denetim ölçütleri(kriter) nesnel, ölçünleri (standart) gerçekçi olmalı, bilgi ve yargılar sayısallaştırılmalıdır.

Bütünlük: Denetlenen durumun tamamı ele alınmalı, bir veya birkaç rastlantısal parçadan elde edilen bilgi ile bütün hakkında yargıda bulunulmamalıdır. Denetimde sistemli düşünme egemen olmalı, bir durumu-sonucu etkileyebilecek her şey hesaba katılmalıdır.

Durumsallık: Görelilik de denebilecek olan durumsallık, durumun gerektirdiği, koşulların etkilediği her şeyin gözetilmesi demektir. Durumsallık, beklentileri ve değer yargılarını oluştururken, koşulların gözetilmesini gerektirir. Farklı koşullarda çalışan insanlardan aynı sonuçlar beklenmemelidir.

Açıklık: Kapalılık, gizlilik, görülmesi, bilinmesi istenmeyen şeylerin varlığı demektir. Denetimdeki her etkinlik ve sonuçları denetlenene, denetlenen de denetleyene açık olmalıdır. Böylece gizlilik ve belirsizliğin sakıncaları önlenir, planlama ve nesnellik kolaylaşır, eylemlerin beklentilere uygunluğu artar, amaçlara ulaşmak olası hale gelir. Açıklık olmazsa durum olduğu gibi belirlenemez, düzeltilip geliştirilemez.

Demokratiklik: Demokrasi, insanların kendilerince yönetilmesidir, çoğunluğun yönetimi değil, çoğulcu yönetimdir. Demokratik denetim, denetim işine denetleneni de katmak, onu da denetçi yapmaktır. Bu, denetime direnci azaltır, kişiyi bilinçlendirir, özdenetime götürür. Denetçinin denetimden etkilenen herkesin düşüncelerine açık olması, denetim süreçlerinin tamamına denetlenenleri de katması gerekir. Demokratik olmayan denetçinin, denetlenenin direnmesi ve bilgi gizlemesi nedeniyle, durumu belirleyebilmesi bile çok güçtür.

Öz (2003)' e göre ise teftişin ilkeleri şunlardır: Teftiş, eğitim ve öğretimin gelişmesi için uğraşmalı, bir felsefeye ve bilime dayanmalı, demokratik olmalı, araştırmalara ve bilimsel bulgulara dayanmalı, iyi bir teftiş formülcü değil yaratıcı olmalı, ölçülebilir olmalı, yönetim ve teftiş birbiriyle iç

içe olduğundan işbirlikçi olmalıdır, teftişin sonuçları ve amaçları ölçülebilir olmalıdır.

Okullarda yapılan eğitim teftişinde aşağıdaki genel prensiplerin göz önünde bulundurulması gerekir (Marks ve diğerleri, 1971) (Akt: Balcı,2007):

1. Teftiş için kısa ve uzun süreli planlar yapılmalı, çalışmalarda etkili olan kişi ve kuruluşların işbirliği ve esasları, hazırlanan programlarda yer almalıdır.

2. Teftişe sürekli değişim ve gelişim için olanaklar sağlama yolları aranmalı ve gösterilmelidir.

3. Teftiş, araştırma bulgularının ve yeniliklerin açıklanmasında ve sonuçlardan yararlanılmasında yardımcı olmalıdır.

4. Teftiş, yapılan öğretim ve öğrenimin geliştirilmesine yardımcı olmalı, bunun için öğretmen ve diğer ilgililerle işbirliği sağlanmalıdır.

5. Teftiş, bir okuldaki ders dışı sosyal ve ekonomik eğitsel etkinliklerin geliştirilmesine de yardımcı olmalıdır.

6. Teftiş, okuldaki personel davranışlarının ve aralarındaki ilişkilerin geliştirilmesine yardım etmelidir.

7. Teftiş, okul personeli ile çevre ilişkilerinin geliştirilmesine yardım etmeli, karşılaşılan sorunlara çözüm yolu bulmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi'nin (Tebliğler Dergisi, 2001: 66) 6. maddesinde kurumların rehberlik ve teftişinde göz önünde bulundurulacak ilkeler şu şekilde sıralanmaktadır:

a) Rehberlik ve teftiş; kontrol, düzeltme ve geliştirme amaçlı yapılıır.

b) Rehberlik ve teftiş demokratik bir süreçtir.

- c) Yetkiden çok etkiyi, özendirmeyi, ödülü, işbirliğini ve katılmayı içerir.
- d) Eğitim, öğretim ve yönetim etkinliklerinin bütünü ile ilgilidir.
- e) Sorunları paylaşma, belirleme ve çözümlenmede birlikte karar verme, plânlama, uygulama, değerlendirmeyi ve gerekirse bir gelişim plânı yapmayı gerektirir.
- f) Sorumlulukların paylaşılmasına ve insanî ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunur.
- g) Yönetici, öğretmen ve diğer personelin meslekteki yeterliliğini geliştirmesine yardım eder.
- h) Bütünlük ve devamlılığı gerektirir.
- i) Bireysel farklılıkları ve çevre koşullarını dikkate alır.
- j) Millî eğitim hizmetlerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine hizmet eder.
- k) Eğitim öğretim yöntem ve tekniklerinin geliştirilmesini sağlayacak inceleme ve araştırmalara önem verir.
- l) Öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesini esas alır.
- m) Bilimsel ve objektif esaslara dayanır.
- n) Teftiş etkinliklerini değerlendirir ve teftiş sistemlerinin gelişmesini sağlar.
- o) Açıklık ve güvenilirliği gerektirir, müfettiş öğretmenin gereksinim duyduğu konuları birlikte belirler, teftiş sonrası görüşlerini öğretmenle paylaşır.
- p) Ekonomiklik ve verimliliği gerektirir.
- ö) Sistemi amaçlarına uygun olarak yaşatmayı, madde ve insan kaynaklarının en verimli bir biçimde kullanılmasını esas alır.” şeklinde belirlenmiştir.

2.1.4. Müfettişten Beklenenler

2.1.4.1. Müfettiş Roller

Rol; görev, birey, çevre ve beklentilerin karşılıklı etkileşimlerinin belirlendiği davranıştır. Başka bir ifadeyle rol, belirli bir sosyal statüdeki kişinin göstermesi beklenen davranış örüntüsüdür. Toplumsal değişmeler ve kurumların değişmeleri sosyal bir kurumda bulunan bireylerden beklenen rolleri de değiştirmektedir (Demirtaş ve Güneş, 2002).

Etkileşimde bulunan bireyler rollerin neler olduğunu karşılıklı etkileşim içinde bulunarak açıkça belirtmelidir. Uygun etkileşim kurulamadığında rollere ilişkin çatışmalar baş gösterebilir (Başar, 1993). Müfettiş ile öğretmen arasında rollere ait beklentiler açıkça belirlenmediğinde iletişim arızaları ve rol çatışmaları oluşabilmektedir. Bu durum da teftişin etkinliğini azaltabilir.

Eğitimdeki gelişmeler müfettişin rol ve görevlerini de değiştirmiştir. Klasik müfettiş anlayışı giderek yerini çağdaş yapıcı anlayışa bırakmıştır. Müfettişlerin gösterdiği yargılayıcı, tavsiyeci anlayış yerini rehber ve yetiştirici anlayışa bırakmaktadır. Böylelikle teftiş; yönetici veya öğretmeni korkutan bir etkinlik olmaktan çıkıp, okulda çalışan personelin iş doyumunu ve motivasyonunu sağlayan zevkli bir etkinlik haline gelecektir.

Müfettişin rolü, kendisinden beklenen hareket ile onun etrafındakilerden beklediği hareketlerin birleşmesiyle tanımlanabilir. Müfettiş kendisinden beklenen hareketleri yapmayı başaramazsa, teftiş fonksiyonlarını da başaramaz (Öz, 2003).

Oliva (1989), müfettişleri ana rolleri bakımından; genel müfettişler, belirli alanlarda uzmanlaşmış müfettişler, müfettiş yöneticiler, bina müfettişleri, bölge müfettişleri, bölüm başkanları, grup liderleri ve eyalet müfettişleri şeklinde ayırmıştır. Bu farklı adlarla adlandırılan müfettişlerin rol ve işlevleri bazı farklılıklar göstermekle birlikte benzer ana roller ve görevlere sahiptirler (Akt: Uygur, 2006).

Başar' a (1993) göre müfettiş rolleri; görev, süreç ve davranış boyutlarının bireşimi düşünüldüğünde altı grupta toplanabilir. Bu roller; liderlik, yöneticilik, eğiticilik, araştırma, soruşturma ve rehberliktir.

2.1.4.1.1.Yöneticilik

Yönetim, amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi amacıyla bir insan grubunda işbirliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümünü ifade eder. Eğitim politikalarının uygulanmasından

sorumlu olan eğitim yöneticileri, eğitim sürecinin ülke çıkarları doğrultusunda ve çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak yürütülmesine gerekli katkılarda bulunabilmek için başarılı yönetsel eylemlerde bulunmak zorundadırlar. Başarılı yönetsel eylemlerde bulunabilmek, örgütteki insan ve madde kaynaklarının etkili bir biçimde kullanılmasını gerektirir. Bu da eğitim yöneticisinin her şeyden önce, bazı yeteneklere, niteliklere ve yönetim kuram ve süreçleri konusunda, en azından, temel bilgilere, kısaca yöneticilik yeterliliklerine sahip olmasına dayanır (Kaya, 1999) (Akt:Balci,2007). Müfettiş, konumu gereği yöneticilik yapmak durumundadır. Yönetici, belli bir amaç uğruna bir araya gelen insanları hedefe ulaştırmak için, uyumlu bir şekilde ve işbirliği içinde etkili ve verimli olarak yönetmek sorumluluğunda ve zorunda olan kişidir. Yöneltiler lider, izleyenlerin rolünü açık bir biçimde tanımlar ve izleyenlere neyi, nasıl, nerede ve ne zaman yapacaklarını bildirir

2.1.4.1.2.Liderlik

Gümüşeli (1996)'e göre lider; önde giden, yol gösteren, öğreten, aydınlatan bir kimse olduğu kadar, aynı zamanda birlikte olduğu kişilerin istek ve ihtiyaçlarını zamanında sezineyip bunları örgütleyen, yöneten yaratıcı bir kişi olarak tanımlanabilir (Akt: Balci,2007). Liderlik, diğer insanların göremediği hususları görmek ya da hissedebilmektir. Lider kişiler, bir grupta bulunan bireylerden daha çok, gruptaki tutum ve düşüncelerini etkileme eğiliminde olurlar.

İlköğretim müfettişlerinin liderlik rolleri, genel olarak, öğretmenleri güdüleme, onlara kaynaklık etme, güvene dayalı bir ilişki kurma, öğretmenlerin önerilerine olumlu yaklaşma ve yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak isteyen öğretmenleri teşvik etme davranışlarını içermektedir (Atay, 1995, s. 158). Eğitim müfettişi örgütteki görev yapısını, kurumun ve çevrenin özelliklerini çok iyi bilmeli, kurumdaki özel ve genel amaçların, bunlara ulaşma yollarının neler olduğunu açıkça ortaya koymalıdır. Grubun gereksinimleriyle okulun amaçları arasında ilgi kurabilmelidir. Bunların birleşimi artırdıkça oluşan amaç birliği, çabaların daha etkili ve verimli olması sonucunu doğurabilir (Başar, 2000, s. 50-51).

Müfettiş değişen ve gelişen bir ortamda çalışır. Bu nedenle yenilikleri yakından izlemeli, değişme ve gelişmelerin öncüsü, önericisi, deneticisi ve değerlendiricisi olmalıdır. Eğitimde liderlik "kurumun eğitim amaçlarına

ulaşmak üzere yapılacak çalışmalarda şahıs ve grupları yöneltme yöneltme, kendi ile birlikte çalışmalarını sağlama hareketi ve alışkanlığıdır". Liderlik yeteneğine sahip bir müfettiş problemleri beklemeli, tahmin etmeli, çözüm yollarını bulmalı, uygulamalı ve olumlu sonuç almalıdır (Marks ve diğerleri, 1971: 148). İyi bir lider beraber çalıştığı insanların farklı yönlerini bilir ve ona göre işlem yapar (Rudkin and Veal, 1973) (Akt: Korkmaz,2007).

Liderlik niteliği kazanabilen eğitim yöneticileri. Olumlu bir örgüt iklimi yaratma yanında, etkili bir eğitim yönetimi de gerçekleştirebilmektedirler. Liderlik niteliği kazanabilmek ise, örgütün amaçları ile personelin gereksinimleri arasında tutarlı bir denge kurabilmekle başlar ve yönetim biliminin diğer gerçeklerini uygulamaya koymakla devam eder (Alıç, 1987).

Müfettişin liderlik davranışı, denetim sürecinin olmazsa olmazlarından. Öğretmenlerin iş başında geliştirilmelerinde, müfettişler, birer öğretim lideri işlevi görmek durumundadırlar. Müfettişler, mevcut yapıyı korurken, aynı zamanda, yerleşmiş değerlerin geliştirilmesi ve hatta değiştirilmesinde önemli liderlik rolü oynarlar.

2.1.4.1.3.Rehberlik

Sözlük anlamı kılavuzluk olan rehberliğin, bugüne kadar birçok tanımı yapılmıştır. Yapılan tanımlarda rehberliğin genellikle, bir insanın başka bir insana ya da gruba yardımı, bireyin kendini anlaması ve çevreye uyumu; bireysel sorunları çözmesi, doğru karar vermede bireye yardım etme gibi noktalar ortak nokta olarak dikkat çekmektedir. Diğer bir deyişle rehberlik; eğitim- öğretimin gelişmesi için öğretmene yapılan yardım olarak tanımlanabilir.

Karakaya' ya (2001) göre rehberlik, bireyin kendisini anlaması, çevresini ve ortaya çıkan durumları, daha doğru tanıyabilmesi, kendisine ilişkin sorunları çözebilmesi, kapasitesini artırabilmesi ve kendisini gerçekleştirebilmesi için bireye yapılan bilimsel ve sistemli yardım süreci olarak tanımlanabilir (Akt: Korkmaz,2007). Rehberlik, bireyin içinde

bulunduğu ortama uyum sağlaması, problemlerini çözmesi ve olgunlaşması için yapılan yardımdır (Gardner, 1980) (Akt: Korkmaz,2007).

Rehberlik rolüne ilişkin olarak müfettişlerden beklenen davranışlar, okulun amaçlarının öğretmenler tarafından gerektiği şekilde anlaşılmasını sağlamaları, uygulanan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesinde öğretmene yardımcı olmaları, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaları, öğretmenlere kendilerini gerçekleştirme ve daha iyi öğretim araç ve yöntemlerini kendi kendilerine bulmaları için yardımcı olmaları ve onlara kendilerini değerlendirme alışkanlıkları kazandırmaları olarak sıralanabilir (Atay, 1995, s.93).

Okul çalışanlarının çevreye, yeni atananların göreve uyumu, kendi kendilerini yetiştirmeleri; öğrencileri tanıma, araç-gereç kullanma, ders işleme, değerlendirme gibi öğretimle ilgili konularda ve okul çevre ilişkileri, öğrenci rehberliği, sınıf öğretmenliği, eğitsel kol çalışmaları gibi eğitimle ilgili konularda yapılacak her tür yol gösterme ve yardımcı olma hizmetleri, müfettişin rehberlik ve yardım rolleri içindedir (Başar, 2000).

Müfettişlerin mesleki yardım ve rehberlik rolü, eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasında önemli katkılar sağlamakta, sistemin bütünlüğüne hizmet etmektedir. Günümüzde teftiş hizmetlerinin temelini oluşturan mesleki yardım ve rehberlikteki amaç, var olanın korunmasından çok düzeltme ve geliştirme yönünün ön plana çıkmasıdır. Müfettiş ve öğretmen denetim sürecinde durumu iyi analiz etmeli ve birbirleriyle empati kurmaya çalışmalıdırlar. Çağdaş eğitim anlayışında öğretmene yardımı, müfettişlerin sağlaması ilke olarak kabul edilmektedir. Öğretmenlerin güdülenmesi ve iş doyumlarının sağlanması müfettişlerin mesleki yardım ve rehberlik rolleriyle olanaklı duruma gelebilir (Özdemir ve Yalın, 2000) (Akt: Uygur, 2006).

Yüksel (1999)'e göre, rehberliğin iş görenlerde gerçekleştirmeye çalıştığı amaçlar şöyle sıralamak mümkündür (Akt: Korkmaz, 2007):

1. Kişisel sorunlarını dürüst ve samimi bir ortamda paylaşabileceği duygusunu yaratmak,

2. Kendisini tanımaya yardımcı olmak,

3. Çevrede kendisine açık olan imkânları göstermek,
4. Yeteneklerini ortaya çıkararak gelişmesine yardımcı olmak,
5. Sorunlarını tespit edip, en uygun çözüm yolunu seçmesine yardımcı olmak,
6. Çevresine uyum sağlamasını kolaylaştırmak.

Bazı insanlar, yardım gereksinmelerini belli etmekten kaçınırlar. Müfettişin bunları bulabilmesi, ilgi ve duyarlılığı gerektirir. Birey, konuşma gizliliğinin sağlanacağı konusunda müfettişe güven duymalıdır. Bu güven, daha önceki ilişkilerde gösterilen davranışlarla sağlanabilir. Müfettiş karşısındakine saygı göstermeli, öğrendiklerini kötüye kullanmamalı, onlarla başka amaçlar için yararlanmamalıdır. Rehberlik ve yardım görüşmesinde rahat bir ortam yaratılmalı, karşısındakine sorgulama havası verilmemeli, görüşme aceleye getirilmemelidir (Başar, 2000).

Denetmenlerin rehberlikle ilgili başlıca rol davranışları çeşitli yazarların da görüşleri dikkate alındığında aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Balcı, 2007, s.41) :

1. Eğitim-öğretim çalışmalarının plânlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde öğretmene yardımcı olma,
2. Öğretim araçlarının seçilmesinde ve kullanılmasında yardımcı olma,
3. Öğretim amaçlarına uygun yöntem ve tekniklerin seçilmesinde yardımcı olma,
4. Seminerlere, toplantılara, konferanslara ve mesleki çalışmalara katılmada yardımcı olma,
5. Eğitsel konular ve eğitsel etkinliklerle ilgili çalışmalarda öğretmenlere yardımcı olma,
6. Öğrencilerin gelişmelerinin sağlanmasında bireysel ayrılıkları dikkate alma ve gerekli önlemleri almada yardımcı olma,
7. Yeni ders araçlarının yapımı, tanıtımı ve bunların nasıl kullanılacağını gösterme,

8. Mesleki yayınlarını tanıtmaya ve bunları okumaya teşvik etme,
9. Öğrenci başarılarını uygun tekniklerle ölçme ve değerlendirmede öğretmenlere yardımcı olma,
10. Mevzuattaki değişiklikler hakkında bilgi verme ve uygulanmasında rehberlik etme,
11. Başarılı bir eğitim için gerekli olan okul ve sınıf içi ortamın hazırlanmasında yardımcı olma,
12. Öğretmenler ve yöneticiler tarafından ortaya konulan eğitim-öğretim problemlerine çözüm bulunması için yeterli çabayı gösterme,
13. Karşılaşılan her türlü eğitim ve öğretim problemlerinin çözümlenmesinde başvurulacak bir eğitim danışmanı olma.

Eğitim lideri olarak müfettişin uygulayabileceği rehberlik çeşitleri şunlardır (Yüksel, 1999) (Akt: Karakaya, 2001):

a) Başlangıç ve Oryantasyon Rehberliği: Yeni göreve başlayan öğretmenlerin mesleğe, çevresine uyumunu kolaylaştıran, çevresini ve işini tanıtan rehberliktir. Çevresini ve mesleğini tanıyan öğretmenler daha iyi performans gösterebilirler. Göreve yeni atanan öğretmenlerin aldığı temel ve hazırlayıcı eğitimlerde müfettişlerin görev alması sağlanmalıdır.

b) Performans Rehberliği: Öğretmenlerin görevinde başarılı olup olmadığı yönünde kendisine dönüt veren rehberliktir. Müfettiş bu tür rehberlikte objektif bir şekilde değişimi ortaya koymalıdır.

c) Şahsi Sorun Rehberliği: Öğretmenin kişisel sorunlarına çözüm bulmak amacıyla yapılan rehberliktir.

d) Disiplin Rehberliği: Öğretmene göreviyle ilgili uyulması gereken kurallara ilişkin yapılan rehberliktir. Müfettiş kurumun kurallarını uygulamada sorun olduğunda bu tür bir rehberlik yardımı ile sorunu çözebilir.

e) Mesleki Rehberlik: Öğretmenin görevini severek yerine getirmesine yönelik yapılan rehberliktir. Öğretmenlerin mesleki anlamda

gelişmelerine katkıda bulunmak için müfettiş eğitimdeki gelişmeleri takip etmeli ve tanıtılmasına aktif olarak katılmalıdır.

Eğitim müfettişliği, kontrol edip değerlendirme ve raporlama süreçlerinin dışında işlevleri olan bir görevdir. Yalnızca bu işlevlerle sınırlı kalındığında, rehberlik, yetiştiricilik, program geliştirme gibi düzeltici ve geliştirici etkinlikler müfettiş rolü olmaktan çıkarlar. O zaman müfettiş etkinlikleri, araç boyutundaki kontrol, değerlendirme ve raporlama ile sınırlanmış, amaç boyutu olan düzeltme ve geliştirme işlevleri göz ardı edilmiş olur. Bu nedenle, eğitimde teftiş, öğretimi geliştirme amacıyla yöneltme, rehberlik etme ve öğretmenlerin öğretimsel davranışını geliştirme süreci olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda müfettişlerin en başta gelen görevleri arasında yer alan “öğretmenlerin karşılaştıkları problemleri çözümede onlara yeterli yardımda bulunmak” işlevinin sonucu olarak teftişin en önemli amacı öğretmene, onun ihtiyacı olan yardımda bulunmaktır (Yalçınkaya,2002).

2.1.4.1.4.Öğreticilik

Müfettişin görevlerinden biri de öğreticiliktir. Müfettişler, alandan gelen biri olarak, öğretmenlere uygulamalı olarak yardımda bulunabilirler. Öğreticilik rolünün rehberlik rolünden farkı bireysel değil, daha çok gruba yönelik olmasıdır.

Öğreticilik rolüne ilişkin olarak müfettişlerden beklenen davranışlar, öğretmen ve diğer personelin yetişme eksikliklerini belirlemeleri ve bu konuda önlemler almaları, öğretmenlerin işbaşında yetişmelerini sağlamak için mesleki toplantılar düzenlemeleri, örnek dersler vermeleri ve olanaklar ölçüsünde öğretim personeli için hizmet içi eğitim sağlamalarıdır (Atay, 1995,s. 56).

Müfettişlerin öğreticilik rolü, eğitim alanındaki yeni gelişmeleri ve ilerlemeleri, yeni yöntem ve teknikleri sürekli olarak takip etmelerini, öğrendiklerini eğitim personeline aktarmalarını gerektirir, böylece eğitim sürecinin yenilenmesine katkıda bulunulur.

2.1.4.1.5.Araştırma

Eğitim müfettişlerinin görevlerinden birisi de eğitimle ilgili konularda bilimsel araştırmalar yapmaktır (Başar, 2000, s. 75). Müfettiş, sistemin geliştirilmesine katkıda bulunacak inceleme ve araştırmalarda görev alan bir yönetim personelidir. Müfettişlerin, eğitim iş görenlerine kaynaklık yapabilmesi için, alandaki gelişmeleri sürekli olarak takip etmeleri gerekmektedir.

Araştırma süreçlerine ilişkin denetçi rollerinin iki boyutu; teknik bilgi ve becerilerle, bilimsel tutum ve davranışlardır (Erdem, 2004, s.249). Teknik bilgi ve beceriler, araştırma süreçlerinde gerekenen, araştırma yöntem ve teknikleri, ölçme ve istatistikle ilgili olanlardır.

Teftiş sürecinde, müfettişlerin araştırmacı işlevi, eğitim sisteminin geliştirilebilmesi için gerekli olan dönütlerin alınması açısından önem taşımaktadır (Taymaz, 2002, s.75). Sağlam dönüt verme konusunda, müfettişlerin bilimsel araştırma yapacak bilgi ve beceriyi kazanmış olmaları, ayrıca bir önem taşımaktadır.

2.1.4.1.6.Soruşturma

Soruşturma, iş görenin görevlerinden doğan veya görevin yapılması esnasında meydana gelen ve suç sayılan eylemlerin bütün boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve bu suçlara karşılık gelen cezaların verilmesi sürecidir (Taşar, 2000).

İlköğretim müfettişlerinin rollerinden biri de soruşturmadır. Soruşturma, bir kurumdaki çalışanların kusurlu davranışlarının incelenmesi, araştırılması ve bir sonuca bağlanmasıdır.

Bilim adamlarının çoğunluğu, teftişin soruşturma fonksiyonunu çağdaş eğitim teftişi ile uyuşturamamaktadır. Asıl olan, rehberlik fonksiyonunun gereği, kendisine duyulması gereken güveni ortadan kaldırmayacak ve bu

hüviyeti ile çatışmayacak bir tutum, davranış ve görevlendirme düzeni sergilemektir. Diğer bir deyişle, rehberlik sırasında değerlendirmeciliği ve soruşturmacılığı gündeme gelmeyecek bir üslup geliştirmektir. Bu olmadığı takdirde, hizmet sunmak durumunda bulunduğu, alan çalışanlarının güvenini yitireceğinden çalışmalarında, araştırmalarında ve görüşmelerinde samimi, sıcak ve doğru sonuçlar elde etmesi mümkün olmayacaktır (Balcı, 2007).

2.1.4.2. Müfettişlerin Görev ve Yetkileri

Müfettişin görevleri çeşitli yazarlar tarafından, değişik görüşlerle ele alınmıştır. Bir görüşe göre bu görevleri rehberlik, koordinatörlük ve kaynaklık olmak üzere üç grupta toplamak olanaklıdır. Bu görevlerin gerektirdiği eylemler ise, şöylece sıralanabilir:

- 1) Öğretmen ve yöneticilerin, çocukları daha iyi anlamasını sağlamak,
- 2) Öğretmenin bireysel ve mesleki gelişmesine yardım etmek,
- 3) Öğretim materyallerinin daha verimli kullanılmasında, ilgililere yol göstermek,
- 4) Öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinde öğretmen yardım etmek,
- 5) Diğer personelin öğretmene yardımcı olmasını kolaylaştırmak,
- 6) Öğretmenin öğrencilerini ve kendini değerlendirmesine rehberlik yapmak,
- 7) Öğretmenin işinde ve çevresinde kendisine güveni olmasına yardım etmek,
- 8) Eğitim girişimi ile ilgili herkese, okuldaki başarıları anlatmak ve tanıtmak.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nde (1999) müfettişin görev ve yetkileri beş ana başlık altında toplanmıştır. Bu görevler: **1. Rehberlik ve İş Başında Yetiştirme 2. Teftiş ve Değerlendirme 3. İnceleme 4. Soruşturma 5. Araştırma** olarak belirlenmiştir.

a) Rehberlik ve İş Başında Yetiştirme;

1) Her öğretim yılı başında ve sonunda, ayrıca gerektiğinde öğretim yılı içinde, öğretmenlerle mesleki toplantılar düzenlemek, eğitim öğretim ve yönetim ile ilgili olarak sorunların belirlenmesinde ve çözümünde rehberlik etmek,

2) Okul ve kurumlarda rehberlik amaçlı çalışmalarda belirlenen konuları, önerileri ile birlikte rehberlik tebliğine ve kurum teftiş defterine yazmak, tebliğin bir örneğini başkanlığa vermek,

3) Okul ve kurumların teftişinden sonra öğretmen ve yöneticilerle birlikte toplantı yapmak, eğitim öğretim ve yönetim ile ilgili sorunların çözümüne yönelik rehberlik etmek,

4) Mesleki yayınları ve meslekle ilgili gelişmeler ile mevzuat değişikliklerini izlemek, başkanlık veri tabanına katkıda bulunmak ve bu kapsamda bölgedeki öğretmen ve yöneticilere rehberlik etmek,

5) Aday memurların yetiştirilmesine rehberlik etmek ve bu konuda verilen diğer görevleri yapmak,

6) Teftişi ile yükümlü bulunduğu öğretmenlere ve yöneticilere mesleki yardımlarda bulunmak ve iş başında yetiştirmelerine rehberlik etmek,

7) Teftiş, değerlendirme, araştırma, inceleme ve soruşturma hizmetlerinde müfettiş yardımcılarının katılımını sağlamak ve yetiştirilmelerine yardımcı olmak.

b) Teftiş ve Değerlendirme;

1) Türk milli eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak, okul ve kurumların amaçlarına göre öğrencilerin yetiştirilmeleri ile yetenek, bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi durumu,

2) Görev alanlarındaki okul ve kurumların eğitim, öğretim, yönetim ve diğer görevlilerinin mevzuata göre çalışmalarını,

3) Atatürk İlke ve İnkılâpları'nın, İstiklal Marşı'nın, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin ve Öğrenci Andı'nın öğretilme ve kavratılma durumu,

4) Bayrak, anma ve kutlama törenlerinin; sosyal etkinliklerin mevzuatına uygun olarak yapılıp yapılmadığını,

5) Her yönü ile eğitim-öğretim ve yönetim çalışmalarını,

6) Kurumun ve kurumdaki personelin kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve programlarda belirtilen amaçları gerçekleştirme durumu,

7) Eğitim-öğretim ve yönetim görevlilerinin çevre ile ilişkilerini,

8) Okul veya kurum personelinin yeterlilik ve verimliliklerini,

9) Okul aile birliği, okul kooperatifi ve kantininin kuruluş ve çalışmalarının mevzuatına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini, teftiş etmek ve değerlendirmek.

10) Okul ve kurumlara ait bina uygulama bahçesi, arsa, arazi ve tesislerin amaca ve projeye uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını teftiş etmek ve değerlendirmek; sonucunda belirlenen hususları önerileri ile birlikte okul veya kurumun teftiş defterine yazmak; gerektiğinde ayrıca kurum teftiş raporu düzenleyerek başkanlığa sunmak.

11) Teftiş edilen okul ve kurumlarda yönetici, öğretmen ve gerektiğinde diğer personel hakkında ayrı ayrı teftiş raporu düzenlemek.

12) Teftiş bölgelerindeki okul ve kurumlar hakkında saptanan bilgileri zamanında ve eksiksiz olarak başkanlığa sunmak.

c) İnceleme;

1) Başkanlıkça verilen veya teftiş sırasında karşılaşılan konularla ilgili inceleme yapmak,

2) Okul, öğretmen ve diğer personel ile ders araç ve gereçlerine ilişkin ihtiyaçları belirleyerek başkanlığa bildirmek,

3) Okul ve kurumların açılma ve kapatılmalarına ilişkin inceleme raporu düzenlemek,

4) Okul ve kurumlardaki teftiş sistemi, eğitim ve öğretim yöntemleri, teftiş ve değerlendirme raporları ile diğer basılı defter ve kayıtların geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, konu ile ilgili görüş ve önerilerinin kurul gündemine alınma isteğini başkanlığa bildirmek,

5) Okul ve kurumlar ile ilgili mevzuatın ve programların uygulanması sırasında karşılaşılan aksaklıkları, güçlükleri belirlemek ve başkanlığa bildirmek,

6) Okul ve kurumlarda özel eğitime yönelik uygulamaları mevzuatı çerçevesinde incelemek ve başkanlığa bilgi vermek.

d) Soruşturma;

1) İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre, valilikçe verilecek soruşturma emirleri gereğince resmi ve özel okul ile kurumlarda görevli öğretmen, yönetici ve diğer personel hakkında soruşturma yapmak,

2) İnceleme ve soruşturmaya yönelik çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışma yapmak,

3) Verilen soruşturmaya zamanında başlamak ve kısa süre içinde tamamlayarak önerilerini fezleke veya rapora bağlayıp başkanlığa sunmak,

4) Bir olayın soruşturmasını yaptıkları sırada, aynı konuda başka soruşturmacı veya soruşturmacıların görevlendirilmesi durumunda; soruşturmanın birleştirilmesi için durumu bir yazı ile başkanlığa bildirmek,

5) Başlanılan bir soruşturmayı çeşitli nedenlerle tamamlayamama durumunda, gerekçesini yazılı olarak başkanlığa bildirmek,

6) Gerekli görülen defter, evrak, belge ve bilgileri, ilgili dairelerden istemek, incelemek sübut delil teşkil edenlerin asıllarını, diğer belgelerin örneklerini almak; asılları alınan belgelerin yerine mühür ve imzası ile onaylı birer örneğini dosyasında saklamak üzere ilgili daireye vermek,

7) Soruşturma alanına giren ilgililerin koruma ve sorumluluğu altındaki gizlilik dereceli de olsa her türlü evrak ve defterleri, para ve para hükmündeki senet, demirbaş eşya, ambar ve depolar ile kasa ve vezneyi görmek, incelemek, saymak ve gerekirse mühürlemek,

8) Soruşturmalarda, muhbir, şikâyetçi, sanık ve tanıkların celbi ve dinlenmesi gibi soruşturmanın gerektirdiği her türlü işlemlerin yerine getirilmesinde ilgili mevzuat hükümlerine göre hareket etmek,

9) Görev alanı ile ilgili aldıkları şikayet ve ihbar üzerine veya bizzat görmeleri durumunda, gecikmesinde zarar umulan ve delillerin kaybına meydan verebilecek hallerde delilleri toplayarak, olaya el koymak ve soruşturma emri istemek,

10) Düzenledikleri teftiş, inceleme ve soruşturma raporlarının birer örneğini özel dosyalarında saklamak,

11) 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamına girmeyen konularda Başkanlıkça, milli eğitim müdürlüğü aracılığı ile Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmak.

e) Araştırma;

1) Görev alanlarındaki okul/kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve öğrencilerle ilgili ihtiyaç duyulan konularda araştırma yapmak,

2) Okul/kurum personelinin yeterlik ve verimliliklerini araştırmak,

3) Bölgesinde okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebeplerini araştırmak,

4) Eğitim sorunlarını belirlemek, çözüm önerileri geliştirmek ve eğitimin niteliğini artırarak etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesine yönelik araştırma yapmak,

5) Okul ve çevre ilişkisini güçlendirmek amacıyla araştırma yapmak,

6) Görev alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla başkanlıkça verilen diğer konularda araştırma yapmak.

2.1.4.3. Müfettişin Rehberlik Alanları

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesinin ekinde yer alan öğretmen ve yöneticilere yönelik teftiş formlarında denetimi yapılacak alanlar yönetici ve öğretmenlerin görev alan ve sorumluluklarına bağlı olarak farklı boyutlarda ele alınmıştır.

İlköğretim kurumlarımızın denetiminde yöneticilere yönelik denetim formu beş boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; **1. Kurumun Fiziki Durumu, 2. Eğitim Öğretim ve Değerlendirme 3. Büro İşleri 4. Yönetim ve Çevre İlişkileri 5. Kendini Yetiştirmedir.**

Öğretmenlerin denetimine yönelik olan denetim formu ise; **1. Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, 2. Eğitim - Öğretim Durumu, 3. Yönetim, Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim** olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Bu bağlamda, denetçilerin rehberlik alanları; yöneticiler ve öğretmenler boyutlarında ayrı ayrı ele alınmıştır.

2.1.4.3.1.Kurum ve Yöneticiler Yönünden

2.1.4.3.1.1.Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Okul bahçesi, bina ve bölümleri, oyun-spor alanları ve tesislerini düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama.

2. Bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama.

3. Yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma.

4. Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme.

5. Dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma.

6. Ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama.

7. Sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma.

2.1.4.3.1.2.Eğitim Öğretim ve Değerlendirme İle İlgili Rehberlik Alanları

1. İş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama.

2. Haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözetererek hazırlama.

3. Öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme.

4. Eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama.

5. Öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme - değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama.

6. Törenler, belirli günler ve haftalar, eğitici kol çalışmaları, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme.

7. Rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama.

8. Öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme.

9. Okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama.

10. Yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak.

11. Derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama.

2.1.4.3.1.3.Büro İşleri İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme.

2. Öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam ve devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme.

3. Personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme.

4. Yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama.

5. Öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama.

6. Demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme.

7. Aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme.

8. Bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme.

2.1.4.3.1.4.Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Eğitim öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme.

2. Eğitim öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama,

3. Kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, iş bölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma. Personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama,

4. Öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama.

5. Rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme.

6. Servis araçları ve taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama.

7. Kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma.

2.1.4.3.1.5. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken okulun, öğrencilerin, personelin ve çevrenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurma, okulun çevresini, kültür ve eğitim merkezi yapma, velilerle iş birliği sağlama, çevre olanaklarından yararlanma, okulu için vizyon ve misyon geliştirme.

2. Koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama, üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma.

3. Veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama.

4. Çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma.

5. Kendini yetiştirme, ağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma.

6. Mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma.

2.1.4.3.2.Öğretmenler yönünden

2.1.4.3.2.1.Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği.

2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma.

3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma.

4. Sınıf kitaplığı / kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma.

2.1.4.3.2.2.Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama.

2. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma.

Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, gezi ve gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme.

3. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme.

4. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme.

5. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme; seviyelerine uygun olarak İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılâplarını öğretme.

6. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçe'yi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma.

7. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma.

8. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme.

9. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme.

10. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi.

2.1.4.3.2.3.Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişimi İle İlgili Rehberlik Alanları

1. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma.
2. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma.
3. Törenlere, mesleki toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma, kararlar alma ve uygulama.
4. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim ve öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma.
5. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olma,
6. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma.
7. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, olarak sayılabilir.

2.2.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türk eğitim sisteminde teftiş, denetim, müfettiş rolleri konusunda ilk araştırmalara 1970 yılında başlanmıştır.

Karagözoğlu (1972), Türk eğitim sisteminin genel görünüşü ve müfettişlerin rolü konusunda öğretmenlerin görüşlerini saptamaya çalışmıştır. Yapmış olduğu “Türk Eğitim Düzeninde Bakanlık Müfettişlerinin Rolü” araştırmasında; öğretmenler, müfettişlerin asıl görevinin öğretmene rehberlik yapılması ve soruşturma görevinin müfettişlerden alınması konusunda görüş belirtmektedirler. Yine öğretmenler müfettişlerin daha çok insan ilişkilerine

önem vermelerini istemektedirler. Aynı araştırmanın öneriler kısmında ise “Müfettişlerin eğitim rehberliği ve sorgu hâkimliği rolleri birbirinden ayrılmalıdır” denmektedir.

Karagözoğlu (1977), yaptığı “İlköğretimde Teftiş Uygulamaları” adlı diğer bir araştırmasında; öğretmenler eğitim öğretim etkinliklerinin planlanması ve yürütülmesi konusunda müfettişlerden gerekli yardım ve mesleki rehberliği görmediklerini belirtmektedirler.

Öz (1977), yapmış olduğu “Türk Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü” adlı araştırmasında; denetimlerde mevzuat gereği yapılması gerekenlerin tam olarak yapılamadığını, uygulamanın modern denetim anlayışına uymadığını belirtmiştir.

Seçkin (1978), yapmış olduğu “Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin Yeterlilikleri” araştırmasında; müfettiş yetiştirme sorununa bir çözüm getirmek istemiş, bu anlamda müfettişlerin görevlerin yedi alanda toplanmıştır. Program öğretim, personelcilik, öğrenci kişilik hizmetleri, işletmecilik, mesleki rehberlik, okul-çevre ilişkileri ve değerlendirmedir. Araştırmaya katılan gruplar tarafından, müfettişlerin göstermeleri gereken yeterliliklerin görev alanlarında, “Değerlendirme” alanındaki yeterliliklerine en yüksek, personelcilik ve çevre ile ilişkileri alanlarındaki yeterliliklerine ise en düşük önem derecesi verilmiştir.

Özyürek (1981), “Öğretmenlere Yönelik Hizmet içi Programların Etkinliği” adlı araştırması ile öğretmenlere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının durumu saptamayı ve programların etkin olarak yapılabilmesi için önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin programa katılma biçimi, öğrencilerin seçimi, yönetici davranışları, programın içeriği, öğretim süreçleri ve değerlendirme tekniklerindeki yetersizliklerden dolayı hizmet içi eğitim uygulamalarını yeterince etkin bulmadıklarını saptamıştır.

Büyükişik (1989) tarafından yapılan “ilköğretim müfettişlerinin etkinlikleri” adlı araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin “mesleki ve sosyal yardıma yönelik rehberlik” etkinliklerini gerçekleştirmede yetersiz oldukları; teftiş etkinliklerinde müfettiş-öğretmen iletişiminin ve işbirliğinin zayıf olduğu ifade edilmektedir.

Ecevit (1996) tarafından yapılan “ilköğretim müfettişlerinin ilköğretim okullarında rehberlik ve işbaşında yetiştirme etkinlikleri ve gerçekleştirme düzeyi” adlı yüksek lisans çalışmasında, öğretmenler ve yönetici algılarına göre, ilköğretim müfettişlerinin “mesleki rehberlik ve işbaşında yetiştirme” etkinliklerinin düzeyinin “çok az” olduğu sonucu elde edilmiştir.

Ünal (1999) tarafından yapılan bir araştırmada (İlköğretim Denetmenlerinin Rehberlik Rolünü Gerçekleştirme Yaklaşımları) ulaşılan sonuçlara göre;

- İlköğretim okulu öğretmenlerinin algılarına göre, ilköğretim müfettişleri, rehberlik rolünü gerçekleştirirken “koşulsuz saygı” ilkesine “biraz” derecede,

- “açıklık ve dürüstlük” ilkesine “biraz” derecede,

- “empatik anlayış” ilkesine “biraz” derecede uymaktadırlar.

Sarı'nın (1987) yaptığı “Çorum İli İlkokul Öğretmenlerinin İlköğretim Müfettişlerinden Rehberlik Konusundaki Beklentileri” adlı çalışmasında ulaştığı sonuçlardan bazıları şöyledir:

1. Öğretmenlerin çalışmaya güdülendirilmelerini müfettişler “iyi” derecede sağladıklarını belirtirlerken; öğretmenler “orta” derecede sağlandığını belirtmişlerdir.

2. Mesleki yayınların tanıtılması, öğretmenlerin kişisel problemlerinin çözümüne yardım, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörlerin

belirlenerek çözümlmesine yardım ve rehberlik, teftiş sırasında görülen eksikliklerin giderilmesine yardım, sınıfın eğitim-öğretim faaliyeti için uygun hale getirilmesinde yardım ve rehberlik, planların programlara uygun olarak hazırlanmasında yardım etme gibi konularda ilköğretim müfettişleri tarafından yapılan rehberliği öğretmenler orta düzeyde yeterli görmektedirler. İlköğretim müfettişleri ise adı geçen konularla ilgili olarak yapılan rehberlik etkinliklerini yeterli olarak görmektedirler.

3. Öğretmenlerin mesleki yayınları tanınmaları ve faydalanmaları; öğrencilerin bireysel yeteneklerinin ortaya çıkarılması; gezi, gözlem, inceleme ve deneylere ilişkin uygun yöntem ve tekniklerin seçilip uygulanması; yeni geliştirilen metot ve tekniklerin tanıtılması uygulanması; mevzuatta meydana gelen değişme ve gelişmeler konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi; öğretmenlerin özlük haklarını tanınmaları; çevre ile olumlu ilişkiler kurulması ve çevre imkânlarından yararlanılması; yeni ders araçlarının tanıtılması ve kullanılması; öğretim araçlarının öğrenme amacına ve ortamına uygun biçimde seçilmesi ve kullanılması; öğrenciyi tanıma tekniklerinin bilinip uygulanması; öğrenci başarılarının objektif olarak değerlendirilmesinde kullanılacak tekniklerin tanıtılması ve uygulanması konularında ilköğretim müfettişleri tarafından yapılan rehberlik sınıf öğretmenleri tarafından yetersiz olarak görülmüştür.

4. İlköğretim müfettişlerinin kendileri öğretmenlere yapılan rehberliği yeterli olarak görmüşlerdir.

5. İlköğretim müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine yaptığı rehberliği köyde çalışan öğretmenlerle bazı konularda “orta” düzeyde yeterli görürken; şehirde çalışan öğretmenler yapılan rehberliği hemen hemen her konuda yetersiz olarak görmüşlerdir.

Memişoğlu (2001), “Çağdaş Eğitim Teftişi İlkeleri Açısından İlköğretim Okullarında Öğretmen Teftişi Uygulamalarının Değerlendirilmesi” adlı doktora çalışmasında, ilköğretim müfettişleri, çağdaş teftiş ilkelerine her zaman

uyduklarını belirtirlerken, yöneticiler ve öğretmenler ise “nadiren” ve “ara sıra” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Gökyer’in (1997) “İlköğretim II. Kademe Öğretmelerinin İlköğretim Müfettişlerinin Yeterlik Alanlarına İlişkin Algıları” araştırmasında, öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin “rehberlik ve iş başında yetiştirme” alanına ilişkin davranışlarını “az” düzeyde yeterli bulmuşlardır.

Cemaloğlu’nun (1996) araştırmasında ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik davranışlarıyla öğretmenlerin iş doyumu arasında doğrudan bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adı geçen araştırmada öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin eğitim hizmetleri boyutunda yapmış oldukları mesleki yardım ve rehberliği yeterli bulmamışlardır.

Açıkgöz (1993), ilköğretim müfettişlerinin çağdaş teftiş ilkelerini uygulama derecelerini belirlemeye yönelik çalışmasında, ulaştığı sonuçlardan bazıları şunlardır:

- Müfettişlerin % 5’i denetleyeceği öğretmenin davranışları, düşünceleri, yaşama biçimi hakkında önceden bilgi edindiğini belirtirken, % 36’sı bazen ve çok seyrek; % 32’si ise hiçbir zaman bilgi edinmediğini, belirtmektedir.

- Müfettişlerin % 9’u denetledikleri öğretmenlerin özelliklerini bildiğini belirtirken, % 27’si ancak bir kısım öğretmenlerin özelliklerini bildiklerini belirtmektedirler. % 46’sı ise denetledikleri öğretmenler hakkında bazı bilgileri olmakla birlikte bunların yüzeysel ve temelsiz bilgiler olduğunu öne sürmektedirler.

- Müfettişlerin %49’u sınıfa girmeden önce öğretmenlerle görüşme yapmadıklarını belirtmektedirler.

- Müfettişlerin % 53'ü teftişte öncelikle öğretmenin yaptıklarını denetlediğini belirtirken; % 47'si öğretimi denetlediğini belirtmektedir.

- Müfettişlerin % 88'i öğretmen-müfettiş iletişiminin ve görüş alışverişinin yeterli olmadığı görüşündedirler.

Burgaz (1992) tarafından yapılan "Türk Eğitim Sisteminde Denetmenlerin Başarılarını Etkileyen Nedenler" adlı doktora çalışmasında müfettişlerin teftişsel rollerini yerine getirememelerinin nedenleri; özel nedenler ve genel nedenler olarak iki gruba ayrılmıştır. Sözü edilen araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin teftişsel rol davranışlarını yerine getiremeyişlerinin nedenleri şunlardır.

- Müfettişlerin hizmet öncesinde (müfettiş olmadan önce) teftiş görevine ilişkin olarak aldıkları eğitimin bu konuda yeterli olmayışı.

- Müfettişlere, müfettişlikleri sırasında, verilen hizmet-içi eğitimin yeterli olmayışı.

- Öğretmelerin hizmet öncesinde (öğretmen olmadan önce) öğretmenlik görevine ilişkin gördükleri eğitimin yeterli olmayışı.

- Öğretmenlere öğretmenlikleri sırasında verilen hizmet-içi eğitimin yeterli olmayışı.

- Müfettişlerin kendilerini geliştirmeye istekli olmayışları.

- Öğretmenlerin müfettişten yardım almadaki istek düzeylerinin düşük oluşu.

Araştırmada müfettişlerin müfettişlik rollerini yerine getiremeyişlerinin genel nedenleri ise şöyle sıralanmaktadır:

- Müfettişlerin öğretmenlerle açık bir iletişim kurmaktan kaçınmaları.

- Öğretmenlerin müfettişlerle açık bir iletişim kurmaktan kaçınmaları.
- Müfettişlerin öğretmenlere yardımcı olma konusunda yeterli çaba göstermemeleri.
- Müfettişlerin denetlemekle yükümlü oldukları öğretmen sayısının fazla olması.

Atay (1996) tarafından yapılan bir araştırmada, öğretmen algılarına göre ilköğretim müfettişlerinin yeterlikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada sonuçlarına göre, ilköğretim müfettişlerinin göstermeleri gereken yüksek ancak göstermekte oldukları düşük yeterlikler şunlardır:

1. Öğretmenlerin işbaşında yetişmelerini sağlamak amacıyla toplantılar yapma,
2. Öğretmenlere, kendilerini gerçekleştirme ve daha iyi öğretim araç ve yöntemlerini kendi kendilerine bulmaları için yardımcı olma,
3. Planlama tekniklerinin anlaşılmasında ve uygulanmasında öğretmene yardımcı olma,
4. Yasa ve yönetmeliklere aykırı olmayan ve öğretmenlerce ileri sürülen eğitim-öğretim yeniliklerini kabullenme,
5. Eğitim alanındaki yeni buluşları öğretmenlere ulaştırmak amacıyla rehberlik etme,
6. Öğretmen ve yöneticilerle üst kademeler arasında bütünleştirici ve uzlaştırıcı rol oynama,
7. Okulda, öğretmen yönetici ve diğer personel arasında güvene dayalı olumlu ilişkiler kurulmasında ve huzurlu çalışma ortamının oluşmasında yardımcı olma,

8. Yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak isteyen öğretmeni teşvik etme ve bu konuda işbirliği gerçekleştirme,

9. Öğretmen ve yöneticilere öğrencileri daha iyi anlamaları için yardım etme,

10. Öğretmenleri teşvik etme ve güçleri ölçüsünde sorumluluklar almaya yöneltme.

Bakioğlu ve Hacıfazlıoğlu (2000) rehberliğe önem veren bir teftiş anlayışının ilköğretim müfettişleri tarafından nasıl görüldüğünü belirlemeye yönelik yaptıkları bir araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin %30'u asıl görevlerini kontrol olduğunu belirtmişlerdir. Aynı araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin %43'ü ilköğretim müfettişlerinin yetiştirilmesi aşamasında rehberlikle ilgili yeterli bir eğitimin verilmediği görüşünü benimsemektedirler.

Özbek'in (2001) yaptığı bir araştırmada, öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin aşağıdaki hususlarda yeterli olmadıklarını belirtmişlerdir:

1. Eleştirilerinde yapıcı davranma,
2. Öğretmene güven duyma,
3. Öğretmene yeterli süreyi ayırma,
4. Birlikte çalışma imkânı tanıma,
5. Önerici davranışlar gösterme,
6. Değerlendirmeyi birlikte yapma,
7. Öğretmenin başarılı olduğu yönleri vurgulama,
8. Öğretmene yeni mesleki yayınları tanıtma,

9. Öğretmene özlük haklarını aramada rehberlik yapma,

10. Mevzuattaki değişikliklerden öğretmeni haberdar etme.

Akçadağ (2003), teftişte açıklık ilkesi ile ilgili yaptığı bir araştırmada, öğretmenler ve yöneticiler, danışma gereksinimi duyulduğunda denetçilere ulaşılabilmenin güç olduğunu; öğretmenler denetçilerin ders teftişi sonunda gerekli değerlendirmeyi yapmadıklarını ve öğretmenlere başarılarını açıklamadıklarını ve öğretmenleri yeterince motive edemediklerini belirtmişlerdir.

Akbaba-Altun (2005:1–16) yaptıkları bir araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin aylık çalışma programlarında rehberlik faaliyetlerine biraz yer verdiklerini ifade etmektedir. Aynı araştırmada ilköğretim müfettişlerinin Bilgi Teknolojileri sınıflarının kullanımı konusunda öğretmenlere yeterli rehberliği sağlayacak donanıma sahip olmadıkları, sonucuna ulaşılmıştır.

Arslan ve Polat (2003) yaptıkları bir araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin %17. 5'i müfettişlerin öğretmenlere yaptıkları rehberliğin yeterli olmadığını; %23'ü öğretmenlerle iletişim sorunu olduğunu; % 38'i kendilerinden beklenen rol ile yerine getirdikleri rolün örtüşmediğini; %81'i işlerinin olanı ve olmayanı tespit etmek olduğunu; %72'si oynadıkları soruşturma rolünün rehberlik rolünü olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir.

Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk (1999) tarafından yapılan bir araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin araştırma yeterlikleri bakımından yarısından fazlasının bu yeterliklere sahip olmadıklarını bizzat ilköğretim müfettişlerinin kendilerinin belirttikleri ifade edilmektedir.

Kapusuzoğlu (2002) müfettişlerin öğretmenler, yöneticiler ve kendileri tarafından değerlendirilmesine yönelik yaptığı bir araştırmada ulaştığı sonuçlardan bazıları şunlardır:

Öğretmenlerin;

- %87'si ihtiyaç duyduklarında müfettişlerden yeterli derecede yardım alamadıklarını,

- % 67'si müfettişlerin öğretmenlerle çok az ilgilendiklerini,

- % 64'ü müfettişlerin sürekli bilgi aktarmada "çok az" ve "az" derecede etkili olduklarını (Bu konuda müfettişler de öğretmenlerle paralel yönde görüş belirtmişlerdir.),

- % 63'ü müfettişlerin yeterli bir şekilde öğretmenlerle iletişim kuramadıklarını,

- % 57'si müfettişlerin öğretimin geliştirilmesini sağlayacak önlemlerin alınmasında "çok az" ve "az" düzeyde yeterli olduklarını,

- % 54'ü müfettişlerin ders programları ile ilgili güncel gelişmeleri yeterince izleyemediklerini,

- % 65'i müfettişlerin başkalarının görüşlerine açık olmadıklarını,

- %65. 3'ü müfettişlerin örnek ders vermede etkili olmadıklarını,

- %87. 5'i müfettişlerin anlaşılır bir iletişim kurmada yeterli olmadıklarını,

- %83. 4'ü müfettişlerin program geliştirmede öğretmenlere rehberlik edemediklerini; %53. 4'ü programla ilgili güncel gelişmeleri izlemede yeterli olmadıklarını,

- %58. 6'sı müfettişlerin öğretimde karşılaşılan zorlukları tespit etmede yeterli beceriye sahip olmadıklarını,

- %57'si müfettişlerin öğretimin geliştirilmesini sağlayacak önlemlerin alınmasında yeterli beceriye sahip olmadıklarını,

- % 68'i müfettişlerin öğretmenlerin karara katılmasını sağlamadıklarını,

- % 71'i müfettişlerin öncelikli görevlerinin öğretmene yardım etmek olduğunu algılayamadıklarını belirtmişlerdir.

Demirtaş (2005) tarafından yapılan bir araştırmada, öğretmenler, ilköğretim müfettişlerini “orta” düzeyde yeterli görmektedirler. Adı geçen araştırmada, öğretmenlerin ilköğretim müfettişlerini “orta” düzeyde yeterli gördükleri konulardan bazıları:

- Öğretimde bireysel farklılıkları dikkate alma,
- Demokratik sınıf yönetimi anlayışına sahip olma,
- Olumlu sınıf iklimi oluşturma,
- Öğrencilerle sağlıklı iletişim kurma,
- Değişik öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma,
- Dersleri planlı işleme,
- Öğrenci başarısını değerlendirmede uygun ölçütler kullanma,
- Eğitim teknolojisindeki gelişmeleri izleme,
- Okul kültürü ile kaynaşma,
- Özlük haklarından haberdar olma,
- İlgili kanun tüzük ve yönetmelikleri takip etme,
- Diğer öğretmenlerle olumlu ilişkiler geliştirme,

- Öğrencilerin performansını değerlendirme.

Yılmaz, Yoldaş ve Yangil (2004) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin rehberlik yerine teftişe ağırlık verdiklerini; öğretmenlerin eksiklerini aradıklarını; öğretmenleri bir kalıba sokmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Adı geçen araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin hem rehberlik hem de teftiş ve soruşturma yapar konumda olmalarının öğretmenlerle olan iletişimlerini engellediği kanaatine varılmıştır. Öğretmenlerin, müfettişlerin kendilerinin bir açığını ve eksikliğini bulacakları endişesi ile eksikliğini hissettikleri konuları müfettişlere danışmadıkları, araştırmada ulaşılan bir başka önemli sonuçtur. Ayrıca sözü edilen araştırmada, öğretmenlerin mesleki olarak karşılaştıkları problemlerin çözülmesinde müfettişlerin rehberlikle ilgili işlevleri yerine getiremedikleri, öğretmenlerce belirtilmiştir. Mesleki gelişim konusunda, ilköğretim müfettişlerince yapılacak rehberliğin diğer faktörlere en çok önemli olduğu, araştırmada ulaşılan bir başka önemli sonuç olarak görülmektedir.

Sabancı ve Günbayı (2004) yaptıkları bir araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin denetlemekle yükümlü oldukları kurumların tür, program, öğretim yöntemleri, öğretim materyalleri, araç-gereç, fiziksel yapı vb. açıdan çeşitlilik gösterdikleri; buna karşın görev başındaki müfettişlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yoluyla kazandırılan yeterliklerin belirtilen çeşitlilikte kurum ve bireylerin gereksinimleri ile ilişkilendirilmesinin güç olduğunu belirtmektedirler. Adı geçen araştırmada, müfettişlerin zamanlarının çoğunu teftişe ayırdıkları ve bu nedenle rehberlik ve işbaşında yetiştirme görevlerine yeterince zaman ayıramadıkları; müfettişlerin yaptıkları görevlerle ilgili yeterli uzmanlık eğitimi alamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Dağlı'nın (2000) yaptığı "ilköğretim öğretmenlerinin algılarına göre ilköğretim müfettişlerinin ders teftişine ilişkin davranışları" adlı araştırmada, öğretmenler, ilköğretim müfettişlerini aşağıda maddeler halinde yazılan konularda "az" derecede yeterli bulmuşlardır:

1. Bir öğretmenin birden fazla dersi varsa en azından ikisindeki öğretimi gözler

2. Yaptıkları teftişler ile öğretmenlerin geliştirilip yetiştirilmesine katkıda bulunurlar

3. Öğretmene gerekli rehberlik ve güdülemede bulunmaktadırlar

4. Sergiledikleri tutum ve davranış ile öğretmenleri hoşnut etmektedirler

5. Öğretmenlerin aksayan yönlerinin yanında güçlü yönlerini de vurgularlar

Dağlı (2001) tarafından yapılan bir başka araştırmada, ilköğretim öğretmenleri, ilköğretim müfettişlerini aşağıdaki hususlarda “az” derecede yeterli bulmaktadırlar:

- Yapacağı işin gerektirdiği teknik bilgi ve beceriye sahiptirler
- Başkaları ile birlikte çalıştıklarından dolayı sosyal yeterlik, sosyal konularda bilgi alışkanlıklar kazanmışlardır
- Samimi, güven verici ve başkalarının iyiliğini isteyen insanlardır
- Öğretmenlere karşı yardımcı, çalışmaya istekli, güdüleyici ve arkadaşça davranış sahibidirler
- Öğretmenlere güler yüz, saygı ve sevgi gösterirler
- Öğretmenlerin beklentilerini bilirler, onları kurum beklentileri ile ilişkilendirir ve gerçekleştirmesine çalışırlar
- Öğretmenlerin daha iyi gelişmesi için gerekli olanakları sağlamaya istekli ve gayretlidirler

Britton, Goodman ve Rak (2002) tarafından ABD’de yapılan deneysel bir araştırmada, katılımcıların teftişi nasıl algıladıkları ve “teftiş” kavramının neleri çağrıştırdığı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Katılımcılar “teftiş” kavramı ile “kontrol”, “yardım”, “danışmanlık” ve “kaygı” gibi kavramları ilişkilendirmişlerdir. Adı geçen araştırmada, araştırmacılar, araştırmanın teorik temellerini açıklarken mufettişlik eğitiminin eksik ve yetersiz olduğunu ileri sürmektedirler. Teftiş olayının ortaya çıkan yeni gelişmeler işığında yeniden değerlendirilmesi gerektiği; teftişte öğretmenlere danışmanlık hizmetinin ön plana çıktığı; teftişin denetleyen-denetlenen işbirliğine dayalı olması gerektiği ifade edilmektedir.

Araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan bazıları şunlardır:

- Bireysel ihtiyaçların farklı olması, teftiş konusunda da farklı beklentiler ortaya çıkarmaktadır
- Uzman bir denetmen olarak algılanma arzusunun, katılımcılarda teftişle ilgili duyarlılıklarını ifade etmelerine engel olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışmayı yapan araştırmacılar, çalışmalarının sonucunda yatıkları değerlendirmede;

1. Karşılıklı güven ve işbirliğine dayalı bir teftişin daha etkili olduğu,
2. Teftişin bir danışmanlık süreci gibi olması gerektiği,
3. Etkili bir mufettişlik eğitimin çok güç bir süreç gerektirdiğini ifade etmektedirler.

Özdoğan (2005), “İlköğretim Mufettişlerinin Gerçekleştirme Düzeyinin Bazı Değerışkenlere Göre İncelenmesi” adlı araştırmasında; ilköğretim mufettişlerinin öğretmenlere göre, mevzuat, eğitim-öğretim, ders etkinlikleri ve sınıf yönetimi boyutlarındaki rehberlik etme görevlerini gerçekleştirme düzeyleri tüm boyutlarda az gerçekleştirilmektedir. Bu duruma göre ilköğretim

müfettişleri rehberlik görevlerini yeteri derecede gerçekleştirememektedirler. Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Mesleğe yeni başlayan öğretmenler kıdemi fazla öğretmenlere göre rehberliğe daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar.

Balaban (2005); “Aday Öğretmenlerin İşbaşında Yetiştirilmesinde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü” adlı araştırmasında; aday öğretmenlerin işbaşında yetiştirilmesinde ilköğretim müfettişlerinin rolü ve yetiştirme uygulamalarının yeterliğiyle ilgili öğretmen görüşlerinin “Çok az” ; müfettiş görüşlerinin ise “Büyük ölçüde” olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlara göre aday öğretmenler; işbaşında yetiştirmede müfettişlerin rollerini yeterli bulmamakta, müfettişler ise aday öğretmenlerin işbaşında yetiştirilmesindeki rollerini ve yetiştirme uygulamalarını yeterli düzeyde bulmaktadır.

Karabulut (2006) “İlköğretim Denetmenlerinin İlköğretim Okullarında Görevli Öğretmenlerce Değerlendirilmesi” adlı çalışmada, öğretmenlerin, ilköğretim müfettişlerini “mesleki rehberlik ve yardım” ve “teftişsel davranış ve tutum” boyutlarında “az” derecede yeterli buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Arslantaş (2007) 'ın, “İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Rollerinin Öğretmen Algılarına Göre Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında ulaşılan sonuç; öğretmen algılarına göre ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini öngörülen düzeyde gerçekleştiremedikleridir. Araştırmada, ilköğretimde görev yapan öğretmen algılarına göre, ilköğretim müfettişleri belirtilen 10 farklı boyut açısından mesleki yardım ve rehberlik rollerini “az” düzeyde gerçekleştirebilmektedirler.

Balcı (2007); “İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Müdürlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Algıları” adlı çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır:

1.İlköğretim Müfettişlerinin “eğitim faaliyetlerinde rehberlik rollerini gerçekleştirmeleri” konusunda; İlköğretim Okulu Müdürleri olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

2.İlköğretim Müfettişlerinin “öğretim faaliyetlerinde rehberlik” rollerini gerçekleştirmeleri konusunda; İlköğretim Okulu Müdürleri olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

3.İlköğretim Müfettişlerinin ‘hizmet içi eğitim faaliyetlerinde rehberlik’ rollerini gerçekleştirmeleri konusunda; İlköğretim Okulu Müdürleri olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

4.İlköğretim Müfettişlerinin ‘okul yönetimine rehberlik’ rollerini gerçekleştirmeleri konusunda; İlköğretim Okulu Müdürleri olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

Korkmaz (2007), “İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Yerine Getirme Düzeyleri” adlı araştırmasında ulaşılan sonuçlar şunlardır:

1. İlköğretim müfettişlerinin, okul yöneticilerine kurumun fiziksel durumu, eğitim - öğretim ve değerlendirme, büro işleri, yönetim ve çevre ilişkileri ve kendini yetiştirme ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine, okul yöneticilerinin hizmet süreleri, cinsiyetleri, görev alanları ve görev yaptıkları yerleşim birimi açısından bakıldığında; yöneticiler, ilköğretim müfettişlerinin “ fiziki durum”, “eğitim öğretim durumu”, “ büro işleri”, “yönetim – çevre ilişkileri” ile “mesleki gelişim” konusunda ki rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyini “çok” olarak belirtmişler ve yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bunun nedeni olarak, ilköğretim müfettişlerinin kurum yöneticilerine yönelik rehberlik rollerini oynarken; kurumların durumsallıklarını göz önüne alarak, okul yöneticilerinin hizmet süreleri, cinsiyetleri, görev alanları ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre yöneticiler arasında ayrıma gitmedikleri söylenebilir.

2. İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması, eğitim öğretim durumu, yönetim – çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konuları ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine, öğretmenlerin hizmet süreleri ile branşları açısından bakıldığında; öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin “ dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması, eğitim öğretim durumu, yönetim – çevre ilişkileri ve mesleki gelişim” konularında rehberlik görevlerini “çok” yerine getirdiklerini belirtmişler ve görüşler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

3. Bunun yanı sıra; *dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması* ile ilgili rehberlik konusunda; farklı hizmet süreleri ile farklı branşlara sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: Öğretmenlerin cinsiyetine ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre; ilköğretim müfettişlerinin “*dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması*” yönündeki rehberlik rollerini, merkezde çalışan ve bayan öğretmenlerin görüşlerine göre “**az**” yerine getirdikleri bulunmuştur. Öte yandan eğitim öğretim durumu ile ilgili rehberlik rollerini yerine getirmede; farklı hizmet süreleri ile farklı branşlara sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: Öğretmenlerin cinsiyetine ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre; ilköğretim müfettişlerinin “*eğitim öğretim durumu*” ile ilgili rollerini merkezde çalışan ve bayan öğretmenlerin görüşlerine göre “**çok**” yerine getirdikleri ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte yönetim – çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konusu ile ilgili rehberlik rollerini yerine getirmelerinde; farklı hizmet süreleri ile farklı branşlara sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: Öğretmenlerin cinsiyetine ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre; ilköğretim müfettişlerinin “*yönetim – çevre ilişkileri ve mesleki gelişim*” ile ilgili rehberlik rollerini yerine getirme düzeyleri merkezde çalışan ve bayan öğretmenlerin görüşlerine göre “**çok**” olarak bulunmasına rağmen görüşler arasında anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda erkek öğretmenler ile kadın öğretmenlerin; merkezde çalışan öğretmenlerle taşrada çalışan öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan farklar anlamlı bulunmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması bilgilerine yer verilmiştir.

3. 1. Araştırma Modeli

İlköğretim müfettişlerinin denetim rollerinden biri olan rehberlik rollerini yerine getirme düzeyleri hakkındaki ilköğretim müfettişleri, ilköğretim okul yöneticileri ve öğretmenlerinin görüşlerini irdelemeyi amaçlayan çalışma, tarama modelinde planlanmıştır.

Belirlenen alt problemlere yanıt bulabilmek amacıyla, verilerin toplanmasında anket tekniğinden yararlanılmıştır.

Çalışmada ilköğretim müfettişlerinin, okul müdürleri ve öğretmenlere yönelik denetim sürecindeki rehberlik rolleri, bu grupların okuldaki görev alanlarına bağlı olarak iki ayrı başlık altında ele alınmıştır. Okul müdürlerinin denetlenme sürecinde dikkate alınan görev alanları,

- a) kurumun fiziki durumu,
- b) eğitim, öğretim ve değerlendirme,
- c) büro işleri,
- d) yönetim ve çevre ilişkileri

e) kendini yetiştirme olmak üzere, beş boyutta düzenlenmiştir.

Öğretmenlerin görev alanları da;

a) dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu,

b) eğitim öğretim durumu

c) yönetim - çevre ilişkileri ve mesleki gelişim olarak üç boyutta düzenlenmiştir.

3. 2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, 2009–2010 eğitim ve öğretim yılında Balıkesir ili resmi ilköğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticileri, öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri oluşturmaktadır.

Çalışmanın yapıldığı 2009–2010 eğitim ve öğretim yılında, Balıkesir ilinde 42 ilköğretim müfettişinin görev yapmakta olduğu, Balıkesir ili merkezinde 36 ilköğretim okulunun bulunduğu ve bu okullarda; 115 yönetici ile 1417 öğretmenin görev yaptığı belirlenmiştir. 42 Müfettişin %83 'ü olan 35 kişi, 115 yöneticinin %.43' ü oranında 50 kişi ve 1417 öğretmenin %23' ü oranında 315 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması amacıyla, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde 2007 yılında, Dr. Mustafa Aydın Başar danışmanlığında, Muzaffer Korkmaz' ın yüksek lisans tezi için hazırlamış olduğu anketler izni alınarak kullanılmıştır. Birincisi ilköğretim okul yöneticilerine, ikincisi ilköğretim okulu öğretmenlerine ve üçüncüsü de ilköğretim müfettişlerine yönelik olmak üzere üç ayrı anket formu geliştirilmiştir.

Okul yöneticilerine yönelik anket formu iki ana bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde ilköğretim okul yöneticilerinin kişisel bilgileri ve ikinci bölümünde ise denetim sürecinde rehberlik rollerinin sergileneceği denetim konuları sıralanmıştır. İkinci bölümün oluşturulmasında, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi ekinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim kurumlarının denetiminde kullanılan "Yönetici Teftiş Formu" maddeleri esas alınmıştır. Teftiş formunda denetim konuları 41 madde olmak üzere, beş grupta toplanmıştır. Bu maddeler, anket formuna aynen alınmış, ancak teftiş formundaki gibi bir sırada verilmemiş, arka arkaya sıralanmıştır.

Öğretmenlere yönelik anket formu da iki ana bölümden oluşmaktadır ve birinci bölümde kişisel bilgilere, ikinci bölümde de denetim sürecine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde yer alan sorular, okul yöneticileri anket formunda olduğu gibi Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi ekinde bulunan "Öğretmen Teftiş Formu"nda yer alan değerlendirme maddeleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. Bu bölümdeki sorular da gruplandırma yapılmadan anket formunda sıralanmıştır.

Müfettişlere yönelik anket formu da iki ana bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde ilköğretim müfettişlerinin kişisel bilgileri ve ikinci bölümde ise denetim sürecinde rehberlik rollerinin sergileneceği denetim konuları sıralanmıştır. İkinci bölüm, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi ekinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim kurumlarının denetiminde kullanılan "Yönetici Teftiş Formu" maddeleri ve "Öğretmen Teftiş Formu" nda yer alan değerlendirme maddeleri dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Anket taslak haline getirildikten sonra, Muzaffer Korkmaz tarafından, alanla ilgili uzmanların görüşleri de alınarak anketin geçerliliği sağlanmaya çalışılmış ve anketin pilot uygulaması, örneklem dışında kalan ve ilköğretim kurumlarında görev yapan yedi yönetici ve 30 öğretmen üzerinde yapılmıştır. SPSS paket programından yararlanılarak anketin güvenilirliği ölçülmüştür. Bu

sonuçlara göre, anketin güvenilirlik katsayısı okul yöneticileri anket formu için *Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı* 0,968 ve öğretmenlere uygulanan anket formu için de 0,967 olarak bulunmuştur.

3. 4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elde edilen verilerin çözümlenmesi istatistik uzmanlarıyla görüşülerek yapılmıştır. Ankette yer alan maddelere verilen cevapların yorumu için dördü dereceleme ölçeğindeki seçeneklere: “Hiç” seçeneği için 1, “Kısmen” seçeneği için 2, “Oldukça” seçeneği için 3, “Pek Çok” seçeneği için 4 puan verilmiştir.

Verilerin analizinde, anket formlarının uygulanmasından elde edilen veriler, rakamsal değerlere dönüştürülmüş ve bilgisayar ortamına aktararak “SPSS” programına göre verilerin analizi yapılmış, verilerin ortalama ve standart sapma değerleri bulunmuştur.

Bu araştırmada, 400 denekten toplanan veriler, kodlanarak bilgisayara yüklenmiş ve “SPSS (Statistical Package Program for social Sciences) 13.0 for Windows” istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Değişkenlerin normal dağılıma uymadığı saptanmış ve karşılaştırmalarda non-parametrik yöntemlerden yararlanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalar Mann Whitney U testi ile yapılmıştır. Tüm testlerde hata oranı ($\alpha = 0,05$) belirlenip $p < 0.05$ olduğu durumlarda gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi ile oluşturulan tablolar ışığında, yorumlar yapılmıştır.

Ulaşılan bulgular ve yorumlara dayalı olarak, ilköğretim müfettişlerinin denetim sürecinde, rehberlik rollerini yerine getirmelerini daha etkili kılma ve okul yönetici ve öğretmenlerinin beklentilerini daha sağlıklı noktalara taşımaları konularına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde; İlköğretim Müfettişleri, İlköğretim Okulu Yöneticileri ve İlköğretim Öğretmenlerinin ankette yer alan kişisel bilgiler bölümündeki bulgu ve yorumları ile anket maddelerine katılım düzeyleri bulgu ve yorumları yer almaktadır.

4.1. İlköğretim Müfettişleri, Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	<i>İlköğretim Müfettişi</i>		<i>İlköğretim Yöneticisi</i>		<i>Okulu</i>	<i>İlköğretim Öğretmeni</i>		<i>Okulu</i>
	F	%	F	%	F	%	F	%
Kadın	1	2,9	6	12,0	170	54,0		
Erkek	34	97,1	44	88,0	145	46,0		
Toplam	35	100	50	100	315	100		

Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı tablosundan anlaşıldığına göre, İlköğretim Müfettişlerinden ankete cevap verenlerin %97,1' i erkek, %2,9' u kadındır. İlköğretim Okulu Yöneticilerinden %88'i erkek, %12' si kadındır. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinden %54' ü kadın, %46' sı erkektir.

Tablo 2. Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	<i>İlköğretim Müfettişi</i>		<i>İlköğretim Yöneticisi</i>		<i>Okulu</i>	<i>İlköğretim Öğretmeni</i>		<i>Okulu</i>
	F	%	F	%	F	%	F	%
Ön Lisans	1	2,9	5	10,0	74	23,5		
Lisans	9	25,7	13	26,0	37	11,7		
Tamamlama								
Lisans	22	62,9	30	60,0	192	61,0		
Lisans Üstü	2	5,7	0	0	9	2,9		
Diğer	1	2,9	2	4,0	3	0,9		
Toplam	35	100	50	100	315	100		

Öğrenim durumlarına göre dağılım tablosundan anlaşıldığına göre, İlköğretim Müfettişlerinden ankete cevap verenlerin %2,9'u ön lisans, %25,7'si lisans tamamlama, çoğunluğu yani %62,9' u lisans, %5,7' si yüksek lisans mezunudur. İlköğretim Okulu Yöneticilerinden %10,0'u ön lisans, %26,0'sı lisans tamamlama, %60,0' ı lisans mezunudur. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinden ise %23,5' i ön lisans, %11,7' si lisans tamamlama, %61,0' i lisans, %2,9' u yüksek lisans mezunudur.

Tablo 3. Görevlerine Göre Dağılımı

<i>İlköğretim Müfettişi</i>		<i>İlköğretim Yöneticisi</i>		<i>Okulu İlköğretim Öğretmeni</i>		<i>Toplam</i>	
F	%	F	%	F	%	F	%
35	8,8	50	12,5	315	78,8	400	100

Görevlerine göre dağılım tablosundan anlaşıldığına göre, ankete cevap verenlerden 35' i İlköğretim Müfettişi, 50' si İlköğretim Okulu Yöneticisi, 315' i İlköğretim Okulu Öğretmenidir. Toplam 400 kişi ankete cevap vermiş bulunmaktadır.

Tablo 4. Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

<i>Hizmet Süresi</i>	<i>İlköğretim Müfettişi</i>		<i>İlköğretim Yöneticisi</i>		<i>Okulu İlköğretim Öğretmeni</i>	
	F	%	F	%	F	%
1-5 Yıl	0	0	1	2,0	23	7,2
6-10 Yıl	0	0	6	12,0	47	14,9
11-15 Yıl	1	2,9	4	8,0	45	14,3
16-20 Yıl	0	0	4	8,0	55	17,5
21-25 Yıl	3	8,6	11	22,0	55	17,5
26 ve üstü	31	88,5	24	48,0	90	28,6
Toplam	35	100	50	100	315	100

Hizmet sürelerine göre dağılım tablosundan anlaşılacağı gibi, İlköğretim Müfettişlerinden % 2,9'u 11-15 yıl hizmet süresine, %8,6' sı 21-25 yıl hizmet süresine, %88,5' i 26 yıl ve üstü bir hizmet süresine sahiptir. İlköğretim Okulu Yöneticilerinden %2,0' si 1-5 yıl hizmet süresine, %12,0' si 6-10 yıl hizmet süresine, %8,0' i 11-15 yıl hizmet süresine, %8,0' i 16-20 yıl hizmet süresine, %22' si 21-25 yıl hizmet süresine ve %48,0' i 26 yıl ve üstü

bir hizmet süresine sahiptir. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinden ise %7,2' si 1-5 yıl hizmet süresine, %14,9' u 6-10 yıl hizmet süresine, %14,3' ü 11-15 yıl hizmet süresine, %17,5 i 16-20 yıl hizmet süresine, %17,5' i 21-25 yıl hizmet süresine ve %28,6' sı 26 yıl ve üstü bir hizmet süresine sahiptir.

Tablo 5. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görevlerine ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Müdür		Müdür Yardımcısı		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
Kadın	0	0	6	100	6	12,0
Erkek	9	20,5	35	79,5	44	88,0

İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görev ve cinsiyete göre dağılımı irdelenmiş ve yöneticilerin görev ile cinsiyete göre dağılımlarına yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 5'de verilmiştir. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görevlerine ve cinsiyetlerine göre dağılım tablosundan anlaşılacağı gibi İlköğretim Okulu Yöneticilerinden 9'u müdür, 41' i müdür yardımcısıdır. Okul müdürlerinden 9'u yani tamamı erkek, müdür yardımcılarında ise 6'sı kadın, 35' i erkektir.

Tablo 6. İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Branşlarına ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Branşlar	Cinsiyet				Genel	
	Kadın		Erkek		F	%
	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	76	48,7	80	51,3	156	49,6
Diğer Branşlar	94	59,1	65	40,9	159	50,4
Toplam	170	54,0	145	46,0	315	100

İlköğretim Okulu Öğretmenlerin branş ve cinsiyete göre dağılımı irdelenmiş ve öğretmenlerin branş ile cinsiyete göre dağılımlarına yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 6'da verilmiştir. Tabloda yer alan verilere göre; sınıf öğretmenlerinin yüzde 51,3'ünün erkek, yüzde 48,7'sinin kadın olduğu; diğer branş öğretmenlerinde

ise yüzde 40,9'unun erkek, yüzde 59,1'inin kadın olduğu sınıf öğretmenlerinde erkeklerin yüzdesinin bayanlara oranla daha fazla olduğu ancak diğer dal öğretmenlerinde ise kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre sayılarının daha fazla olduğu saptanmıştır.

4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Kurumsal Yönetim Konusundaki Rehberliklerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında İlköğretim Müfettişlerinin kurumsal yönetim konusunda gerçekleştirdikleri rehberlik etkinlikleri, kurum yöneticilerine yönelik olarak; Kurumun Fiziki Durumu, Eğitim Öğretim ve Değerlendirme, Büro İşleri, Yönetim Ve Çevre İlişkileri, Kendini Yetiştirme alt başlıkları altında incelenmiş ve elde edilen bulgular verilmiştir.

4.2.1. İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Kurumun Fiziki Durumuna ” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, kurum yönetimine yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 7' de verilmiştir. Tablo 7'de yer alan verilerden, İlköğretim Müfettişleri ile İlköğretim Okulu Yöneticilerinin fiziki durum ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

Tablo 7. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Fiziki Durum” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
1. Okul bahçesi, bina ve bölümleri, oyun-spor alanları ve tesislerini düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,28	0,882	30,65	257,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,562	60,64		
2. Bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,34	0,848	31,37	293,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,46	0,657	59,61		
3. Yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,44	0,907	33,48	399,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,731	56,60		
4. Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	3,00	0,881	35,04	477,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,69	0,471	54,37		
5. Dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,82	0,962	33,91	420,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,69	0,530	55,99		
6. Ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,48	0,953	33,13	381,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,46	0,657	57,10		
7. Sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma konusunda yapılan rehberlik	Yönetici	2,52	0,909	34,05	427,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,690	55,79		

“Okul Bahçesi, Bina ve Bölümleri, Oyun-Spor Alanları ve Tesislerini Düzenleme, Bakım Onarım ve Kullanımını Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik.” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 8. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	11	22,0	17	34,0	19	38,0	3	6,0	2,28	0,882
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	16	45,7	18	51,4	3,49	0,562

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “okul bahçesi, bina ve bölümleri, oyun-spor alanları ve tesislerini düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,49$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “okul bahçesi, bina ve bölümleri düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “okul bahçesi, bina ve bölümleri düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Bina ve Tesisleri Yerleşim Planına Uygun Adlandırma ve Kullanımını Sağlama, Konusunda Yapılan Rehberlik.” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 9. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	9	18,0	18	36,0	20	40,0	3	6,0	2,34	0,848
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	13	37,1	19	54,3	3,46	0,657

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,46$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,34$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %76,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Yangından Korunma ve Sivil Savunma Önlemlerini Alma, Elektrik Tesisat ve Panosunun Bakımını Yapma, Kullanım Şeması ve Açıklamaları İlgili Bölümlere Asma Konusunda Yapılan Rehberlik.” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 10. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	8	16,0	18	36,0	18	36,0	6	12,0	2,44	0,907
Müfettiş	0	0,0	5	14,0	12	34,3	18	51,4	3,37	0,731

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,44$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Türk Bayrağı Mevzuatını Uygulama, Atatürk ve Şeref Köşesini Hazırlama, Koridorları Mevzuata ve Hizmetin Niteliğine Uygun Düzenleme, Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 11. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	4	8,0	7	14,0	24	48,0	15	30,0	3,00	0,881
Müfettiş	0	0,0	0	0,0	11	31,4	24	68,6	3,69	0,471

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme.” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($\bar{X} = 3,69$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($\bar{X} = 3,00$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine

bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %100,0' ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %78,0' i oldukça ve pek çok düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Dershane ve Diğer Bölümlerde Mevzuatına Uygun Donanım ve Düzenlemeleri Yapma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 12. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	5	10,0	13	26,0	18	36,0	14	28,0	2,82	0,962
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	9	25,7	25	71,4	3,69	0,530

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,69$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,82$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1' i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %62,0' si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Ders, Spor ve Sosyal Etkinliklerde Kullanılacak Araç Gereçleri ve Demirbaş Eşyaları Edinme, Koruma ve Kullanımını Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 13. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	9	18,0	15	30,0	19	38,0	7	14,0	2,48	0,953
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	13	37,1	19	54,3	3,46	0,657

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,46$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,48$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri edinme, koruma, kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %628,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Sınıf ve Okul Kitapları, Öğretmen Çalışma Odası, Ana Sınıfı, Rehberlik Servisi, Laboratuar, Teknoloji Derslikleri gibi Bölümleri Oluşturma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 14. Kurumun Fiziki Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	5	10,0	23	46,0	13	26,0	9	18,0	2,52	0,909
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	14	40,0	17	48,6	3,37	0,690

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,52$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.2.2. İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme” İşlerine Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, kurum yönetimine yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo15’ de verilmiştir. Tablo 15’ de yer alan verilerden, İlköğretim Müfettişleri ile İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, eğitim-öğretim ve değerlendirme işleri ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

Tablo 15. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
8. İş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,52	1,015	34,44	447,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,651	55,23		
9. Haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözetenek hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,22	0,975	32,49	349,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,29	0,622	58,01		
10. Öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,48	0,974	33,89	419,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,490	56,01		
11. Eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,28	0,858	31,07	278,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,553	60,04		
12. Öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,58	0,883	34,56	453,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,731	55,06		
13. Törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,38	0,923	33,09	379,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,731	57,16		

Tablo 15 – devam

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
14. Rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,16	0,889	33,25	387,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,11	0,718	56,93		
15. Öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,16	0,889	32,14	332,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,26	0,741	58,51		
16. Okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,22	0,840	30,68	259,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,604	60,60		
17. Yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,28	0,882	31,93	321,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,690	58,81		
18. Derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama. konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,28	0,882	32,53	351,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,31	0,718	57,96		

“İş Takvimi, Yıllık Çalışma Programı ve Okuttuğu Dersin Planlarını Hazırlama ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 16. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	10	20,0	13	26,0	18	36,0	9	18,0	2,52	1,015
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	15	42,8	17	48,6	3,40	0,651

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “iş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,52$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “iş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %62,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “iş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesini, Okulun ve Çevrenin Koşullarına Uygun, Öğrencilerin Gelişim Düzeyleri ve Verimlilik Esaslarını Gözeterek Hazırlama, Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 17. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	13	26,0	19	38,0	12	24,0	6	12,0	2,22	0,975
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	19	54,3	13	37,1	3,29	0,622

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözeterek hazırlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,29$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,22$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözетerek hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %64,0’ ü hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözетerek hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencilere, Okuttuğu Dersin Öngördüğü Hedef ve Hedef Davranışları Kazandırma, Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 18. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	10	20,0	13	26,0	20	40,0	7	14,0	2,48	0,974
Müfettiş	0	0,0	0	0,0	22	62,9	13	37,1	3,37	0,490

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,48$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %100’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %66,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi

“öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Eğitim ve Öğretimle İlgili Sorunları Belirleme, Öğretmenler Kurulunda Görüşme ve Alınan Kararları Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 19. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	9	18,0	22	44,0	15	30,0	4	8,0	2,28	0,858
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	19	54,3	15	42,8	3,40	0,553

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %74,0’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğretmenlerin; Planlama, Uygulama ve Öğrenci Başarısını Ölçme Değerlendirme Etkinliklerinde Birliği Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 20. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	6	12,0	16	32,0	21	42,0	7	14,0	2,58	0,883
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	12	34,3	18	51,4	3,37	0,731

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,58$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %74,0’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Törenler, Belirli Günler ve Haftalar, Öğrenci Kulüpleri, Sosyal, Kültürel, Sportif Etkinlikler ile Ders Dışı Etkinlikleri Planlama ve Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 21. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	9	18,0	19	38,0	16	32,0	6	12,0	2,38	0,923
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	12	34,3	18	51,4	3,37	0,731

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,38$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %70,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Rehberlik Hizmetlerinin Amaca Uygun Yürütülmesini Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 22. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	13	26,0	19	38,0	15	30,0	3	6,0	2,16	0,889
Müfettiş	0	0,0	7	20,0	17	48,6	11	31,4	3,11	0,718

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,11$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,16$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %80,0’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %68,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenci Başarısızlığının Nedenlerini Araştırma, Çözüm Yolları Önerme, Gerekli Önlemleri Alma, Özel Eğitim ve Kaynaştırma Eğitimine İhtiyaç Duyan Öğrencilerle İlgili İş ve Etkinlikleri Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 23. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	12	24,0	22	44,0	12	24,0	4	8,0	2,16	0,889
Müfettiş	0	0,0	6	17,1	14	40,0	15	42,9	3,26	0,741

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,26$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,16$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %82,9’ u oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %68,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci

başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Okul Öncesi Eğitimini Özendirme ve Gelişmeleri Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 24. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	9	18,0	25	50,0	12	24,0	4	8,0	2,22	0,840
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	17	48,6	16	45,7	3,40	0,604

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,22$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %74,0’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Yönetici ve Öğretmenlerin Yararlanacağı Mevzuat, Ders Programları, Kaynak Kitapları, Görsel, İşitsel Sunu Araçlarını Edinme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 25. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	9	18,0	23	46,0	13	26,0	5	10,0	2,28	0,882
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	14	40,0	17	48,6	3,37	0,690

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden anlaşılacağı gibi “yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak, konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı vardır.

“Derslerin/Etütlerin Zamanında ve Verimli Olarak Yapılmasını Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 26. Eğitim-Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	11	22,0	17	34,0	19	38,0	3	6,0	2,28	0,882
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	14	40,0	16	45,7	3,31	0,718

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X=3,31$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.2.3. İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Büro İşlerine” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, kurum yönetimine yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo15’ de verilmiştir. Tablo 27’ de yer alan verilerden, İlköğretim Müfettişleri ile İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, büro işleri ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak, görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

Tablo 27. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Büro İşleri” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
19. Kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme. konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,84	0,866	34,95	472,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,54	0,657	54,50		
20. Öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,66	0,961	35,36	493,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,604	53,91		
21. Personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme. konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,54	1,014	35,18	484,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,34	0,639	54,17		
22. Yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	1,92	0,986	31,93	321,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,11	0,758	58,81		
23. Öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,34	0,895	32,26	338,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,695	58,34		
24. Demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşünüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,36	0,898	33,60	405,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,26	0,701	56,43		
25. Aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme. konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,54	0,930	34,85	467,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,31	0,676	54,64		
26. Bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,36	1,025	36,02	526,00	0,001
	İlköğretim Müfettişi	3,06	0,765	52,97		

“Kurumlarda Tutulması Gereken Defter ve Dosyalar ile Desimal Dosya Sistemini ve Kayıtları Usulüne Uygun Düzenleme, İşletme ve Arşivleme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 28. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	4	8,0	11	22,0	24	48,0	11	22,0	2,84	0,866
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	10	28,6	22	62,8	3,54	0,657

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,54$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,84$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %70,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenci Kayıt, Nakil, Sağlık, İzin, Rapor, Belge, Devam-Devamsızlık, Not Çizelgeleri, Karne, Sınıf Geçme, Diploma vb. İşleri Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 29. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	7	14,0	13	26,0	20	40,0	10	20,0	2,66	0,961
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	17	48,6	16	45,7	3,40	0,604

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,66$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %66,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Personelin Göreve Başlama-Ayrılma, Görevlendirme, Sağlık, İzin, Rapor, Özlük Hakları, Devam-Devamsızlık, Sicil, Disiplin vb. İşlemleri Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 30. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	10	20,0	12	24,0	19	38,0	9	18,0	2,54	1,014
Müfettiş	0	0,0	3	8,5	17	48,6	15	42,9	3,34	0,639

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X=3,34$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,54$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,5’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %62,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Yeterli ve Dengeli Beslenme İlkelerine Uygun Aylık-Haftalık Yemek Listelerini Hazırlama ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 31. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	21	42,0	17	34,0	7	14,0	5	10,0	1,92	0,986
Müfettiş	0	0,0	8	22,9	15	42,9	12	34,3	3,11	0,758

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,11$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 1,92$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %77,2’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %76,0’ sı hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine

uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenci ve Öğretmenlerin Nöbet Çizelgelerini ve Görev Talimatını Hazırlama ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 32. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	9	18,0	20	40,0	16	32,0	5	10,0	2,34	0,895
Müfettiş	0	0,0	4	11,6	13	37,1	18	51,4	3,40	0,695

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,34$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,5’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Demirbaş Alımı, Kayıt, Sayım, Düşüm, Devir-Teslim İşlerini Mevzuatına Uygun Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 33. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	8	16,0	22	44,0	14	28,0	6	12,0	2,36	0,898
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	16	45,7	14	40,0	3,26	0,701

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,26$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,36$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Aylık, Ücret, Özel Gider İndirimi, Anasınıfı Ücretleri, Kantin ve Okul Kooperatifleri ile İlgili İş ve İşlemleri Mevzuatına Uygun Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 34. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	6	12,0	20	40,0	15	30,0	9	18,0	2,54	0,930
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	16	45,7	15	42,9	3,31	0,676

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,31$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,54$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %70,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Bütçe, Ödenek, İhale, Döner Sermaye ve Ambara Ait İş ve İşlemleri Mevzuatına Uygun Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 35. Büro İşleri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	10	20,0	22	44,0	8	16,0	10	20,0	2,36	1,025
Müfettiş	0	0,0	9	25,7	15	42,9	11	31,4	3,06	0,765

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,06$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,36$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %74,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %64,0’ ü hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında önemli bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.2.4. İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Yönetim ve Çevre İlişkilerine” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, kurum yönetimine yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 36’ da verilmiştir. Tablo 36’ da yer alan verilerden, İlköğretim Müfettişleri ile İlköğretim Okulu Yöneticilerinin yönetim ve çevre ilişkileri ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

Tablo 36. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim ve Çevre İlişkileri” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
27. Eğitim öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,94	0,913	37,49		
	İlköğretim Müfettişi	3,46	0,611	50,87	599,50	0,008
28. Eğitim öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,28	0,948	32,68		
	İlköğretim Müfettişi	3,34	0,725	57,74	359,00	0,000
29. Kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,42	0,906	32,81		
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,651	57,56	365,50	0,000
30. Personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,30	0,974	31,82		
	İlköğretim Müfettişi	3,46	0,611	58,97	316,00	0,000
31. Öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,18	0,983	32,78		
	İlköğretim Müfettişi	3,29	0,789	57,60	364,00	0,000
32. Rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,36	0,851	33,04		
	İlköğretim Müfettişi	3,29	0,667	57,23	377,00	0,000
33. Servis araçları ve taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,10	0,931	32,64		
	İlköğretim Müfettişi	3,14	0,733	57,80	357,00	0,000

“Eğitim - Öğretim ve Yönetim Görevlerini Yasa, Tüzük, Yönetmelik, Yönerge, Genelge, Plan ve Programlarına Uygun Olarak Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 37. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	4	8,0	10	20,0	21	42,0	15	30,0	2,94	0,913
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	15	42,9	18	51,4	3,46	0,611

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “eğitim-öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,46$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,94$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “eğitim-öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “eğitim-öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme konusunda yapılan rehberliğe” yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Eğitim - Öğretim ve Yönetimin Verimliliğini / Kalitesini Artırmak Üzere Araştırmalar Yapma, Okul Geliştirme Programı, Plan, Projeler Hazırlama ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 38. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	12	24,0	17	34,0	16	32,0	5	10,0	2,28	0,948
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	13	37,1	17	48,6	3,34	0,725

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “eğitim-öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,34$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “eğitim-öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,7’ si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %66,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “eğitim-öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Kurumda, Demokratik Kuralların Uygulandığı, İş Birliği, İşbölümü ve Koordinasyonun Sağlandığı, Sevgi ve Saygıya Dayalı Uyumlu Bir Çalışma Ortamı Oluşturma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 39. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	7	14,0	22	44,0	14	28,0	7	14,0	2,42	0,906
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	15	42,8	17	48,6	3,40	0,651

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu

Yöneticilerinde ($X = 2,42$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Personelin Derslerini ve Diğer Etkinliklerini Denetleme, Rehberlik Yapma ve Motivasyonu Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 40. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	11	22,0	20	40,0	12	24,0	7	14,0	2,30	0,974
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	15	42,9	18	51,4	3,46	0,611

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,46$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,30$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama konusunda yapılan rehberlik”

ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3' ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %64,0' ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğretmenlerin, Aday Öğretmenlerin ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı Bildirilen Personelin İş Başında Yetiştirilmesini Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 41. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	16	32,0	13	26,0	17	34,0	4	8,0	2,18	0,983
Müfettiş	0	0,0	7	20,0	11	31,4	17	48,6	3,29	0,789

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,29$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,18$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %80,0' i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %60,0' ı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Rehberlik ve Teftiş Çalışmaları Sonunda Bildirilen Önerileri ve Kurumun İhtiyaçlarını İlgili Kurullarda Değerlendirme ve Yerine Getirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 42. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	8	16,0	20	40,0	18	36,0	4	8,0	2,36	0,851
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	17	48,6	14	40,0	3,29	0,667

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,29$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,36$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %76,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Servis Araçları ve Taşımali Eğitim Kapsamındaki Öğrencilerin Taşınma, Güvenlik ve Beslenmesi ile İlgili Önlemleri Alma ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 43. Yönetim ve Çevre İlişkileri İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	14	28,0	22	44,0	9	18,0	5	10,0	2,10	0,931
Müfettiş	0	0,0	7	20,0	16	45,7	12	34,3	3,14	0,733

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “servis araçları ve taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,14$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,10$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “servis araçları ve taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %80,0’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %72,0’ si hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “servis araçları ve taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.2.5. İlköğretim Müfettişlerinin Kurum Yönetimi Konusunda “Kendini Yetiştirmeye” Yönelik Rehberliklerine İlişkin Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, kurum yönetimine yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 44’ de verilmiştir. Tablo 44’ de

yer alan verilerden, İlköğretim Müfettişleri ile İlköğretim Okulu Yöneticilerinin kendini yetiştirme konusu ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

Tablo 44. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Kendini Yetiştirme” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
34. Kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,14	1,050	34,38	444,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,09	0,853	55,31		
35. Eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken okulun ve çevrenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurma, okulun çevresini, kültür ve eğitim merkezi yapma, velilerle iş birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik	Yönetici	2,10	0,995	32,28	339,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,26	0,741	58,31		
36. Koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,12	0,872	31,49	299,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,34	0,802	59,44		
37. Üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	1,92	0,900	34,68	459,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	2,77	0,942	54,89		
38. Veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,24	0,938	33,17	383,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,26	0,780	57,04		
39. Çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma, konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	1,92	0,944	32,79	364,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,00	0,874	57,59		
40. Kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,32	0,913	32,32	341,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,646	58,26		
41. Mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik.	Yönetici	2,54	1,014	33,02	376,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,57	0,558	57,26		

“Kurum Kültürünü Geliştirme Becerilerini, Kurum Misyonunu Yerine Getirme Vizyonunu Oluşturma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 45. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	17	34,0	16	32,0	10	20,0	7	14,0	2,14	1,050
Müfettiş	0	0,0	11	31,4	10	28,6	14	40,0	3,09	0,853

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,09$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,14$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %68,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %68,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Eğitim ve Öğretim Etkinliklerini Planlarken, Okulun Çevre Olanaklarından Yararlanma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 46. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	16	32,0	19	38,0	9	18,0	6	12,0	2,10	0,995
Müfettiş	0	0,0	6	17,1	14	40,0	15	42,9	3,26	0,741

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken, okulun çevre olanaklarından yararlanma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,26$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,10$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken, okulun çevre olanaklarından yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %82,9’ u oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %70,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken, okulun çevre olanaklarından yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında önemli bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Koruma Dermeği, Okul - Aile Birliği ve Okul Kooperatifini Kurma, İş Birliği İçinde Verimli Çalışmalarını Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 47. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	13	26,0	21	42,0	13	26,0	3	6,0	2,12	0,872
Müfettiş	0	0,0	7	20,0	9	25,7	19	54,3	3,34	0,802

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,34$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,12$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %80,0’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %68,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Üniversiteler, Yerel Yönetimler, Özel - Kamu Kurum ve Kuruluşları, Sivil Toplum Örgütleri ile İlişki Kurma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 48. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	18	36,0	22	44,0	6	12,0	4	8,0	1,92	0,900
Müfettiş	2	5,7	14	40,0	9	25,7	10	28,6	2,77	0,942

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 2,77$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 1,92$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %75,7’ si kısmen ve oldukça düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %80,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma konusunda yapılan

rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Veli Toplantılarının ve Ana-Baba Eğitiminin Yapılmasına İmkân Sağlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 49. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Yönetici	12	24,0	19	38,0	14	28,0	5	10,0	2,24	0,938
Müfettiş	0	0,0	7	20,0	12	34,3	16	45,7	3,26	0,780

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($\bar{X} = 3,26$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($\bar{X} = 2,24$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %80,0’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %66,0’ sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Çevreyi Tanıma ve Koruma, Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Önlemler Alma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 50. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	19	38,0	21	42,0	5	10,0	5	10,0	1,92	0,944
Müfettiş	2	5,7	7	20,0	15	42,9	11	31,4	3,00	0,874

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X=3,00$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 1,92$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %74,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %80,0’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Kendini Yetiştirme, Çağdaş Öğretim Stratejileri ve Yönetim Yaklaşımlarını İzleme, Teknolojik Gelişmelerden Yararlanma ve Yararlandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 51. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	11	22,0	16	32,0	19	38,0	4	8,0	2,32	0,913
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	16	45,7	16	45,7	3,37	0,646

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,32$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %70,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Mesleğinin ve Görevinin Gerektirdiği Kurallara Uyma ve Örnek Olma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 52. Kendini Yetiştirme İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Yönetici	8	16,0	18	36,0	13	26,0	11	22,0	2,54	1,014
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	13	37,1	21	60,0	3,57	0,558

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,57$), İlköğretim Okulu Yöneticilerinde ($X = 2,54$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine

bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1' i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin %62,0' si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.3. İlköğretim Müfettişlerinin Kurumsal Yönetim Konusunda Rehberliklerine İlişkin Yorumlar

Anketlerden elde edilen bulgular, ilköğretim müfettişlerinin kurum yönetimi konusunda rehberliklerine ilişkin yöneticilerin ve müfettişlerin görüşleri; a) Kurumun Fiziki Durumu, b) Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme, c) Büro İşleri, d) Yönetim ve Çevre İlişkileri, e) Kendini Yetiştirme olmak üzere beş alt boyutta değerlendirilmiştir.

İlköğretim müfettişlerinin, okul yöneticilerine; Kurumun Fiziksel Durumu, Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme, Büro İşleri, Yönetim ve Çevre İlişkileri ve Kendini Yetiştirme ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine bakıldığında genel olarak, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin görüşleri ile İlköğretim Müfettişlerinin görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeyleri konusunda genel itibarıyla, İlköğretim Okulu Yöneticileri olumsuz görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişleri daha olumlu görüş belirtmişlerdir.

Konu hakkında yapılmış araştırmalar ile bu araştırmadan elde edilen bulgular arasında bir ilişki kuracak olursak; bu araştırmada elde edilen bulgular ile Karagözoğlu'nun 1977'de yapmış olduğu “İlköğretimde Teftiş Uygulamaları” konulu araştırmasının bulguları arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Karagözoğlu'nun araştırmasında, müfettişler kendilerini yeterli görürken, İlköğretim Müdürleri ve Öğretmenleri yetersiz görmüşlerdir.

Yine aynı şekilde Büyükişık'ın 1989'da yapmış olduğu araştırmanın bulguları ile bu araştırmadan elde edilen bulgular da benzerlik göstermektedir. Büyükişık'ın araştırmasında da, bu araştırmada olduğu gibi,

rehberlik rollerini yerine getirmede müfettişlerin biraz daha etkin olmaları gerektiği ortaya çıkmıştır.

Ecevit tarafından 1996'da yapılan "İlköğretim Müfettişlerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Rehberlik ve İşbaşında Yetiştirme Etkinlikleri ve Gerçekleşme Düzeyi" adlı araştırmasından, uygulamada İlköğretim Müfettişlerinin mesleki rehberlik ve iş başında yetiştirme etkinliklerinin gerçekleşme düzeyinin "çok az" olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır. Ecevit'in araştırmasından elde edilen bulgu ile bu çalışmada elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir.

Çankaya'nın 1996'da ve Cemaloğlu'nun 1996'da yaptığı araştırmalarından, müfettişlerin eğitim ve işletme hizmetlerinde "kısmen" derecesinde yöneticilere rehberlik ve mesleki yardımda buldukları sonucuna varılmıştır. Çankaya ve Cemaloğlu'nun araştırmalarından elde edilen bulgular ile bu çalışmadaki bulgularda benzerlik bulunmaktadır.

Gökyer'in 1997'de yaptığı araştırmasında İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik ve iş başında yetiştirme alanındaki faaliyetlerini "az" düzeyde gerçekleştirdikleri bulgusu elde edilmiştir. Gökyer'in araştırmasının bulgusu, bu çalışmadaki bulgularla benzerlik göstermektedir.

Balcı'nın 2007' de yapmış olduğu "İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Müdürlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Algıları" adlı araştırmasıyla bu çalışmanın bulguları arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Balcı'nın araştırmasında Müfettişlerin olumlu görüş bildirmelerine karşılık Okul Müdürleri olumsuz görüşler bildirmişlerdir.

4.4.İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında İlköğretim Müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirdikleri rehberlik etkinlikleri; Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık

Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim alt başlıkları altında incelenmiş ve elde edilen bulgular verilmiştir.

4.4.1. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 53’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin dersliklerin eğitim - öğretime hazırlanması ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 53. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>																														
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,28	0,850	162,03	1268,00	0,000																														
	İlköğretim Müfettişi	3,63	0,547	296,77			2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,39	0,862	163,25	1654,50	0,000	İlköğretim Müfettişi	3,57	0,558	285,73	3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,39	0,835	163,83	1837,00	0,000	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,612	280,51	4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,54	0,896	164,17	1942,50	0,000	İlköğretim Müfettişi
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,39	0,862	163,25	1654,50	0,000																														
	İlköğretim Müfettişi	3,57	0,558	285,73			3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,39	0,835	163,83	1837,00	0,000	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,612	280,51	4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,54	0,896	164,17	1942,50	0,000	İlköğretim Müfettişi	3,60	0,497	277,50								
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,39	0,835	163,83	1837,00	0,000																														
	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,612	280,51			4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,54	0,896	164,17	1942,50	0,000	İlköğretim Müfettişi	3,60	0,497	277,50																			
4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,54	0,896	164,17	1942,50	0,000																														
	İlköğretim Müfettişi	3,60	0,497	277,50																																

“Dersliğin Düzenlenmesi, Bakım ve Temizliği Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 54. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	57	18,1	139	44,1	94	29,8	25	7,9	2,28	0,850
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	11	31,4	23	65,7	3,63	0,547

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,63$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,28$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %63,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Derslikte Gerekli Olan Etkinlik ve İlgili Köşelerini Oluşturma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 55. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	46	14,6	132	41,9	104	33,0	33	10,5	2,39	0,862
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	13	37,1	21	60,0	3,57	0,558

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim

Müfettişlerinde ($X = 3,57$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,39$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Derslikte Seviyeye Uygun Ders / Oyun, Araç, Gereç ve Materyalleri Bulundurma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 56. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	44	14,0	133	42,2	110	34,9	28	8,9	2,39	0,835
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	14	40,0	19	54,3	3,49	0,612

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,49$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,39$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %77,1’ i kısmen

ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Sınıf Kitaplığı / Kitap Köşesi Oluşturma ve Gerekli Kayıtları Tutma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 57. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	46	14,6	94	29,8	134	42,5	41	13,0	2,54	0,896
Müfettiş	0	0,0	0	0,0	14	40,0	21	60,0	3,60	0,497

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,60$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,54$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %100’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %72,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu

Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 58’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin eğitim - öğretim durumu ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 58. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,73	0,870	168,19		
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,736	241,26	3211,00	0,000
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma. Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma yapma konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,46	0,803	163,32		
	İlköğretim Müfettişi	3,57	0,558	285,09	1677,00	0,000
7. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,32	0,856	163,83		
	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,702	280,53	1836,50	0,000
8. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,24	0,824	164,60		
	İlköğretim Müfettişi	3,29	0,710	273,64	2077,50	0,000
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, İstiklal Marşı, Atatürk’ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılaplarını öğretme konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,65	0,863	164,71		
	İlköğretim Müfettişi	3,63	0,547	272,63	2113,00	0,000
10. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma. Konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,46	0,907	164,62		
	İlköğretim Müfettişi	3,51	0,612	273,43	2085,00	0,000

Tablo 58 – devam

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,42	0,842	163,62	1770,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,54	0,561	282,41		
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,10	0,829	164,24	1967,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,29	0,825	276,80		
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,34	0,861	165,56	2380,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,31	0,758	264,99		
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,34	0,824	165,40	2332,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,31	0,758	266,37		

“Yıllık, Ünite, Günlük ve Diğer Öğretim Planlarını ve Hazırlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 59. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	27	8,6	91	28,8	136	43,2	61	19,4	2,73	0,870
Müfettiş	0	0,0	5	14,3	11	31,4	19	54,3	3,40	0,736

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($\bar{X} = 3,40$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($\bar{X} = 2,73$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında,

İlköğretim Müfettişlerinin %85,7' si oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %72,0' si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenme İlkelerine Dayalı Olarak Uygun Strateji, Yöntem, Teknik ve Araçları Seçme, Etkili Kullanma ve Kullandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 60. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	33	10,5	133	42,2	120	38,1	29	9,2	2,46	0,803
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	13	37,1	21	60,0	3,57	0,558

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,57$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,46$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1' i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %80,3' ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin Öğrenme Etkinliklerine Aktif Katılımını Sağlayacak Ortam ve Süreçleri Hazırlama, Öğrencilerle Etkili İletişim Kurma ve Sürdürme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 61. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	52	16,5	140	44,5	94	29,8	29	9,2	2,32	0,856
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	10	28,6	21	60,0	3,49	0,702

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,49$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,32$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden anlaşılacağı gibi “öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenci Seviyesine ve Mevzuatına Uygun Ödev Verme, Araştırma, Yaptırma, Öğrenmeyi Öğrenen Bireyler Yetiştirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 62. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	60	19,0	138	43,8	99	31,5	18	5,7	2,24	0,824
Müfettiş	0	0,0	5	14,2	15	42,9	15	42,9	3,29	0,710

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,29$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,24$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %85,8’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %75,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerde Ulusal Bilinci ve Ulusal Değerlere Saygı ve Sevgiyi Geliştirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 63. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	29	9,2	105	33,3	129	41,0	52	16,5	2,65	0,863
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	11	31,4	23	65,7	3,63	0,547

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,63$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,65$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencilere Okuma Zevki ve Alışkanlığı Kazandırma, Türkçeyi Etkili ve Doğru Kullanma ve Kullandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 64. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	48	15,3	117	37,1	108	34,3	42	13,3	2,46	0,907
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	13	37,1	20	57,2	3,51	0,612

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere, okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,51$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,46$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilere, okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %71,4’ ü kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilere, okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencilere Ders Programlarının Öngördüğü Hedef ve Hedef Davranışları Kazandırma, Sorumluluk ve Güven Duygusu Kazandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 65. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	42	13,3	129	41,0	113	35,9	31	9,8	2,42	0,842
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	14	40,0	20	57,1	3,54	0,561

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere, ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,54$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,42$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilere, ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %76,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilere, ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Sınıflarda Özel Öğretimi Gerektiren Öğrencilerle İlgili Etkinlikleri Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 66. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	78	24,8	144	45,7	77	24,4	16	5,1	2,10	0,829
Müfettiş	0	0,0	8	22,9	9	25,7	18	51,4	3,29	0,825

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,29$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,10$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %77,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %70,5’ i hiç ve kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 67. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	54	17,1	127	40,3	107	34,0	27	8,6	2,34	0,861
Müfettiş	0	0,0	6	17,1	12	34,3	17	48,6	3,31	0,758

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,31$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,34$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %82,9’ u oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğretmenin Sınıf İçi Çevredeki Eğitimsel Liderliği Becerisi Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 68. Eğitim - Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	49	15,5	131	41,6	113	35,9	22	7,0	2,34	0,824
Müfettiş	0	0,0	6	17,1	12	34,3	17	48,6	3,31	0,758

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,31$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,34$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, İlköğretim Müfettişlerinin %82,9’ u oldukça ve pek çok düzeyinde, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %77,5’ ü kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi

konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.4.3. İlköğretim Müfettişlerinin, Öğretmenlere “Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 69’ da verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin yönetim–çevre ilişkileri ve mesleki gelişim ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 69. İlköğretim Müfettişlerinin ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim – Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,32	0,827	163,88	1851,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,46	0,701	280,10		
16. Okuduğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,71	0,886	166,40	2646,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,54	0,611	257,40		
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma, kararlar alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,58	0,872	165,75	2441,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,49	0,658	263,26		
18. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,21	0,818	163,44	1714,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,40	0,695	284,01		
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,26	0,860	164,18	1948,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,690	277,34		
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,43	0,816	164,34	1998,50	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,43	0,558	275,90		
21. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Öğretmen	2,36	0,860	164,82	2147,00	0,000
	İlköğretim Müfettişi	3,37	0,646	271,66		

“Yönetici, Öğretmen ve Diğer Personel ile İşbirliği İçinde Verilen Görevleri Yapma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 70. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	51	16,2	133	42,2	109	34,6	22	7,0	2,32	0,827
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	11	31,4	20	57,2	3,46	0,701

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,46$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,32$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %76,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Okuttuğu Sınıf ve Ders ile İlgili Defter, Dosya ve Kayıtları Tutma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 71. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	31	9,8	88	27,9	136	43,2	60	19,1	2,71	0,886
Müfettiş	0	0,0	2	5,7	12	34,3	21	60,0	3,54	0,611

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,54$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,71$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %94,3’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %71,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Törenlere, Mesleki Toplantı, Öğrenci Kulüpleri Etkinlikleri, Öğretmenler Kurulu vb. Toplantılara Katılma, Kararlar Alma ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 72. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	34	10,8	112	35,6	122	38,7	47	14,9	2,58	0,872
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	12	34,3	20	57,1	3,49	0,658

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,49$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,58$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama

konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Çevreyi Tanıma ve Koruma, Velilerle Uyumlu İlişkiler Kurma, Eğitim-Öğretim Etkinliklerinde Çevreden Yararlanma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 73. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	59	18,7	151	47,9	85	27,0	20	6,4	2,21	0,818
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	13	37,2	18	51,4	3,40	0,695

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,40$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X=2,21$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Öğrencileri, Okulunu ve Öğretmenlik Mesleğini Sevme, Benimseme ve Örnek Olma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 74. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	60	19,0	140	44,4	89	28,3	26	8,3	2,26	0,860
Müfettiş	0	0,0	4	11,4	14	40,0	17	48,6	3,37	0,690

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,26$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %88,6’ sı oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %72,7’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Mesleğin ve Görevinin Gerektirdiği İlke ve Kurallara Uyma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 75. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Öğretmen	36	11,4	137	43,5	112	35,6	30	9,5	2,43	0,816
Müfettiş	0	0,0	1	2,9	18	51,4	16	45,7	3,43	0,558

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,43$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,43$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %97,1’ i oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %79,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

“Kendini Yetiştirme, Eğitim ile İlgili Eserleri Okuma, Mevzuatı ve Çağdaş Öğretim Stratejilerini İzleme, Öğrenme ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 76. Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Öğretmen	54	17,1	120	38,1	115	36,5	26	8,3	2,36	0,860
Müfettiş	0	0,0	3	8,6	16	45,7	16	45,7	3,37	0,646

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri İlköğretim Müfettişlerinde ($X = 3,37$), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinde ($X = 2,36$) olarak bulunmuştur. İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir ($p < .05$).

Grupların, “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama konusunda

yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, İlköğretim Müfettişlerinin %91,4’ ü oldukça ve pek çok düzeyinde katılırken, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin %74,6’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

4.5.İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Görev Alanına Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında İlköğretim Müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirdikleri rehberlik etkinlikleri; Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim alt başlıkları altında incelenmiş ve elde edilen bulgular verilmiştir.

4.5.1. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre Öğretmenlere “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 77’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin, dersliklerin eğitim - öğretime hazırlanması ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 77. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,26	0,858	155,82	12062,50	0,654
	Diğer Branşlar	2,29	0,845	160,14		
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,44	0,888	160,67	11985,00	0,584
	Diğer Branşlar	2,35	0,835	155,38		
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,35	0,878	153,40	11685,00	0,344
	Diğer Branşlar	2,42	0,791	162,51		
4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,59	0,970	162,40	11715,00	0,368
	Diğer Branşlar	2,49	0,818	153,68		

“Dersliğin Düzenlenmesi, Bakım ve Temizliği Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 78. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	28	17,9	73	46,8	41	26,3	14	9,0	2,26	0,858
Diğer	29	18,2	66	41,5	53	33,4	11	6,9	2,29	0,845

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,26$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,29$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %73,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlardaki öğretmenlerin de %74,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Derslikte Gerekli Olan Etkinlik ve İlgi Köşelerini Oluşturma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 79. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	20	12,8	70	44,9	44	28,2	22	14,1	2,44	0,888
Diğer	26	16,4	62	39,0	60	37,7	11	6,9	2,35	0,835

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X=2,44$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X=2,35$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %73,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %76,7’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Derslikte Seviyeyi Uygun Ders/Oyun, Araç, Gereç ve Materyalleri Bulundurma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 80. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	25	16,0	68	43,6	46	29,5	17	10,9	2,35	0,878
Diğer	19	11,9	65	40,9	64	40,3	11	6,9	2,42	0,791

Anlamlılık düzeyi: $p>0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,35$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,42$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %73,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %81,2’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Sınıf Kitaplığı/Kitap Köşesi Oluşturma ve Gerekli Kayıtları Tutma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 81. Dersliklerin Eğitim - Öğretime Hazırlanması İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	24	15,4	46	29,5	56	35,9	30	19,2	2,59	0,970
Diğer	22	13,8	48	30,2	78	49,1	11	6,9	2,49	0,818

Anlamlılık düzeyi: $p>0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,59$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,49$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %65,4’ ü kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %79,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

4.5.2. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre, Öğretmenlere “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 82’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin, eğitim - öğretim durumu ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 82. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,62	0,918	147,52	10767,00	0,032
	Diğer Branşlar	2,84	0,808	168,28		
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma. Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma	Sınıf Öğretmeni	2,38	0,846	148,56	10930,00	0,051
	Diğer Branşlar	2,53	0,753	167,26		
7. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,19	0,873	143,48	10137,00	0,003
	Diğer Branşlar	2,44	0,824	172,25		
8. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,08	0,811	140,92	9738,00	0,000
	Diğer Branşlar	2,39	0,811	174,75		
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, seviyelerine uygun olarak İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılâplarını öğretme. Konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,59	0,908	152,18	11494,50	0,234
	Diğer Branşlar	2,70	0,816	163,71		
10. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma. Konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,41	0,908	153,15	11646,00	0,325
	Diğer Branşlar	2,50	0,906	162,75		

Tablo 82 – devam

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>p</i>
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,31	0,849	146,30	10576,50	0,016
	Diğer Branşlar	2,53	0,825	169,48		
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	1,97	0,834	143,94	10208,50	0,004
	Diğer Branşlar	2,23	0,805	171,80		
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,24	0,911	147,64	10785,50	0,034
	Diğer Branşlar	2,43	0,800	168,17		
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,28	0,891	149,75	11114,50	0,089
	Diğer Branşlar	2,41	0,748	166,10		

“Yıllık, Günlük ve Diğer Öğretim Planlarını ve Hazırlama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 83. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	19	12,2	49	31,4	60	38,5	28	17,9	2,62	0,918
Diğer	8	5,0	42	26,4	76	47,8	33	20,8	2,84	0,808

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yıllık, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,62$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,84$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “yıllık, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %69,9’ u kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %84,2’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yıllık, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Öğrenme İlkelerine Dayalı Olarak Uygun Strateji, Yöntem, Teknik ve Araçları Seçme, Etkili Kullanma ve Kullandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 84. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	20	12,8	73	46,8	46	29,5	17	10,9	2,38	0,846
Diğer	13	8,2	60	37,8	74	46,5	12	7,5	2,53	0,753

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,38$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,53$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %76,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %84,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Öğrencilerin, Öğrenme Etkinliklerine Aktif Katılımını Sağlayacak Ortam ve Süreçleri Hazırlama, Öğrencilere Etkili İletişim Kurma ve Sürdürme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 85. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	31	19,9	80	51,3	29	18,6	16	10,2	2,19	0,873
Diğer	21	13,2	60	37,7	65	40,9	13	8,1	2,44	0,824

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerin, öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme” işlerine yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,19$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,44$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilerin, öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, sınıf öğretmenlerinin %71,2’ si hiç ve kısmen düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin %78,6’ sı kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilerin, öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme konusunda yapılan rehberliğe” yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Öğrenci Seviyesine ve Mevzuatına Uygun Ödev Verme, Araştırma, Yaptırma, Öğrenmeyi Öğrenen Bireyler Yetiştirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 86. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	37	23,7	77	49,4	34	21,8	8	5,1	2,08	0,811
Diğer	23	14,5	61	38,4	65	40,9	10	6,3	2,39	0,811

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,08$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,39$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %73,1’ i hiç ve kısmen düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %79,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Öğrencilerde Ulusal Bilinci ve Ulusal Değerlere Saygı ve Sevgiyi Geliştirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 87. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	18	11,5	55	35,5	56	35,9	27	17,3	2,59	0,908
Diğer	11	7,0	50	31,4	73	45,9	25	15,7	2,70	0,816

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,59$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,70$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %71,4’ ü kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %77,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilerde, ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Öğrencilere Okuma Zevki ve Alışkanlığı Kazandırma, Türkçeyi Etkili ve Doğru Kullanma ve Kullandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 88. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	25	16,0	62	39,7	49	31,4	20	12,9	2,41	0,908
Diğer	23	14,5	55	36,6	59	37,1	22	13,8	2,50	0,906

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,41$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,50$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, sınıf öğretmenlerinin %71,1’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %73,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Öğrencilere Ders Programlarının Öngördüğü Hedef ve Hedef Davranışları Kazandırma, Sorumluluk ve Güven Duygusu Kazandırma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 89. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	25	16,0	71	45,5	46	29,5	14	9,0	2,31	0,849
Diğer	17	10,7	58	36,5	67	42,1	17	10,7	2,53	0,825

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,31$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,53$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, sınıf öğretmenlerinin %45,5’ i kısmen düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %42,1’ i oldukça düzeyde katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden anlaşılacağı gibi “öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Sınıflarda Özel Öğretimi Gerektiren Öğrencilerle İlgili Etkinlikleri Yürütme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 90. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	49	31,4	69	44,2	31	19,9	7	4,5	1,97	0,834
Diğer	28	17,5	75	47,2	47	29,6	9	5,7	2,23	0,805

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 1,97$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,23$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %75,6’ sı hiç ve kısmen düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %76,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 91. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Sınıf Öğretmeni	35	22,4	63	40,4	43	27,6	15	9,6	2,24	0,911
Diğer	19	11,9	64	40,3	64	40,3	12	7,5	2,43	0,800

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,24$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,43$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %68,0’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki

öğretmenlerin ise %80,6' sı kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Öğretmenin Sınıf İçi Çevredeki Eğitimsel Liderliği Becerisi Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 92. Eğitim – Öğretim Durumu İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	31	19,9	66	42,3	44	28,2	15	9,6	2,28	0,891
Diğer	18	11,3	65	40,9	69	43,4	7	4,4	2,41	0,748

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,28$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,41$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %70,5' i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %84,3' ü kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

4.5.3. İlköğretim Müfettişlerinin, Görev Alanına Göre, Öğretmenlere “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim

Okulu Sınıf Öğretmenlerinin görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 93' de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden İlköğretim Okulu Branş Öğretmenlerinin ve İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 93. Öğretmenlerin Görev Alanına Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,24	0,888	147,85	10819,00	0,037
	Diğer Branşlar	2,41	0,757	167,96		
16. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,62	0,891	148,24	10879,00	0,046
	Diğer Branşlar	2,81	0,873	167,58		
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,44	0,959	144,66	10320,50	0,006
	Diğer Branşlar	2,71	0,758	171,09		
18. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,16	0,898	150,70	11262,50	0,129
	Diğer Branşlar	2,26	0,731	165,17		
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,17	0,949	146,82	10657,50	0,022
	Diğer Branşlar	2,35	0,755	168,97		
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,34	0,831	146,68	10636,50	0,019
	Diğer Branşlar	2,52	0,794	169,10		
21. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Sınıf Öğretmeni	2,26	0,924	146,41	10594,00	0,018
	Diğer Branşlar	2,45	0,785	169,37		

“Yönetici, Öğretmen ve Diğer Personel ile İşbirliği İçinde Verilen Görevleri Yapma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 94. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	33	21,2	67	42,9	42	26,9	14	9,0	2,24	0,888
Diğer	18	11,3	66	41,5	67	42,2	8	5,0	2,41	0,757

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X=2,24$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X=2,41$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %71,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %83,7’ si kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Okuttuğu Sınıf ve Ders ile İlgili Defter, Dosya ve Kayıtları Tutma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyler

Tablo 95. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	18	11,5	49	31,4	64	41,0	25	16,1	2,62	0,891
Diğer	13	8,2	39	24,5	72	45,3	35	22,0	2,81	0,873

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,62$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,81$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %72,4’ ü kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %69,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. “Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Törenlere, Mesleki Toplantı, Öğrenci Kulüpleri Etkinlikleri, Öğretmenler Kurulu vb. Toplantılara Katılma, Kararlar Alma ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 96. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Sınıf Öğretmeni	27	17,3	58	37,2	46	29,5	25	16,0	2,44	0,959
Diğer	7	4,4	54	34,0	76	47,8	22	13,8	2,71	0,758

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,44$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,71$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama

konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %66,7’ si kısmen ve oldukça düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %81,8’ i kısmen ve oldukça düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. “Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

“Çevreyi Tanıma ve Koruma, Velilerle Uyumlu İlişkiler Kurma, Eğitim-Öğretim Etkinliklerinde Çevreden Yararlanma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 97. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Sınıf Öğretmeni	37	23,7	72	46,2	32	20,5	15	9,6	2,16	0,898
Diğer	22	13,9	79	49,7	53	33,3	5	3,1	2,26	0,731

Anlamlılık düzeyi: $p > 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,16$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,26$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlı bir fark özelliği taşımamaktadır ($p > .05$).

Grupların, “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine, sınıf öğretmenlerinin %46,2’ si kısmen düzeyde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin de %49,7’ si kısmen düzeyde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmamaktadır.

“Öğrencileri, Okulunu ve Öğretmenlik Mesleğini Sevme, Benimseme ve Örnek Olma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 98. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Sınıf Öğretmeni	41	26,3	66	42,3	31	19,9	15	11,5	2,17	0,949
Diğer	19	11,9	74	46,5	58	36,5	8	5,1	2,35	0,755

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,17$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,35$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %68,6’ sı hiç ve kısmen düzeyinde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %83,0’ ü kısmen ve oldukça düzeyinde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığı görülmektedir.

“Mesleğin ve Görevinin Gerektirdiği İlke ve Kurallara Uyma Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 99. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

Gruplar	Hiç		Kısmen		Oldukça		Pek çok		\bar{X}	Ss
	F	%	F	%	F	%	F	%		
Sınıf Öğretmeni	20	12,8	79	50,6	41	26,3	16	10,3	2,34	0,831
Diğer	16	10,1	58	36,5	71	44,7	14	8,7	2,52	0,794

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,34$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,52$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %50,6’ sı kısmen düzeyinde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %44,7’ si oldukça düzeyinde ifadeye katılım göstermişlerdir. Katılım yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında belirgin bir görüş ayrılığı görülmektedir.

“Kendini Yetiştirme, Eğitim ile İlgili Eserleri Okuma, Mevzuatı ve Çağdaş Öğretim Stratejilerini İzleme, Öğrenme ve Uygulama Konusunda Yapılan Rehberlik” İfadesine Grupların Katılma Düzeyleri

Tablo 100. Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim İle İlgili Rehberlik

<i>Gruplar</i>	<i>Hiç</i>		<i>Kısmen</i>		<i>Oldukça</i>		<i>Pek çok</i>		\bar{X}	<i>Ss</i>
	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>	<i>F</i>	<i>%</i>		
Sınıf Öğretmeni	33	21,2	67	42,9	38	24,4	18	11,5	2,26	0,924
Diğer	21	13,2	53	33,3	77	48,5	8	5,0	2,45	0,785

Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

İlköğretim müfettişlerinin “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama” konusuna yönelik rehberliklerini yerine getirme düzeyleri sınıf öğretmenlerinde ($X = 2,26$), diğer branşlardaki öğretmenlerde ($X = 2,45$) olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenlerin görüşleri arasında ortaya çıkan fark anlamlıdır ($p < .05$).

Grupların, “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama konusunda

yapılan rehberlik” ifadesine katılma düzeylerine bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin %69,3’ ü kısmen ve oldukça düzeyinde, diğer branşlarda ki öğretmenlerin ise %81,8’ i kısmen ve oldukça düzeyinde ifadeye katılım göstermişlerdir. “Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama konusunda yapılan rehberlik” ifadesine katılımlarına yönelik, gruplar arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır.

4.6.İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında İlköğretim Müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirdikleri rehberlik etkinlikleri; Derliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim alt başlıkları altında incelenmiş ve elde edilen bulgular verilmiştir.

4.6.1. İlköğretim Müfettişlerinin, “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin cinsiyete göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 101’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden kadın ve erkek öğretmenlerin, dersliklerin eğitim - öğretime hazırlanması ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 101. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Müfettişlerinin Rehberliklerine İlişkin Görüşleri Konusundaki

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,11	0,814	141,01	9436,00	0,000
	Erkek	2,48	0,851	177,92		
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,30	0,820	149,94	10954,00	0,071
	Erkek	2,50	0,898	167,46		
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,32	0,840	151,73	11259,00	0,158
	Erkek	2,46	0,825	165,35		
4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,48	0,885	152,67	11419,00	0,234
	Erkek	2,61	0,908	164,25		

İlköğretim müfettişlerinin “dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,11$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,48$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye, erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,30$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,50$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,32$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,46$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,48$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,61$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmemektedir ($p > .05$).

4.6.2. İlköğretim Müfettişlerinin, “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin cinsiyete göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 102’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden kadın ve erkek öğretmenlerin, eğitim-öğretim durumu ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 102. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,74	0,867	158,03	12319,50	0,994
	Erkek	2,73	0,876	157,96		
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,44	0,799	156,21	12020,00	0,684
	Erkek	2,49	0,809	160,10		
7. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,25	0,855	151,24	11175,50	0,128
	Erkek	2,40	0,853	165,93		
8. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,15	0,769	149,76	10924,00	0,063
	Erkek	2,34	0,876	167,66		
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, seviyelerine uygun olarak İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılâplarını öğretme. Konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,56	0,835	149,11	10813,50	0,047
	Erkek	2,75	0,886	168,42		
10. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma. Konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,43	0,876	155,93	11972,50	0,645
	Erkek	2,49	0,944	160,43		
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,37	0,820	153,11	11493,00	0,271
	Erkek	2,48	0,867	163,74		
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,02	0,821	149,62	10900,00	0,059
	Erkek	2,20	0,830	167,83		
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,25	0,834	149,11	10813,50	0,047
	Erkek	2,45	0,881	168,42		
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,29	0,780	152,49	11389,00	0,215
	Erkek	2,41	0,870	164,46		

İlköğretim müfettişlerinin “yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,74$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,73$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$). Bu maddeye ilişkin olarak kadın ve erkek öğretmenlerin görüşlerinin benzer oluşu görülmektedir.

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenme ilkelerine dayalı olarak uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,44$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,49$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$). Bu maddeye ilişkin olarak kadın ve erkek öğretmenlerin görüşlerinin benzer oluşu görülmektedir.

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,25$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,40$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,15$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,34$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,56$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,75$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadır.

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,43$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,49$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$). Bu maddeye ilişkin olarak kadın ve erkek öğretmenlerin görüşlerinin benzer oluşu görülmektedir.

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,37$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,48$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p > .05$). Bu madde üzerinde, kadın ve erkek öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir.

İlköğretim müfettişlerinin “sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,02$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,20$) olarak bulunmuş ise de her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,25$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,45$) olarak bulunmuş ve her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadır.

İlköğretim müfettişlerinin “öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,29$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,41$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$).

4.6.3. İlköğretim Müfettişlerinin, “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Cinsiyete Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin cinsiyete göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 103’ te verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden kadın ve erkek öğretmenlerin, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 103. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Gruplar</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,19	0,787	145,16	10142,00	0,004
	Erkek	2,48	0,851	173,06		
16. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,66	0,877	152,81	11442,50	0,246
	Erkek	2,77	0,896	164,09		
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,46	0,851	147,12	10476,00	0,015
	Erkek	2,71	0,881	170,75		
18. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim-öğretimde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,13	0,774	149,71	10916,00	0,060
	Erkek	2,30	0,861	167,72		
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimseme ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,14	0,802	147,05	10464,00	0,014
	Erkek	2,39	0,908	170,83		
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,32	0,781	146,74	10410,00	0,011
	Erkek	2,56	0,841	171,21		
21. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.	Kadın	2,22	0,827	143,92	9931,50	0,002
	Erkek	2,52	0,875	174,51		

İlköğretim müfettişlerinin “yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,19$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,48$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin “okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma,” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,66$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,77$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,46$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,71$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin “çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma ve çevreden yararlanma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,13$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,30$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmamıştır ($p > .05$).

İlköğretim müfettişlerinin “öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,14$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,39$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin “mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,32$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,56$) olarak bulunmuş, her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin “kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama” işlerine yönelik rehberlikleri yerine getirme düzeyleri, kadın öğretmenlerde ($X = 2,22$), erkek öğretmenlerde ($X = 2,52$) olarak bulunmuş olup her iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark oluşmuştur ($p < .05$). Kadın öğretmenler bu maddeye erkek öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

4.7.İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında İlköğretim Müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirdikleri rehberlik etkinlikleri; Dersliğin Eğitim Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim Öğretim Durumu, Yönetim - Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim alt başlıkları altında incelenmiş ve elde edilen bulgular verilmiştir.

4.7.1. İlköğretim Müfettişlerinin, “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin hizmet süresine göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 104’ de verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden hizmet süresi 20 yılın altında olan öğretmenlerin ve hizmet süresi 20 yılın üstünde olan öğretmenlerin, dersliklerin eğitim - öğretime hazırlanması ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 104. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Dersliklerin Eğitim-Öğretime Hazırlanması” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Hizmet Süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,24	0,796	154,35		
	≥ 20	145	2,32	0,911	162,28	11704,00	0,412
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,34	0,815	153,99		
	≥ 20	145	2,46	0,913	162,70	11643,50	0,369
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,36	0,833	155,84		
	≥ 20	145	2,41	0,838	160,53	11958,00	0,627
4. Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,49	0,885	153,34		
	≥ 20	145	2,60	0,908	163,46	11533,00	0,298

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması konusu ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine, öğretmenlerin hizmet süreleri açısından bakıldığında; görüşler arasında anlamlı bir farka ulaşılamamıştır. Bununla birlikte dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması ile ilgili olarak verilen dört rehberlik konusundaki maddelere, hizmet süresi 20 yılın altında öğretmenler, hizmet süresi 20 yılın üstünde olan öğretmenlere göre daha az katılmaktadırlar.

4.7.2. İlköğretim Müfettişlerinin, “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin hizmet süresine göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 105’ te verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden hizmet süresi 20 yılın altında olan öğretmenlerin ve 20 yılın üstünde olan öğretmenlerin, eğitim - öğretim durumu ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 105. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Eğitim-Öğretim Durumu” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Hizmet Süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,79	0,851	163,22		
	≥ 20	145	2,67	0,890	151,88	11437,00	0,242
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, uygun strateji, yöntem, teknik ve araçları seçme ve etkili kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,41	0,788	152,79		
	≥ 20	145	2,52	0,817	164,11	11439,50	0,238
7. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,28	0,872	154,59		
	≥ 20	145	2,36	0,839	162,00	11745,50	0,443
8. Öğrenci seviyesine uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,20	0,826	154,51		
	≥ 20	145	2,28	0,822	162,10	11731,00	0,431
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılâplarını öğretme konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,62	0,793	155,42		
	≥ 20	145	2,68	0,941	161,02	11886,50	0,564
10. Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,45	0,850	158,26		
	≥ 20	145	2,46	0,972	157,69	12280,00	0,953
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,36	0,819	151,90		
	≥ 20	145	2,49	0,867	165,16	11287,50	0,170
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,10	0,833	156,96		
	≥ 20	145	2,11	0,826	159,22	12147,50	0,814
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,32	0,781	156,50		
	≥ 20	145	2,36	0,948	159,76	12069,50	0,737
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,35	0,757	158,43		
	≥ 20	145	2,33	0,898	157,50	12252,00	0,923

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere eğitim-öğretim durumu ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine, öğretmenlerin hizmet süreleri açısından bakıldığında; bu yönüyle görüşler arasında anlamlı bir farka ulaşılamamıştır. Eğitim-öğretim durumu ile ilgili olarak verilen on rehberlik konusunda farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ve görüşlerin farklılaşmadığı söylenebilir.

4.7.3. İlköğretim Müfettişlerinin, “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusunda Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin, Öğretmelerin Hizmet Süresine Göre Görüşlerine Yönelik Bulgular

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönelik rehberlik yapma düzeylerine ilişkin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin hizmet süresine göre görüşleri irdelenmiş ve ilişki düzeyini aramaya yönelik yapılan istatistiksel işlemler sonunda elde edilen değerler Tablo 106’ da verilmiştir. Tabloda yer alan verilerden hizmet süresi 20 yılın altında olan öğretmenlerin ve 20 yılın üstünde olan öğretmenlerin, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim ile ilgili yapılan rehberliklere ilişkin olarak görüşleri arasındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 106. Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre, İlköğretim Müfettişlerinin “Yönetim-Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Rehberliklerine İlişkin Görüşleri

	<i>Hizmet Süresi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>Mann-Whitney U</i>	<i>P</i>
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,31	0,792	156,51		
	≥ 20	145	2,34	0,869	159,75	12071,50	0,737
16. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,72	0,865	158,35		
	≥ 20	145	2,71	0,912	157,59	12266,00	0,938
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, toplantılarına katılma konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,60	0,866	159,68		
	≥ 20	145	2,55	0,881	156,03	12039,50	0,708
18. Çevreyi tanıma ve koruma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,16	0,797	153,03		
	≥ 20	145	2,26	0,842	163,83	11480,00	0,259
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,22	0,812	154,96		
	≥ 20	145	2,30	0,914	161,56	11809,00	0,495
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,42	0,775	157,44		
	≥ 20	145	2,44	0,865	158,66	12229,50	0,899
21. Kendini yetiştirme, eğitim ilgili eserleri okuma, çağdaş öğretim stratejilerini izleme konusunda yapılan rehberlik.	< 20	170	2,32	0,804	153,50		
	≥ 20	145	2,40	0,923	163,27	11560,50	0,315

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konusu ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine, öğretmenlerin hizmet süreleri açısından bakıldığında; bu yönüyle görüşler arasında anlamlı bir farka ulaşılamamıştır. Yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim ile ilgili olarak verilen yedi rehberlik konusunda farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ve görüşlerin farklılaşmadığı söylenebilir.

4.8. İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlere Rehberlik Yapma Düzeylerine Yönelik Yorumlar

Anketlerden elde edilen bulgular, ilköğretim müfettişlerinin öğretmenlere rehberlik yapma düzeylerine ilişkin müfettiş ve öğretmen görüşleri; a) Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu, b)Eğitim-Öğretim Durumu, c)Yönetim – Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişimi olmak üzere üç alt boyutta değerlendirilmiştir. Ayrıca anketten elde edilen bulgular, Öğretmenlerin; 1) Görev Alanına, 2) Cinsiyetine, 3) Hizmet Süresine göre ayrı başlıklar altında değerlendirilmiştir.

İlköğretim Müfettişlerinin, Öğretmenlere; Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu, Eğitim-Öğretim Durumu, Yönetim–Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişimi ile ilgili rehberlik rollerini oynama derecesine bakıldığında genel olarak, İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri ile İlköğretim Müfettişlerinin görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeyleri konusunda, İlköğretim Okulu öğretmenleri olumsuz görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişleri daha olumlu görüş belirtmişlerdir.

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması, eğitim-öğretim durumu, yönetim–çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konuları ile ilgili rehberlik rollerini oynama düzeylerine, öğretmenlerin hizmet süreleri açısından bakıldığında; öğretmenler, ilköğretim müfettişlerinin “dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması, eğitim-öğretim durumu, yönetim–çevre ilişkileri ve mesleki gelişim” konularında hizmet sürelerine göre öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu bağlamda; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması ile ilgili olarak verilen dört rehberlik konusunda; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Ancak; öğretmenlerin cinsiyetine ve görev alanlarına göre; ilköğretim müfettişlerinin “dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması” ile ilgili verilen:

1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği konusunda rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerine ilişkin olarak, kadın öğretmenlerin bu maddeye erkek öğretmenlerden daha az katıldığı ortaya konmuştur.

Eğitim-öğretim durumu ile ilgili olarak verilen on rehberlik konusunda; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak; öğretmenlerin cinsiyetine ve görev alanlarına göre; ilköğretim müfettişlerinin “eğitim-öğretim durumu” ile ilgili verilen:

1. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme,

2. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konularında rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerine ilişkin olarak, kadın öğretmenlerin bu maddelere erkek öğretmenlerden daha az katıldığı ortaya konmuştur.

Öte yandan;

1. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama,

2. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama,

3. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme,

4. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma,

5. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme,

6. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konularında rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerine ilişkin olarak da, sınıf öğretmenlerinin bu maddelere branş öğretmenlerinden daha az katıldığı ortaya konmuştur.

Bununla birlikte yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konusu ile ilgili olarak verilen yedi rehberlik konusunda; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak; öğretmenlerin cinsiyetine ve görev alanlarına göre; ilköğretim müfettişlerinin “yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim” ile ilgili verilen:

1. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma,

2. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma,

3. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu vb. toplantılara katılma, kararlar alma ve uygulama,

4. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma,

5. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma,

6. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma, mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama konularında rehberlik görevlerini yerine getirme düzeylerine ilişkin olarak da, kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre ve sınıf öğretmenlerinin de branş öğretmenlerine göre bu maddelere daha az katıldığı ortaya konmuştur. Bir başka deyişle; erkek öğretmenler ile kadın öğretmenlerin, branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında ortaya çıkan farklar anlamlı bulunmuştur.

Buna göre; merkez ilköğretim okullarımızda görev yapan öğretmenlerimizin çoğunluğunun da kadın öğretmenlerden oluştuğu göz

önüne alınarak; “ dersliklerin eğitim öğretime hazırlanması”, “eğitim-öğretim durumu”, “yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim” yönünde doğaları gereği daha titiz ve duyarlı oldukları ve bu nedenden dolayı erkek öğretmenlere göre daha az katıldıkları varsayımında bulunulabilir.

Konu hakkında yapılmış araştırmalar ile bu araştırmadan elde edilen bulgular arasında bir ilişki kuracak olursak; Atay’ın 1987’de yaptığı “İlkokul Öğretmenlerinin Müfettişlerin Yeterlilik Alanlarına İlişkin Beklentileri” konulu araştırmasından elde edilen bulgular, bu araştırmadaki bulgularla paralellik göstermektedir. Bu iki araştırma sonucunda öğretmenler rehberlik görevini yerine getirmede müfettişleri yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir.

Özdemir’in 1990’da “Orta Öğretim Kurumlarında Denetim” adlı araştırmasında Branş Müfettişi yetersizliğinin öğretmene yapılacak rehberliği olumsuz etkilediği bulgusu elde edilmiştir.

Yalçinkaya’nın 1992’de yaptığı “Ortaöğretimde Ders Denetimi” konulu araştırmasından elde edilen bulgular, bu araştırmadaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Yalçinkaya araştırmasında öğretmenlere danışmanlık yapılmasının eğitim-öğretimdeki problemlerin çözülmesinde etkili olacağı sonucuna varmıştır.

Kemâl’in 1994’de; Tuncer’in 1991’de ve Kale’nin 1995’de yaptığı araştırmalarından elde edilen bulgular, İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik rollerini “kısmen” ya da “çok az” düzeyde gerçekleştirdikleri yönündedir. Elde edilen bulgular, bu araştırmadaki bulgu ile paralellik göstermektedir.

Arslantaş’ın 2007’de yaptığı “İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Rollerinin Öğretmen Algılarına Göre Değerlendirilmesi” konulu araştırmasından ulaşılan sonuç; öğretmen algılarına göre ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini öngörülen düzeyde gerçekleştiremedikleridir. Araştırmada, ilköğretimde görev yapan öğretmen algılarına göre, ilköğretim müfettişleri mesleki yardım ve rehberlik rollerini

“az” düzeyde gerçekleştirebilmektedirler. Arslantaş'ın araştırmasından elde edilen bulgular ile bu araştırmanın bulguları benzerlik göstermektedir.

Müfettişlerin, öğretmenlere yönelik rehberlik görevlerini gerçekleştirmelerine ilişkin yapılan araştırma sonuçları ve elde edilen bulgular göstermiştir ki; aradan geçen uzun bir sürece rağmen, araştırma yapılan konuya ilişkin problem hâlâ güncelliğini devam ettirmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulguları ve yorumlara dayalı olarak, ulaşılan sonuçlar ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1.Sonuçlar

İlköğretim Müfettişleri, İlköğretim Okulu Yöneticileri ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla; Balıkesir ilinde, 35 müfettiş, 50 yönetici, 315 öğretmene uygulanan anketlerden elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonunda ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

1. İlköğretim müfettişlerinin, okul yöneticilerine; kurumun fiziksel durumu, eğitim-öğretim ve değerlendirme, büro işleri, yönetim ve çevre ilişkileri ve kendini yetiştirme ile ilgili rehberlik rollerini uygulama düzeyine ilişkin olarak, okul yöneticileri ile ilköğretim müfettişlerinin görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. İlköğretim Okulu Yöneticileri, kurumun fiziksel durumu, eğitim-öğretim ve değerlendirme, büro işleri, yönetim ve çevre ilişkileri ve kendini yetiştirme ile ilgili rehberlik rollerinin uygulanma düzeyine ilişkin olarak olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

2. İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması, eğitim-öğretim durumu, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konuları ile ilgili rehberlik rollerini uygulama düzeyine ilişkin olarak, öğretmenler ile ilköğretim müfettişlerinin görüşleri arasındaki fark anlamlı

bulunmuştur. İlköğretim Okulu Öğretmenleri; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması, eğitim öğretim durumu, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konuları ile ilgili rehberlik rollerinin uygulanma düzeyine ilişkin olarak olumsuz bir görüş belirtirken, İlköğretim Müfettişlerinin daha olumlu bir görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir.

3.İlköğretim müfettişlerinin, öğretmenlere; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması, eğitim-öğretim durumu, yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konuları ile ilgili rehberlik rollerini uygulama düzeyine ilişkin olarak öğretmenlerin hizmet süreleri açısından bakıldığında görüşler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bunun yanı sıra; dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması ile ilgili rehberlik konusunda; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: öğretmenlerin cinsiyetine göre; ilköğretim müfettişlerinin “dersliklerin eğitim-öğretime hazırlanması” yönündeki rehberlik rollerini yerine getirme düzeylerini kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre daha az bulduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öte yandan eğitim-öğretim durumu ile ilgili rehberlik rollerini yerine getirmede; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: öğretmenlerin cinsiyetine ve görev alanlarına göre; ilköğretim müfettişlerinin “eğitim-öğretim durumu” ile ilgili rollerini yerine getirme düzeylerini kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre; sınıf öğretmenlerinin ise branş öğretmenlerine göre daha az bulduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişim konusu ile ilgili rehberlik rollerini yerine getirmelerinde; farklı hizmet sürelerine sahip öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı; ancak: öğretmenlerin cinsiyetine ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre; ilköğretim müfettişlerinin “*yönetim – çevre ilişkileri ve mesleki gelişim*” ile ilgili rollerini yerine getirme düzeylerini kadın öğretmenler, erkek öğretmenlere göre; sınıf öğretmenleri ise branş öğretmenlerine göre daha az bulmuştur. Bu bağlamda

erkek öğretmenler ile kadın öğretmenlerin; sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında ortaya çıkan farklar anlamlı bulunmuştur.

Analiz bulguları bu boyutlara ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen grupları arasında manidar bir farklılığı ortaya koymuştur. Diğer bir ifade ile öğretmenler, müfettişlerin üç boyuta ilişkin rehberlik görevlerini arzulanan düzeyde yerine getiremediklerini, yöneticiler de, müfettişlerin beş boyuta ilişkin rehberlik görevlerini arzulanan düzeyde yerine getiremediklerini söylemişlerdir. Bu bulgu bizim için üzerinde düşünülmesi gereken önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Çünkü öğretmenler ve yöneticiler kendilerine uygulanan rehberlik düzeyinin yeterince yerine getirilmediğini belirtirken onlara bu konularda rehberlik yapacak olan müfettişler ise rehberlik görevlerini yeterli düzeyde gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu ise çelişkili bir durumdur. Böyle bir bulgunun ortaya çıkmasında en önemli faktör olarak müfettişlerin ilgili konularda rehberlik için yeterli zamana ve bilgiye sahip olmamaları düşünülebilir. Ayrıca, müfettişlerin sayı olarak yetersizliği de böyle bir sonucun ortaya çıkmasında önemli bir değişken olabilir.

5.2. Öneriler

Bu çalışmanın bulgu, yorum ve sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler geliştirilmiştir.

1. İlköğretim Okulu yöneticileri ve eğitim çalışanlarının, İlköğretim Müfettişlerinin sadece kusurları ortaya çıkaran bir denetleyici değil, ilk önce bir rehber olduğunu algılamasına yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir. İlköğretim Müfettişleri, öğretmenler ve yöneticiler için bir rehber görünümü çizdiğinde, daha sıcak ve samimi bir yere sahip olabilir. İdareci, öğretmen ve müfettiş arasındaki bu samimi ortam, tüm çalışmalarını ve dolayısıyla eğitim-öğretim kurumlarının başarısını olumlu yönde etkileyebilir.

2. İlköğretim Müfettişlerinin, rehberlik rollerinin daha etkili olarak sergileyebilmeleri, rehberlik çalışmalarının daha etkili olabilmesi ve rehberlik çalışmalarından beklenen verimin sağlanabilmesi için rehberlik çalışmalarının

yıl boyunca sürdürülmesi ve hem rehberlik eden müfettişin hem de rehberlik hizmeti alacak olan yönetici ve öğretmenlerin istekli olması gerekmektedir. İlköğretim müfettişleri, yönetici ve öğretmenlerle ilişkilerinde “ben dili” kullanabilir ve empatik bir yaklaşımı benimseyebilirler. Böyle bir yaklaşım, öğretmenlerin müfettişlere olan güvenlerini artırarak rehberlik almaya isteklendirebilir.

3. İlköğretim Müfettişleri bir kurumda rehberlik çalışmalarına başlamadan önce Okul Yöneticileri ve Öğretmenleri açısından hangi konularda rehberliğe ihtiyaç duyulduğunun belirlenip, rehberlik ve teftiş gruplarına iletilmesi, rehberlik çalışmalarının bu konulara ağırlık verilerek yapılması gerekmektedir.

4. Araştırma sonuçlarına göre, ilköğretim müfettişlerinin genellikle lisans mezunu oldukları, bir kısmının lisans tamamlama programından geçirildiği anlaşılmaktadır. Müfettişlerin eğitim seviyesi ile öğretmenlerin eğitim seviyesi arasındaki farkın ilköğretim müfettişleri lehine yüksekliği, yapılacak mesleki yardım ve rehberliği etkileyecektir. Eğitim seviyesi olarak öğretmenlerden daha yüksek seviyede olacak ilköğretim müfettişlerinin, öğretmenlerce rehberlik yardımı alınacak bir otorite olarak görülmelerini ve benimsenmelerini sağlayacaktır. Bu nedenden dolayı İlköğretim müfettişlerinin mevcut eğitim düzeyleri gözden geçirilerek, eğitim bilimleri alanında lisansüstü bir eğitim almaları sağlanabilir.

5. Müfettişlerin yetiştirilmeleri sürecinde, uygulanacak eğitim programı mevcut program dikkate alınarak yeniden hazırlanması gerekmektedir. Bu programa, mesleki yardım ve rehberliğe ağırlık veren konuları içeren dersler konabilir ve temel görevlerinin öğretmenlere mesleki yönden yardım ve rehberlik yapmak olduğu anlayışı kazandırılabilir.

6. İlköğretim müfettişleri, rehberlik, teftiş ve değerlendirme, inceleme ve soruşturma olmak üzere dört farklı görevi birlikte yürütmektedirler. Bu rollerden soruşturma rolü, rehberlik rolü ile çatışmaktadır. Bu nedenle

soruşturma rolünü üstlenecek müfettişler ile rehberlik rolünü üstlenecek müfettişlerin ayrılması, çalışanları ve kurumun başarısını olumlu etkileyebilir.

7. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik amaçlı ziyaretlerinin sayısı ve süresinin arttırılması gerekmektedir.

8. Bu araştırmada, ilköğretim müfettişlerinin, rehberlik rollerini yerine getirme düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Başka araştırmalarda ilköğretim müfettişlerinin diğer rollerini gerçekleştirme düzeyleri, öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşlerine başvurularak incelenebilir.

9. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik rollerini etkili bir şekilde gerçekleştirmelerini engelleyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeye yönelik araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Alıç, M. (1987). Yönetim Ve Liderlik. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 141-149.
- Altıntaş, R. (1980). *Liselerde Kurum Teftişi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Arslantaş, İ. (2007). İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Rollerinin Öğretmen Algılarına Göre Değerlendirilmesi (Bir Model Önerisi). Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Atay, K. (1995). *İlköğretim Müfettişlerinin Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Bakırcıoğlu, R. (2003). *İlköğretim Ortaöğretim ve Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balaban, C. (2005). *Aday Öğretmenlerin İşbaşında Yetiştirilmesinde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Balcı, A. (2001). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Balcı, B. (2007). *İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Müdürlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başar, H. (1993). *Eğitim Denetçisi, Rollerini-Yeterlikleri-Seçilmesi-Yetiştirilmesi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Başar, H. (1995). *Öğretmenlerin Değerlendirilmesi (İkinci Baskı)*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Başar, H. (2000). *Eğitim Denetçisi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ.E. (1993). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Bilir, M. (1992). Teftiş Sisteminin Yapı ve İşleyişi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 25 (1), 243-256.

- Buluç, B. (1997). Türk Eğitim Sisteminde Teftiş ve Denetim Alt Sisteminin Gelişim Süreci. *Bilgi Çağında Eğitim Dergisi*, Ekim, Kasım, Aralık, 27-30.
- Bursalıoğlu, Z. (1987). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, No: 154.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Can, N. (2004). İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi ve Sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, Kış, Sayı: 161, 112-122.
- Dağlı, A. (2001). İlköğretim Öğretmenlerinin Algılarına Göre İlköğretim Denetmenlerinin Liderlik Davranışları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7 (26), 211-220.
- Demirtaş, H., Güneş, H. (2002). *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dündar, A. (2005). *İlköğretim Okullarında Yapılan Teftişin Okul Başarısı ve Gelişimi Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ece, M. (2007). *İlköğretim Kurumları Kurum Teftiş Ölçütlerine İlişkin Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, A. R. (2004). Eğitimin Denetsel Temelleri. Sönmez, V. (Editör). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık, 246–249.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi; Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 67-75.
- Gökçe, F. (1994). Eğitimde Denetimin Amaç ve İlkeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:10, 73-78.
- Gökyer, N. (1997). *İlköğretim Okulları II. Kademe Öğretmenlerinin İlköğretim Müfettişlerinin Yeterlik Alanlarına İlişkin Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Gündüz, Y. (2008). *Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Mili Eğitim Bakanlığı Teftiş Sisteminin Yenilenme İhtiyacı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karagözoğlu, G. (1972). *Türk Eğitim Düzeninde Bakanlık Müfettişlerinin Rolünün Araştırma Özeti*. Ankara: MEB PAK Dairesi.
- Karakaya, S.Ö. (2001). *Denetimde Öğretmenlerin Geliştirilmesine Yönelik İnsan İlişkileri Davranışları Konusunda Öğretmen ve Denetçi Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kepeçcioğlu, M. (1990). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (5. Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Kılıç, F. (2006). *İlköğretim Okullarında; Yönetici Teftişinde Kullanılmakta Olan Yönetici Teftiş Formuna Eklenen Ölçütlerin (Yeterliklerinin), İlköğretim Müfettişleri ve Okul Yöneticileri Tarafından Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Korkmaz, M. (2007). *İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Yerine Getirme Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1992). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi, Sayı: 23365*.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2001). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi. *Tebliğler Dergisi, Sayı:2521*.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1999). İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği. *Resmî Gazete, Sayı:23785*.
- Öz, F. (2003). *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Sisteminde Teftiş*. Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Yayınları. Yayın No:88
- Sarı, D. (2005). İlköğretim Okulları ve Denetim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, Yıl: 6, Sayı: 6*. Web: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/say164-65/index-sari.htm> adresinden 15 Haziran 2009' da alınmıştır.
- Su, K. (1974). *Türk Eğitiminde Teftişin Yeri ve Önemi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Taymaz, H. (1993). *Teftiş, Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Taymaz, H. (2002). *Eğitim Sisteminde Teftiş, Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Taşar, H. (2000). *İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerine İlişkin Sorunları (Gaziantep ve Adıyaman İlleri Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Uygur, D. (2006). *İlköğretim Okullarında Aday Öğretmenlerin Yetiştirilmesinde İlköğretim Müfettişlerinin Rollerini (Şanlıurfa İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünal, A. (1999). *İlköğretim Denetçilerinin Rehberlik Rolünü Gerçekleştirme Yaklaşımları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yalçınkaya, M. (1992). Denetimde İletişim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 25 (1), 211-219.
- Yalçınkaya, M. (2003). İlköğretimde Yeni Denetim Esasları: M.E.B. İlköğretim Denetçileri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi Üzerine Bir İnceleme. *Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Dergisi*, Güz, 33 (160), 351-360.

EKLER

Ek 1. Müfettiş Anketi

Sayın Müfettiş,

Bu anket formu, “İlköğretim müfettişlerinin, rehberlik rollerini gerçekleştirmelerinin ilköğretim müfettişlerince, okul müdürlerince ve öğretmenlerce algılanma düzeyleri”ni tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda, ilköğretim müfettişlerinin, “Rehberlik” görevlerini yerine getirmede sergilemeleri beklenen davranışlar verilmiştir. Sizce, ilköğretim müfettişlerinin bu davranışları ne derecede yerine getirdiklerini uygun seçeneği işaretleyerek belirtiniz, lütfen.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Çiğdem OVALI

1. Cinsiyetiniz: 1.() Kadın 2.() Erkek

2. Hizmet Süreniz:
1.() 1 – 5 yıl
1.() 6- 10 yıl
2.() 11- 15 yıl
3.() 16- 20 yıl
4.() 21- 25
5.() 26 yıl ve üstü

3. Öğrenim Durumunuz:
1.() Ön Lisans
2.() Lisans Tamamlama
3.() Lisans
4.() Lisans Üstü
5.() Başka (Lütfen belirtiniz):.....

<u>Müfettişin Rehberlik Etkinlikleri</u> <u>(Yöneticiler Yönünden)</u>	Müfettişin Etkinliği Yerine Getirme Derecesi			
	<u>Pek çok</u>	<u>Oldukça</u>	<u>Kısmen</u>	<u>Hiç</u>
a)Kurumun Fiziki Durumu ile İlgili Rehberlik Alanları:				
1. Okul bahçesi, bina ve bölümleri, oyun-spor alanları ve tesislerini düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
2. Bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
3. Yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma konusunda yapılan rehberlik.				
4. Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme, konusunda yapılan rehberlik.				
5. Dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma konusunda yapılan rehberlik.				
6. Ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
7. Sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma konusunda yapılan rehberlik				
b)Eğitim-Öğretim ve Değerlendirme ile İlgili Rehberlik Alanları:				

8. İş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik.				
9. Haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözetenek hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.				
10. Öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik.				
11. Eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama.				
12. Öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
13. Törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
14. Rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
15. Öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
16. Okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
17. Yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak, konusunda yapılan rehberlik.				
18. Derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama. konusunda yapılan rehberlik.				
c)Büro İşleri ile İlgili Rehberlik Alanları:				
19. Kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme. konusunda yapılan rehberlik.				
20. Öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik				
21. Personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme. konusunda yapılan rehberlik.				
22. Yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
23. Öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
24. Demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşün, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
25. Aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme. konusunda yapılan rehberlik.				
26. Bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
27. Eğitim öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
d)Yönetim ve Çevre İlişkileri ile İlgili Rehberlik Alanları:				
28. Eğitim öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve				

uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
29. Kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma konusunda yapılan rehberlik.				
30. Personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
31. Öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
32. Rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme, konusunda yapılan rehberlik.				
33. Servis araçları ve taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
34. Kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma konusunda yapılan rehberlik.				
e)Kendini Yetiştirme İle ilgili Rehberlik Alanları:				
35. Eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken okulun, öğrencilerin, personelin ve çevrenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurma, okulun çevresini, kültür ve eğitim merkezi yapma, velilerle iş birliği sağlama, çevre olanaklarından yararlanma, okulu için vizyon ve misyon geliştirme konusunda yapılan rehberlik.				
36. Koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama, konusunda yapılan rehberlik				
37. Üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma, konusunda yapılan rehberlik.				
38. Veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
39. Çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma, konusunda yapılan rehberlik.				
40. Kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma konusunda yapılan rehberlik.				
41. Mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik.				

<u>Müfettişin Rehberlik Etkinlikleri</u> <u>(Öğretmenler Yönünden)</u>	Müfettişin Etkinliği Yerine Getirme Derecesi			
	<u>Pek çok</u>	<u>Oldukça</u>	<u>Kısmen</u>	<u>Hic</u>
a)Dersliğin Eğitim-Öğretime Hazırlık Durumu ile İlgili Rehberlik Alanları:				
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.				
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.				
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.				
4.Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.				
b)Eğitim-Öğretim Durumu ile İlgili Rehberlik Alanları:				
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama,				

konusunda yapılan rehberlik.				
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma. Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme, konusunda yapılan rehberlik.				
7. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme, konusunda yapılan rehberlik.				
8. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.				
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, seviyelerine uygun olarak İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılaplarını öğretme. Konusunda yapılan rehberlik.				
10. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma. Konusunda yapılan rehberlik.				
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.				
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.				
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.				
c)Yönetim- Çevre İlişkileri ve Mesleki Gelişimi ile İlgili Rehberlik Alanları:				
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.				
16. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.				
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma, kararlar alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
18. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.				
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevme, benimseme ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.				
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.				
21. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				

Ek 2. Yönetici Anketi

Sayın Yönetici,

Bu anket formu, “İlköğretim müfettişlerinin, rehberlik rollerini gerçekleştirmelerinin ilköğretim müfettişlerince, okul müdürlerince ve öğretmenlerce algılanma düzeyleri”ni tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda, ilköğretim müfettişlerinin, “Rehberlik” görevlerini yerine getirmede sergilemeleri beklenen davranışlar verilmiştir. Sizce, ilköğretim müfettişlerinin bu davranışları ne derecede yerine getirdiklerini uygun seçeneği işaretleyerek belirtiniz, lütfen.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Çiğdem OVALI

- 1. Göreviniz:** 1. () Müdür 2. () Müdür Yard.
- 2. Cinsiyetiniz:** 1.() Kadın 2.() Erkek
- 3. Hizmet Süreniz:** 1.() 1 – 5 yıl
1.() 6- 10 yıl
2.() 11- 15 yıl
3.() 16- 20 yıl
4.() 21- 25
5.() 26 yıl ve üstü
- 4. Öğrenim Durumunuz:** 1.() Ön Lisans
2.() Lisans Tamamlama
3.() Lisans
4.() Lisans Üstü
5.() Başka (Lütfen belirtiniz):.....

<u>Müfettişin Rehberlik Etkinlikleri</u>	<u>Müfettişin Etkinliği Yerine Getirme Derecesi</u>			
	<u>Pek çok</u>	<u>Oldukça</u>	<u>Kısmen</u>	<u>Hiç</u>
1. Okul bahçesi, bina ve bölümleri, oyun-spor alanları ve tesislerini düzenleme, bakım onarım ve kullanımını sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
2. Bina ve tesisleri yerleşim planına uygun adlandırma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
3. Yangından korunma ve sivil savunma önlemlerini alma, elektrik tesisat ve panosunun bakımını yapma, kullanım şeması ve açıklamaları ilgili bölümlere asma konusunda yapılan rehberlik.				
4. Türk Bayrağı mevzuatını uygulama, Atatürk ve şeref köşesini hazırlama, koridorları mevzuata ve hizmetin niteliğine uygun düzenleme, konusunda yapılan rehberlik.				
5. Dershane ve diğer bölümlerde mevzuatına uygun donanım ve düzenlemeleri yapma konusunda yapılan rehberlik.				
6. Ders, spor ve sosyal etkinliklerde kullanılacak araç gereçleri ve demirbaş eşyaları edinme, koruma ve kullanımını sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
7. Sınıf ve okul kitapları/kütüphane, öğretmen çalışma odası, ana sınıfı, rehberlik servisi, laboratuvar, atölye, teknoloji derslikleri gibi bölümleri oluşturma konusunda yapılan rehberlik				
8. İş takvimi, yıllık çalışma programı ve okuttuğu dersin planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yapılan rehberlik.				

9. Haftalık ders dağıtım çizelgesini, okulun ve çevrenin koşullarına uygun, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve verimlilik esaslarını gözetererek hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.				
10. Öğrencilere, okuttuğu dersin öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda yapılan rehberlik.				
11. Eğitim ve öğretimle ilgili sorunları belirleme, öğretmenler kurulunda görüşme ve alınan kararları uygulama.				
12. Öğretmenlerin; planlama, uygulama ve öğrenci başarısını ölçme değerlendirme etkinliklerinde birliği sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
13. Törenler, belirli günler ve haftalar, öğrenci kulüpleri, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile ders dışı etkinlikleri planlama ve yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
14. Rehberlik hizmetlerinin amaca uygun yürütülmesini sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
15. Öğrenci başarısızlığının nedenlerini araştırma, çözüm yolları önerme, gerekli önlemleri alma, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimine ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili iş ve etkinlikleri yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
16. Okul öncesi eğitimini özendirme ve gelişmeleri sağlama konusunda yapılan rehberlik.				
17. Yönetici ve öğretmenlerin yararlanacağı mevzuat, ders programları, kaynak kitapları, görsel, işitsel ve hareketli sunu araçlarını edinme ve kullanılmasını sağlamak, konusunda yapılan rehberlik.				
18. Derslerin/etütlerin zamanında ve verimli olarak yapılmasını sağlama. konusunda yapılan rehberlik.				
19. Kurumlarda tutulması gereken defter ve dosyalar ile desimal dosya sistemini ve kayıtları usulüne uygun düzenleme, işletme ve arşivleme. konusunda yapılan rehberlik.				
20. Öğrenci kayıt, nakil, sağlık, izin, rapor, belge, devam-devamsızlık, not çizelgeleri, karne, sınıf geçme, diploma vb. işleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik				
21. Personelin göreve başlama-ayrılma, görevlendirme, sağlık, izin, rapor, özlük hakları, devam-devamsızlık, sicil, disiplin vb. işlemleri yürütme. konusunda yapılan rehberlik.				
22. Yeterli ve dengeli beslenme ilkelerine uygun aylık-haftalık yemek listelerini hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
23. Öğrenci ve öğretmenlerin nöbet çizelgelerini ve görev talimatını hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
24. Demirbaş alımı, kayıt, sayım, düşüm, devir-teslim işlerini mevzuatına uygun yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
25. Aylık, ücret, özel gider indirimi, anasınıfı ücretleri, kantin ve okul kooperatifleri ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme. konusunda yapılan rehberlik.				
26. Bütçe, ödenek, ihale, döner sermaye ve ambara ait iş ve işlemleri mevzuatına uygun yürütme konusunda yapılan rehberlik.				
27. Eğitim öğretim ve yönetim görevlerini yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, emir ve çalışma plan ve programlarına uygun olarak yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
28. Eğitim öğretim ve yönetimin verimliliğini/kalitesini artırmak üzere araştırmalar yapma, okul geliştirme programı, plan, projeler hazırlama ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
29. Kurumda demokratik kuralların uygulandığı, iş birliği, işbölümü ve koordinasyonun sağlandığı, sevgi ve saygıya dayalı uyumlu bir çalışma ortamı oluşturma konusunda yapılan rehberlik.				
30. Personelin derslerini ve diğer etkinliklerini denetleme, rehberlik yapma ve motivasyonu sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
31. Öğretmenlerin, aday öğretmenlerin ve hizmet içi eğitim ihtiyacı bildirilen personelin iş başında yetiştirilmesini sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				

32. Rehberlik ve teftiş çalışmaları sonunda bildirilen önerileri ve kurumun ihtiyaçlarını ilgili kurullarda değerlendirme ve yerine getirme, konusunda yapılan rehberlik.				
33. Servis araçları ve taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşınma, güvenlik ve beslenmesi ile ilgili önlemleri alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
34. Kurum kültürünü geliştirme becerilerini, kurum misyonunu yerine getirme vizyonunu oluşturma konusunda yapılan rehberlik.				
35. Eğitim ve öğretim etkinliklerini planlarken okulun, öğrencilerin, personelin ve çevrenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurma, okulun çevresini, kültür ve eğitim merkezi yapma, velilerle iş birliği sağlama, çevre olanaklarından yararlanma, okulu için vizyon ve misyon geliştirme konusunda yapılan rehberlik.				
36. Koruma dermeği, okul aile birliği ve okul kooperatifini kurma, iş birliği içinde verimli çalışmalarını sağlama, konusunda yapılan rehberlik				
37. Üniversiteler, yerel yönetimler, özel-kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile ilişki kurma, konusunda yapılan rehberlik.				
38. Veli toplantılarının ve ana-baba eğitiminin yapılmasına imkân sağlama, konusunda yapılan rehberlik.				
39. Çevreyi tanıma ve koruma, bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alma, konusunda yapılan rehberlik.				
40. Kendini yetiştirme, çağdaş öğretim stratejileri ve yönetim yaklaşımlarını izleme, teknolojik gelişmelerden yararlanma ve yararlandırma konusunda yapılan rehberlik.				
41. Mesleğinin ve görevinin gerektirdiği kurallara uyma ve örnek olma konusunda yapılan rehberlik.				

Bu konularda başka düşünceleriniz varsa lütfen yazınız.

Ek 3. Öğretmen Anketi

Sayın Eğitimci,

Bu anket formu, “İlköğretim müfettişlerinin, rehberlik rollerini gerçekleştirmelerinin ilköğretim müfettişlerince, okul müdürlerince ve öğretmenlerce algılanma düzeyleri”ni tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda, ilköğretim müfettişlerinin, “Rehberlik” görevlerini yerine getirmede sergilemeleri beklenen davranışlar verilmiştir. Sizce, ilköğretim müfettişlerinin bu davranışları ne derecede yerine getirdiklerini uygun seçeneği işaretleyerek belirtiniz, lütfen.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Çiğdem OVALI

1. **Branşınız:** 1. () Sınıf Öğretmeni 2. () Diğer

2. **Cinsiyetiniz:** 1.() Kadın 2.() Erkek

3. **Hizmet Süreniz:**
 1.() 1 – 5 yıl
 1.() 6- 10 yıl
 2.() 11- 15 yıl
 3.() 16- 20 yıl
 4.() 21- 25
 5.() 26 yıl ve üstü

4. **Öğrenim Durumunuz:**
 1.() Ön Lisans
 2.() Lisans Tamamlama
 3.() Lisans
 4.() Lisans Üstü
 5.() Başka (Lütfen belirtiniz):.....

<u>Müfettişin Rehberlik Etkinlikleri</u>	Müfettişin Etkinliği Yerine Getirme Derecesi			
	<u>Pek çok</u>	<u>Oldukça</u>	<u>Kısmen</u>	<u>Hic</u>
1. Dersliğin düzenlenmesi, bakım ve temizliği, konusunda yapılan rehberlik.				
2. Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma, konusunda yapılan rehberlik.				
3. Derslikte seviyeyi uygun ders/oyun, araç, gereç ve materyalleri bulundurma, konusunda yapılan rehberlik.				
4.Sınıf kitaplığı/kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.				
5. Yıllık, ünite, günlük ve diğer öğretim planlarını ve hazırlama, konusunda yapılan rehberlik.				
6. Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem, teknik ve araçları seçme, etkili kullanma ve kullandırma. Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme, konusunda yapılan rehberlik.				
7.Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama, öğrencilere etkili iletişim kurma ve sürdürme, konusunda yapılan rehberlik.				
8. Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme, araştırma, yaptırma, bilgiye ulaşma yollarını öğretme, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme, konusunda yapılan rehberlik.				
9. Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, seviyelerine uygun olarak İstiklal Marşı, Atatürk'ün				

Gençliğe Hitabesi, Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve İnkılaplarını öğretme. Konusunda yapılan rehberlik.				
10. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçeyi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma. Konusunda yapılan rehberlik.				
11. Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma, konusunda yapılan rehberlik.				
12. Sınıflarda özel öğretimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme, konusunda yapılan rehberlik.				
13. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme, konusunda yapılan rehberlik.				
14. Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi, konusunda yapılan rehberlik.				
15. Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile işbirliği içinde verilen görevleri yapma, konusunda yapılan rehberlik.				
16. Okuttuğu sınıf ve ders ile ilgili defter, dosya ve kayıtları tutma, konusunda yapılan rehberlik.				
17. Törenlere, mesleki toplantı, öğrenci kulüpleri etkinlikleri, öğretmenler kurulu, şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma, kararlar alma ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				
18. Çevreyi tanıma ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim -öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma, konusunda yapılan rehberlik.				
19. Öğrencileri, okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olma, konusunda yapılan rehberlik.				
20. Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, konusunda yapılan rehberlik.				
21. Kendini yetiştirme, eğitim ile ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, konusunda yapılan rehberlik.				

Bu konularda başka düşünceleriniz varsa lütfen yazınız.

Ek 4. İzin Formu**RE: Anket isteği...**

23.02.2010

Zafer KORKMAZ

Kime: cigdem.ovalı@hotmail.com

Çiğdem hanım, anketleri kullanabilirsin, anketler ektedir. İyi Çalışmalar.

From: cigdem.ovalı@hotmail.com
To: denetci1@hotmail.com
Subject: Anket isteği...
Date: Mon, 22 Feb 2010 20:32:56 +0200

Merhaba Muzaffer Bey, ben Çiğdem Ovalı. Balıkesir Üniversitesi Eğitim Bilimleri'nde yüksek lisans öğrencisiyim. Mail adresinizi danışmanınız Mustafa Aydın Başar'dan aldım. Müfettişlerin rehberlik rolleriyle ilgili bir tez hazırlıyorum ve sizin tezinize ulaştım. Eğer izniniz olursa anketinizi kullanmak istiyorum. Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler.